

Jerzy Łaciak

**Uczestnictwo Polaków
w wyjazdach turystycznych
w 2000 roku**

Warszawa 2001

Instytut Turystyki

Spis treści

Jerzy Łaciak

**Uczestnictwo Polaków
w wyjazdach turystycznych
w 2000 roku**

796,5

Warszawa 2001

9013

Praca przygotowana w ramach PROGRAMU BADAŃ STATYSTYCZNYCH STATYSTYKI
PUBLICZNEJ NA ROK 2001 poz. 1.30.06(096)

Pozycja finansowana przez Ministerstwo Gospodarki, Departament Turystyki

ISBN 83-88376-50-0

Instytut Turystyki, ul. Merliniego 9a, 02-511 Warszawa
tel. +48 22 8446347

Spis treści

Wprowadzenie	13
I. Charakterystyka badań.....	15
1. Założenia metodologiczne	15
2. Zasady doboru próby	16
3. Charakterystyka badanej zbiorowości.....	17
4. Sposób prezentacji wyników	19
II. Dynamika uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych	21
III. Przyczyny nieuczestniczenia w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych	25
IV. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych	27
1. Poziom uczestnictwa.....	27
2. Częstotliwość wyjazdów.....	30
3. Cele wyjazdów	32
4. Formy organizacyjne.....	34
5. Rodzaje zakwaterowania	36
6. Terminy wyjazdów	37
7. Kierunki wyjazdów według głównych regionów	39
8. Osoby towarzyszące podczas podróży	40
9. Środki transportu.....	41
10. Sposoby spędzania czasu	42
V. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych	45
1. Poziom uczestnictwa.....	45
2. Częstotliwość wyjazdów.....	46

3.	Cele wyjazdów	48
4.	Formy organizacyjne.....	50
5.	Rodzaje zakwaterowania	51
6.	Terminy wyjazdów	53
7.	Kierunki wyjazdów według głównych regionów	54
8.	Osoby towarzyszące podczas podróży	55
9.	Środki transportu	55
10.	Sposoby spędzania czasu	57
VI. Kierunki krajowych wyjazdów według województw		59
VII. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych.....		63
1.	Poziom uczestnictwa.....	63
2.	Częstotliwość wyjazdów.....	64
3.	Cele wyjazdów	64
4.	Formy organizacyjne.....	66
5.	Rodzaje zakwaterowania	67
6.	Terminy wyjazdów	68
7.	Kierunki wyjazdów według krajów.....	68
8.	Osoby towarzyszące podczas podróży	70
9.	Środki transportu	71
10.	Wydatki ponoszone w związku z wyjazdami za granicę.....	72
Podsumowanie		73
Aneks tabelaryczny		77

Spis tabel w tekście

Tab. I.	Osoby badane według cech demograficznych i społecznych.....	18
Tab. II.	Uczestnictwo mieszkańców Polski w wyjazdach turystycznych (%)	23
Tab. III.	Przyczyny nieuczestniczenia w długookresowych wyjazdach turystycznych (%).....	25
Tab. IV.	Częstotliwość wyjazdów i średnia długość pobytu (liczba noclegów) podczas krajowych podróży długookresowych.....	31
Tab. V.	Średnia liczba wyjazdów długookresowych na osobę w 2000 roku według cech społeczno-demograficznych.....	31
Tab. VI.	Sposoby spędzania czasu przez Polaków podczas podróży długookresowych w 2000 r.	43
Tab. VII.	Częstotliwość wyjazdów i średnia długość pobytu (liczba noclegów) podczas krajowych podróży krótkookresowych	46
Tab. VIII.	Średnia liczba wyjazdów krótkookresowych na osobę w 2000 roku według cech społeczno-demograficznych.....	47
Tab. IX.	Sposoby spędzania czasu przez Polaków podczas podróży krótkookresowych w 2000 roku.....	57
Tab. X.	Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według województw i liczby podróży w 2000 roku.....	62
Tab. XI.	Zagraniczne wyjazdy według krajów w 2000 roku.....	70

Spis rysunków

Rys. 1.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych (odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat).....	21
Rys. 2.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach turystycznych (odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat).....	22
Rys. 3.	Uczestnictwo Polaków w zagranicznych wyjazdach turystycznych (odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat).....	23
Rys. 4.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według miejscowości zamieszkania (%).....	28
Rys. 5.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według wykształcenia (%).....	29
Rys. 6.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według samooceny sytuacji materialnej (%).....	30
Rys. 7.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według celów (%).....	32
Rys. 8.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych według głównych celów w latach 1996-2000 (%).....	33
Rys. 9.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według form organizacyjnych (%).....	34
Rys. 10.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych według form organizacyjnych w latach 1996-2000 (%).....	35
Rys. 11.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według rodzajów zakwaterowania (%).....	36
Rys. 12.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według terminu wyjazdu (%).....	38
Rys. 13.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według kierunku wyjazdu (%).....	39
Rys. 14.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według osób towarzyszących w % (z kim wyjechał?).....	41
Rys. 15.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według środków transportu (%).....	41
Rys. 16.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według głównych środków transportu (%).....	42
Rys. 17.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w latach 1996-2000 według wykształcenia (%).....	46
Rys. 18.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według celów (%).....	48

Rys. 19.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych według głównych celów w latach 1996-2000 (%)	49
Rys. 20.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według form organizacyjnych (%).....	50
Rys. 21.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych według form organizacyjnych w latach 1996-2000 (%)	51
Rys. 22.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według rodzajów zakwaterowania (%).....	52
Rys. 23.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według terminu wyjazdu (%).....	53
Rys. 24.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według kierunków wyjazdów (%)	54
Rys. 25.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według osób towarzyszących w % (z kim wyjechał?).....	55
Rys. 26.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według środków transportu (%).....	56
Rys. 27.	Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w latach 1996-2000 według głównych środków transportu (%).....	56
Rys. 28.	Natężenie krajowego ruchu turystycznego w 2000 roku według województw i liczby podróży długookresowych (5 dni i więcej)	61
Rys. 29.	Natężenie krajowego ruchu turystycznego w 2000 roku według województw i liczby podróży krótkookresowych (2-4 dni).....	61
Rys. 30.	Natężenie krajowego ruchu turystycznego w 2000 roku według województw i liczby podróży	62
Rys. 31.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według celów (%)	65
Rys. 32.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według form organizacyjnych (%)	66
Rys. 33.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według rodzajów zakwaterowania (%)	67
Rys. 34.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według terminów wyjazdu (%)	68
Rys. 35.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według odwiedzanych krajów (%).....	69
Rys. 36.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według osób towarzyszących w % (z kim wyjechał?)	71
Rys. 37.	Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według środków transportu (%)	71

Aneks tabelaryczny 77

I.	Uczestnictwo w krajowych i zagranicznych wyjazdach turystycznych według rodzaju wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%).....	78
Tab. 1.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według płci.....	78
Tab. 2.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według wieku.....	78
Tab. 3.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według wykształcenia	79
Tab. 4.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według pracy zawodowej.....	79
Tab. 5.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według grupy społeczno-zawodowej	80
Tab. 6.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według miejsca zamieszkania.....	80
Tab. 7.	Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według sytuacji materialnej	81
II.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według celów i wybranych cech osób badanych (%).....	82
Tab. 8.	Cele wyjazdów według płci.....	82
Tab. 9.	Cele wyjazdów według wieku.....	82
Tab. 10.	Cele wyjazdów według wykształcenia.....	83
Tab. 11.	Cele wyjazdów według pracy zawodowej	83
Tab. 12.	Cele wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej	84
Tab. 13.	Cele wyjazdów według miejsca zamieszkania	84
Tab. 14.	Cele wyjazdów według sytuacji materialnej.....	85
III.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według form organizacyjnych i wybranych cech osób badanych (%).....	86
Tab. 15.	Organizacja wyjazdów według płci.....	86
Tab. 16.	Organizacja wyjazdów według wieku.....	86
Tab. 17.	Organizacja wyjazdów według wykształcenia.....	87
Tab. 18.	Organizacja wyjazdów według pracy zawodowej	87
Tab. 19.	Organizacja wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej	87
Tab. 20.	Organizacja wyjazdów według miejsca zamieszkania	88
Tab. 21.	Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej.....	88
IV.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według rodzajów zakwaterowania i wybranych cech osób badanych (%).....	89
Tab. 22.	Rodzaje zakwaterowania według płci.....	89
Tab. 23.	Rodzaje zakwaterowania według wieku.....	89
Tab. 24.	Rodzaje zakwaterowania według wykształcenia	90
Tab. 25.	Rodzaje zakwaterowania według pracy zawodowej.....	90
Tab. 26.	Rodzaje zakwaterowania według grupy społeczno-zawodowej	91

Tab. 27.	Rodzaje zakwaterowania według miejsca zamieszkania.....	91
Tab. 28.	Rodzaje zakwaterowania według sytuacji materialnej	92
V.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według terminów wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%).....	93
Tab. 29.	Termin wyjazdu według płci	93
Tab. 30.	Termin wyjazdu według wieku.....	93
Tab. 31.	Termin wyjazdu według wykształcenia.....	94
Tab. 32.	Termin wyjazdu według pracy zawodowej.....	94
Tab. 33.	Termin wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej.....	94
Tab. 34.	Termin wyjazdu według miejsca zamieszkania.....	95
Tab. 35.	Termin wyjazdu według sytuacji materialnej	95
VI.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według kierunków wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%).....	96
Tab. 36.	Kierunki wyjazdu według płci	96
Tab. 37.	Kierunki wyjazdu według wieku	96
Tab. 38.	Kierunki wyjazdu według wykształcenia.....	97
Tab. 39.	Kierunki wyjazdu według pracy zawodowej	97
Tab. 40.	Kierunki wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej	97
Tab. 41.	Kierunki wyjazdu według miejsca zamieszkania	98
Tab. 42.	Kierunki wyjazdu według sytuacji materialnej.....	98
VII.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według celów i wybranych cech osób badanych (%)	99
Tab. 43.	Cele wyjazdów według płci	99
Tab. 44.	Cele wyjazdów według wieku	99
Tab. 45.	Cele wyjazdów według wykształcenia.....	100
Tab. 46.	Cele wyjazdów według pracy zawodowej	100
Tab. 47.	Cele wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej	101
Tab. 48.	Cele wyjazdów według miejsca zamieszkania	101
Tab. 49.	Cele wyjazdów według sytuacji materialnej.....	101
VIII.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według form organizacyjnych i wybranych cech osób badanych (%).....	102
Tab. 50.	Organizacja wyjazdów według płci	102
Tab. 51.	Organizacja wyjazdów według wieku	102
Tab. 52.	Organizacja wyjazdów według wykształcenia.....	103
Tab. 53.	Organizacja wyjazdów według pracy zawodowej	103
Tab. 54.	Organizacja wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej	103
Tab. 55.	Organizacja wyjazdów według miejsca zamieszkania	104
Tab. 56.	Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej.....	104
IX.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według rodzajów zakwaterowania i wybranych cech osób badanych (%).....	105
Tab. 57.	Rodzaje zakwaterowania według płci.....	105
Tab. 58.	Rodzaje zakwaterowania według wieku.....	105
Tab. 59.	Rodzaje zakwaterowania według wykształcenia	106
Tab. 60.	Rodzaje zakwaterowania według pracy zawodowej.....	106

Tab. 61.	Rodzaje zakwaterowania według grupy społeczno-zawodowej	107
Tab. 62.	Rodzaje zakwaterowania według miejsca zamieszkania	107
Tab. 63.	Rodzaje zakwaterowania według sytuacji materialnej	108
X.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według terminów wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)	109
Tab. 64.	Termin wyjazdu według płci	109
Tab. 65.	Termin wyjazdu według wieku	109
Tab. 66.	Termin wyjazdu według wykształcenia	110
Tab. 67.	Termin wyjazdu według pracy zawodowej	110
Tab. 68.	Termin wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej	110
Tab. 69.	Termin wyjazdu według miejsca zamieszkania	111
Tab. 70.	Termin wyjazdu według sytuacji materialnej	111
XI.	Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według kierunków wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)	112
Tab. 71.	Kierunki wyjazdu według płci	112
Tab. 72.	Kierunki wyjazdu według wieku	112
Tab. 73.	Kierunki wyjazdu według wykształcenia	113
Tab. 74.	Kierunki wyjazdu według pracy zawodowej	113
Tab. 75.	Kierunki wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej	113
Tab. 76.	Kierunki wyjazdu według miejsca zamieszkania	114
Tab. 77.	Kierunki wyjazdu według sytuacji materialnej	114
XII.	Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według celów i wybranych cech osób badanych (%)	115
Tab. 78.	Cele wyjazdów według płci	115
Tab. 79.	Cele wyjazdów według wieku	115
Tab. 80.	Cele wyjazdów według wykształcenia	116
Tab. 81.	Cele wyjazdów według pracy zawodowej	116
Tab. 82.	Cele wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej	117
Tab. 83.	Cele wyjazdów według miejsca zamieszkania	118
Tab. 84.	Cele wyjazdów według sytuacji materialnej	118
XIII.	Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według form organizacyjnych i wybranych cech osób badanych (%)	119
Tab. 85.	Organizacja wyjazdów według płci	119
Tab. 86.	Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej	119
Tab. 87.	Organizacja wyjazdów według wykształcenia	120
Tab. 88.	Organizacja wyjazdów według pracy zawodowej	120
Tab. 89.	Organizacja wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej	121
Tab. 90.	Organizacja wyjazdów według miejsca zamieszkania	121
Tab. 91.	Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej	122
XIV.	Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według rodzajów zakwaterowania i wybranych cech osób badanych (%)	123
Tab. 92.	Rodzaje zakwaterowania według płci	123
Tab. 93.	Rodzaje zakwaterowania według wieku	123
Tab. 94.	Rodzaje zakwaterowania według wykształcenia	124

Tab. 95.	Rodzaje zakwaterowania według pracy zawodowej.....	124
Tab. 96.	Rodzaje zakwaterowania według grupy społeczno-zawodowej.....	125
Tab. 97.	Rodzaje zakwaterowania według miejsca zamieszkania.....	125
Tab. 98.	Rodzaje zakwaterowania według sytuacji materialnej	126

XV.	Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według terminów wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)	127
Tab. 99.	Termin wyjazdu według płci	127
Tab. 100.	Termin wyjazdu według wieku.....	127
Tab. 101.	Termin wyjazdu według wykształcenia.....	128
Tab. 102.	Termin wyjazdu według pracy zawodowej.....	128
Tab. 103.	Termin wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej.....	128
Tab. 104.	Termin wyjazdu według miejsca zamieszkania.....	129
Tab. 105.	Termin wyjazdu według sytuacji materialnej	129

Wprowadzenie

Niniejsza publikacja przedstawia wyniki badań ankietowych przeprowadzonych przez Instytut Turystyki w styczniu 2001 roku na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, Departamentu Turystyki. Głównym celem tych badań było określenie uczestnictwa mieszkańców Polski w wyjazdach turystycznych w 2000 roku. Były to już kolejne badania tego typu przeprowadzone przez Instytut Turystyki, co pozwala na pokazanie dynamiki zjawiska.

Badaniami objęto krótko- i długookresowe podróże krajowe i zagraniczne, ich cele, organizatorów wyjazdów, korzystanie z miejsc noclegowych, środków transportu oraz sezonowość i kierunki wyjazdów.

Publikacja składa się z części tekstowej i tabelarycznej. Część tekstowa zawiera uwagi metodologiczne oraz analizę wyników w podziale na podróże krajowe długookresowe i krótkie oraz wyjazdy zagraniczne. Dokumentacją przeprowadzonej analizy jest zamieszczony na końcu aneks tabelaryczny. Zawiera rozkłady odpowiedzi na najważniejsze pytania ankiety w korelacji z cechami społeczno-demograficznymi osób badanych. Obejmuje uczestnictwo w poszczególnych rodzajach wyjazdów oraz w przypadku krajowych wyjazdów długookresowych, krótkookresowych i wyjazdów zagranicznych uczestnictwo według celów, form organizacyjnych, rodzajów zakwaterowania, terminów wyjazdów, a w przypadku obu rodzajów wyjazdów krajowych również według kierunków wyjazdów. Odpowiednie rozdziały części tekstowej opracowania odnoszą się do wyodrębnionych rozdziałów aneksu tabelarycznego.

Jest to już kolejny, piąty zeszyt dotyczący uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych, wydany przez Instytut Turystyki w ramach serii „Zeszyty statystyczne”. Poprzednie obejmowały kolejne lata 1996-1999. W celu przedstawienia zmian interesującego nas zjawiska, w opracowaniu odwoływano się do wyników badań z poprzednich lat.

I. Charakterystyka badań

1. Założenia metodologiczne

Zgodnie z obowiązującą międzynarodową definicją turystyki¹, ankietowe badania uczestnictwa dotyczyły wszystkich wyjazdów turystycznych, to znaczy połączonych co najmniej z jednym noclegiem poza miejscem zamieszkania – zarówno w celu wypoczynkowym, rekreacyjnym, poznawczym, jak zawodowym (delegacja, załatwianie interesów), religijnym, rodzinnym, leczniczym (pobyt w sanatorium). Wzorem podobnych badań prowadzonych w innych krajach (między innymi przez European Travel Monitor Center) przyjęto, że czas podróży nie przekraczał 90 dni, a powrót nastąpił między 1 stycznia a 31 grudnia 2000 r. Za wyjazd krajowy uznano zatem każde dobrowolne opuszczenie miejscowości stałego zamieszkania, któremu towarzyszył co najmniej jeden nocleg poza tą miejscowością, a przy wyjazdach zagranicznych – co najmniej jeden nocleg w obcym kraju.

Pominięto wyjazdy, które wiązały się ze stałą pracą lub nauką poza miejscem zamieszkania (np. dojazdy ucznia lub studenta do szkoły, internatu, domu akademickiego lub osoby pracującej stale w innej miejscowości). Do turystycznych nie zaliczono także wyjazdów osób wykonujących zawody, które łączą się z częstymi podróżami (załogi statków, obsługa pociągów), jeśli nie korzystały w tym czasie z publicznych ani prywatnych miejsc zakwaterowania, ani też wyjazdów na kontrakty zagraniczne.

Ze względów stylistycznych w opracowaniu zamiennie używano terminów wyjazd i podróż.

Badaniami objęto trzy rodzaje podróży. Krajowe podzielono na krótkookresowe (2-4 dniowe), połączone co najmniej z jednym noclegiem poza domem, ale nie więcej niż trzema, oraz długookresowe (określane również jako urlopowo-wakacyjne), trwające co najmniej 5 dni, a więc połączone przynajmniej z czterema noclegami poza miejscem stałego zamieszkania. Podróże zagraniczne były połączone co najmniej z jednym noclegiem spędzonym poza granicami kraju.

Kluczową kategorią używaną w opracowaniu jest kategoria uczestnictwa w wyjazdach (podróżach) turystycznych. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych odnosi się do osób, któ-

re co najmniej raz wzięły udział w takim wyjeździe. Jeśli mówi się o uczestnictwie określonej populacji w wyjazdach turystycznych w 2000 roku, oznacza to udział osób należących do tej populacji w co najmniej jednym takim wyjeździe w 2000 roku. Jeśli mówi się o uczestnictwie w danym rodzaju wyjazdów, w wyjazdach w określonej porze roku, czy przy wykorzystaniu określonego środka transportu, to analogicznie oznacza to wzięcie udziału w co najmniej jednym wyjeździe danego rodzaju, w co najmniej jednym wyjeździe w określonej porze roku, w co najmniej jednym wyjeździe przy wykorzystaniu określonego środka transportu. Ponieważ jedna osoba mogła uczestniczyć w różnego rodzaju wyjazdach (krajowym wyjeździe krótkookresowym, krajowym długookresowym, zagranicznym), wyjeżdżać w różnych porach roku, korzystać z różnych środków transportu (nawet podczas tego samego wyjazdu), odsetki odnoszące się do poziomu uczestnictwa danej populacji w różnych rodzajach wyjazdów, w wyjazdach w różnych porach roku, w wyjazdach przy wykorzystaniu różnych środków transportu nie sumują się do stu.

Kategoria uczestnictwa w wyjazdach turystycznych odnosi się więc do odpowiedzi na pytanie czy dana osoba w ogóle wyjeżdżała, czy też nie. Natomiast aby określić poziom aktywności turystycznej osób wyjeżdżających zastosowano kategorię częstotliwości wyjazdów. W odniesieniu do danej populacji jest to średnia liczba wyjazdów na osobę w określonym czasie np. w ciągu roku, wśród uczestników wyjazdów należących do tej populacji.

2. Zasady doboru próby

Badaniami objęto mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat. Jako metodę badawczą zastosowano sondaż w miejscu zamieszkania respondentów przy użyciu kwestionariusza ankiety. Badania przeprowadzono na reprezentatywnej ogólnopolskiej próbie Ośrodka Badania Opinii Publicznej. Doboru próby dokonano przez losowanie warstwowo-proporcjonalne ze zbioru adresów GUS. Podstawą było 98 warstw, które utworzono na bazie 49 byłych województw w taki sposób, że każde województwo było reprezentowane przez dwie warstwy: miejską i wiejską. Warstwy utworzono według poprzednich województw, w celu zapewnienia bardziej równomiernego rozkładu terytorialnego wylosowanej próby, niż miałoby to miejsce, gdyby uwzględnić obecny podział administracyjny. Liczba wylosowanych mieszkań z danej warstwy była proporcjonalna do liczby mieszkań w warstwie. Ze względu na różnice w strukturze zaludnienia gmin miejskich i wiejskich zastosowano odmienne metody losowania w obu rodzajach warstw. W pierwszym etapie ze wszystkich warstw wylosowano odpowiednią liczbę gmin. Następnie w gminach wiejskich wybrano losowo jeden rejon spisowy, a w nim jeden obwód spisowy oraz pięć mieszkań w tym obwodzie. W gminach miejskich wybrano losowo pięć rejonów spisowych, a następnie w każdym z nich jeden obwód spisowy oraz jedno mieszkanie w tym obwodzie. Po dokonaniu losowania z 98 warstw, uzyskaną pró-

¹ Terminologia turystyczna. Zalecenia WTO. Warszawa ONZ-WTO 1995.

bę adresową odniesiono do aktualnych danych statystycznych dotyczących struktury ludności w obecnych województwach.

Założona wielkość próby wynosiła 5000 osób. Badania przeprowadził OBOP w dniach 5-21 stycznia 2001 roku. Zrealizowano 3996 ankiet – stopień realizacji próby wyniósł 79,9%. Maksymalny statystyczny błąd pomiaru wynosi 1,6%, przy wiarygodności 0,95.

3. Charakterystyka badanej zbiorowości

Płeć, wiek, wielkość miejscowości i województwo zamieszkania to zmienne kontrolowane podczas doboru próby.

Wśród badanych mężczyźni stanowili 47,9% respondentów; 10,8% to młodzież w wieku 15-19 lat, 35,4% – osoby w wieku od 20 do 39 lat, 33,3% – respondenci w wieku 40-59 lat, a 20,5% – starsi, w wieku od 60 lat.

Na wsi mieszkało 37,1% respondentów, 30,5% – w dużych miastach (ponad 100 tys. mieszkańców), w tym 11,8% w miastach liczących powyżej 500 tys. mieszkańców.

Rozmieszczenie miejsc zamieszkania respondentów zgodnie z konstrukcją próby odpowiada gęstości zaludnienia w poszczególnych województwach. Najwięcej respondentów pochodziło z województw: śląskiego (13,4%), mazowieckiego (12,1%), wielkopolskiego (9,2%), małopolskiego (8,7%), dolnośląskiego (7,8%) i łódzkiego (7,2%). Najmniej – z podlaskiego (2,8%), lubuskiego (2,8%), opolskiego (3,2%), świętokrzyskiego (3,4%) i warmińsko-mazurskiego (3,5%).

Osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 8,8% respondentów, z niepełnym średnim, średnim i pomaturalnym – 36,3%; wykształcenie zawodowe miało 27,9%. Pozostali respondenci (27%) mieli wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Zawodowo pracowało 40,8% badanych, nie pracowało – 59,2%. Robotnicy stanowili w próbie 15,6%, pracownicy administracyjno-biurowi – 6,7%, osoby wykonujące wolne zawody i specjaliści z wyższym wykształceniem – 4,9%, rolnicy – 4,7%, pracownicy usług i sprzedawcy – 4,5%, prywatni przedsiębiorcy – 4,2%. Kolejne grupy to wyżsi urzędnicy i kierownicy zakładów – 1,1% oraz żołnierze zawodowi, policjanci i strażacy – 0,8%. Emeryci i renciści stanowili 27,9% wszystkich respondentów, uczniowie i studenci – 13,8%, bezrobotni – 12,5%, gospodynie domowe – 3,3%.

Ponad połowa badanych (55%) uznała swoją sytuację materialną za średnią, 13,7% – za dobrą (w tym 0,6% za bardzo dobrą) i 31,3% – za nie najlepszą (w tym 9,4% za bardzo złą).

Spośród 3 996 badanych, 1 353 osoby uczestniczyły w 2 459 krajowych podróżach długookresowych, z 23 368 noclegami poza miejscem zamieszkania; 1 473 osoby uczestniczyły w 5 716 podróżach krótkookresowych, z 9 410 noclegami; 579 osób uczestniczyło w 1 117 zagranicznych wyjazdach turystycznych, które objęły 12 838 noclegów poza krajem.

Tab. I. Osoby badane według cech demograficznych i społecznych

		N = 3996 %
<i>Płeć</i>	Mężczyzna	47,9
	Kobieta	52,1
<i>Wiek</i>	15-19 lat	10,8
	20-29 lat	19,2
	30-39 lat	16,2
	40-49 lat	20,1
	50-59 lat	13,2
	60 i więcej lat	20,5
<i>Wykształcenie</i>	Podstawowe	27,0
	Zasadnicze zawodowe	27,9
	Niepełne średnie, średnie i paturalne	36,3
	Wyższe	8,8
<i>Miejsce zamieszkania</i>	Wieś	37,1
	Miasto do 20 tys. mieszkańców	12,4
	Miasto od 21 do 100 tys. mieszkańców	20,0
	Miasto od 101 do 500 tys. mieszkańców	18,7
	Miasto liczące powyżej 500 tys. mieszkańców	11,8
<i>Aktywność zawodowa</i>	Tak	40,8
	Nie	59,2
<i>Grupa społeczno-zawodowa</i>	Wyżsi urzędnicy i kierownicy zakładów	1,1
	Wolne zawody, specjaliści z wyższym wykształceniem	4,9
	Prywatni przedsiębiorcy	4,2
	Rolnicy	4,7
	Robotnicy niewykwalifikowani	1,5
	Robotnicy wykwalifikowani	14,1
	Pracownicy administracyjno-biurowi	6,7
	Pracownicy usług i sprzedawcy	4,5
	Wojsko, policja, straż pożarna	0,8
	Gospodynie domowe	3,3
	Emeryci	17,1
	Renciści	10,8
	Uczniowie i studenci	13,8
	Bezrobotni	12,5
<i>Dzieci w wieku poniżej 15 lat w gospodarstwie domowym</i>	1. Tak	41,8
	2. Nie	58,2
<i>Ocena własnej (swojej rodziny) sytuacji materialnej</i>	Powodzi mi się bardzo dobrze	0,6
	Powodzi mi się raczej dobrze	13,1
	Powodzi mi się znośnie, średnio	55,0
	Powodzi mi się raczej źle	21,9
	Powodzi mi się bardzo źle, jestem w ciężkiej sytuacji materialnej	9,4
<i>Województwo, w którym respondent mieszka</i>	Dolnośląskie	7,8
	Kujawsko-pomorskie	4,5
	Lubelskie	6,1
	Lubuskie	2,8
	Łódzkie	7,2
	Małopolskie	8,7
	Mazowieckie	12,1
	Opolskie	3,2
	Podkarpackie	5,8
	Podlaskie	2,8
	Pomorskie	5,4
	Śląskie	13,4
	Świętokrzyskie	3,4
	Warmińsko-mazurskie	3,5
	Wielkopolskie	9,2
	Zachodniopomorskie	4,2

4. Sposób prezentacji wyników

W opracowaniu przedstawiono na wstępie dynamikę uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych w ostatnich latach. Następnie scharakteryzowano uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych i krótkookresowych oraz w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku, porównując je z uczestnictwem w roku 1999, a pod niektórymi względami również z uczestnictwem w latach wcześniejszych. Uwzględnione zostały podstawowe cechy wyjazdów: zwłaszcza cele, formy organizacyjne, rodzaje zakwaterowania, a także terminy wyjazdów, wykorzystywane środki transportu i osoby towarzyszące. Analiza objęła uczestnictwo w poszczególnych rodzajach wyjazdów kategorii społeczno-demograficznych wyróżnionych ze względu na płeć, wiek, wykształcenie, zatrudnienie, przynależność do grupy społeczno-zawodowej, wielkość miejscowości zamieszkania oraz sytuację materialną. Przedstawione zostały kierunki podróży Polaków: krajowych – według województw i zagranicznych – według krajów.

Rys. 4. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych
(odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat)

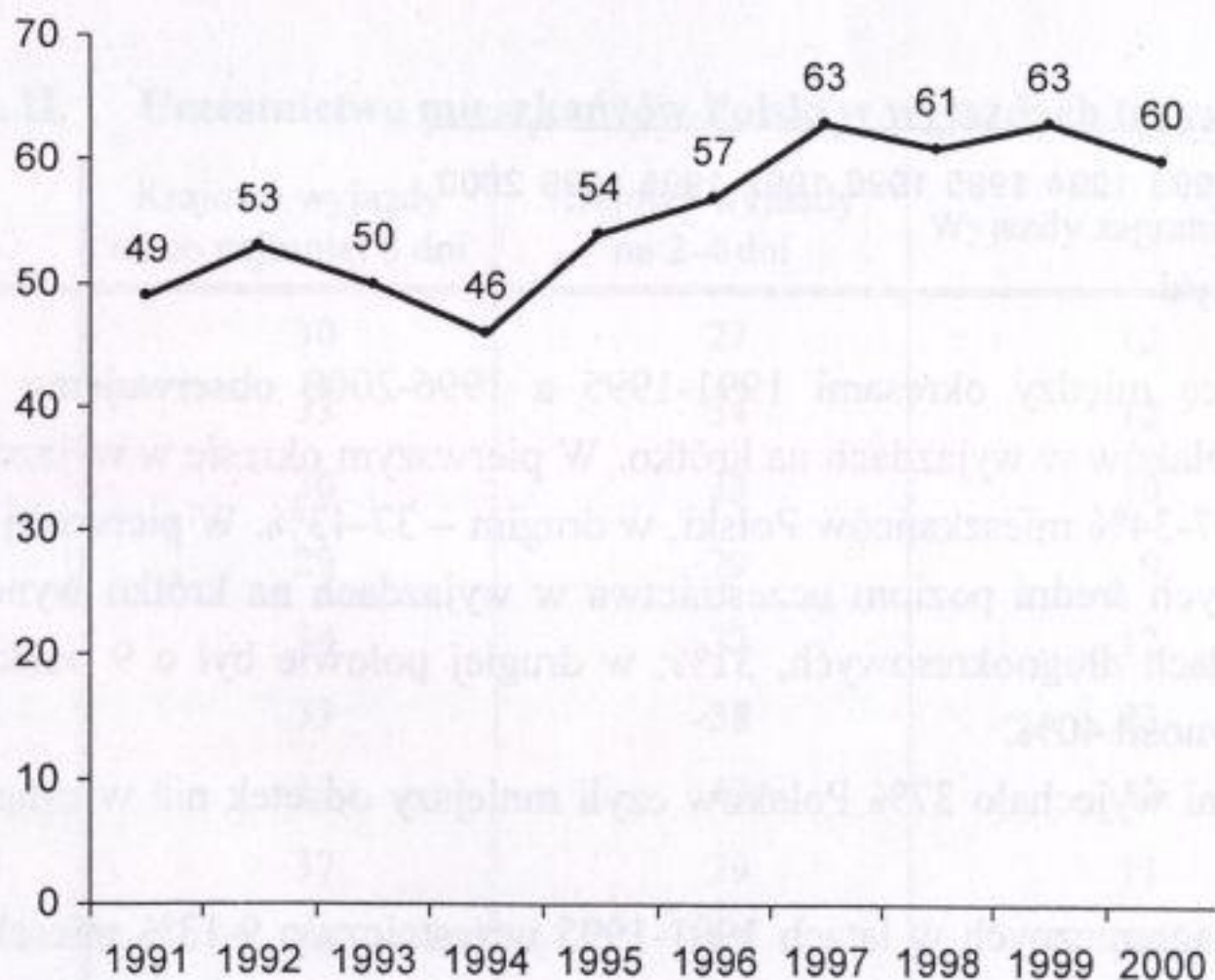

W latach dziewięćdziesiątych obserwujemy wzrost udziału Polaków w turystyce krajowej i zagranicznej. W 2000 roku udział Polaków w turystyce krajowej wyniósł 59%, a w turystyce zagranicznej 12%.

II. Dynamika uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych

Pod koniec ostatniej dekady Polacy byli bardziej aktywni turystycznie niż na początku. W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych w żadnym roku wskaźnik uczestnictwa mieszkańców Polski w wyjazdach turystycznych nie osiągnął 55%, gdy w każdym następnym roku był większy, a w latach 1997 i 1999 osiągnął najwyższy poziom (63%). W 2000 roku był niższy niż w trzech poprzednich latach – w wyjazdach turystycznych połączonych co najmniej z jednym noclegiem uczestniczyło 60% Polaków w wieku 15 i więcej lat.

**Rys. 1. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych
(odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat)**

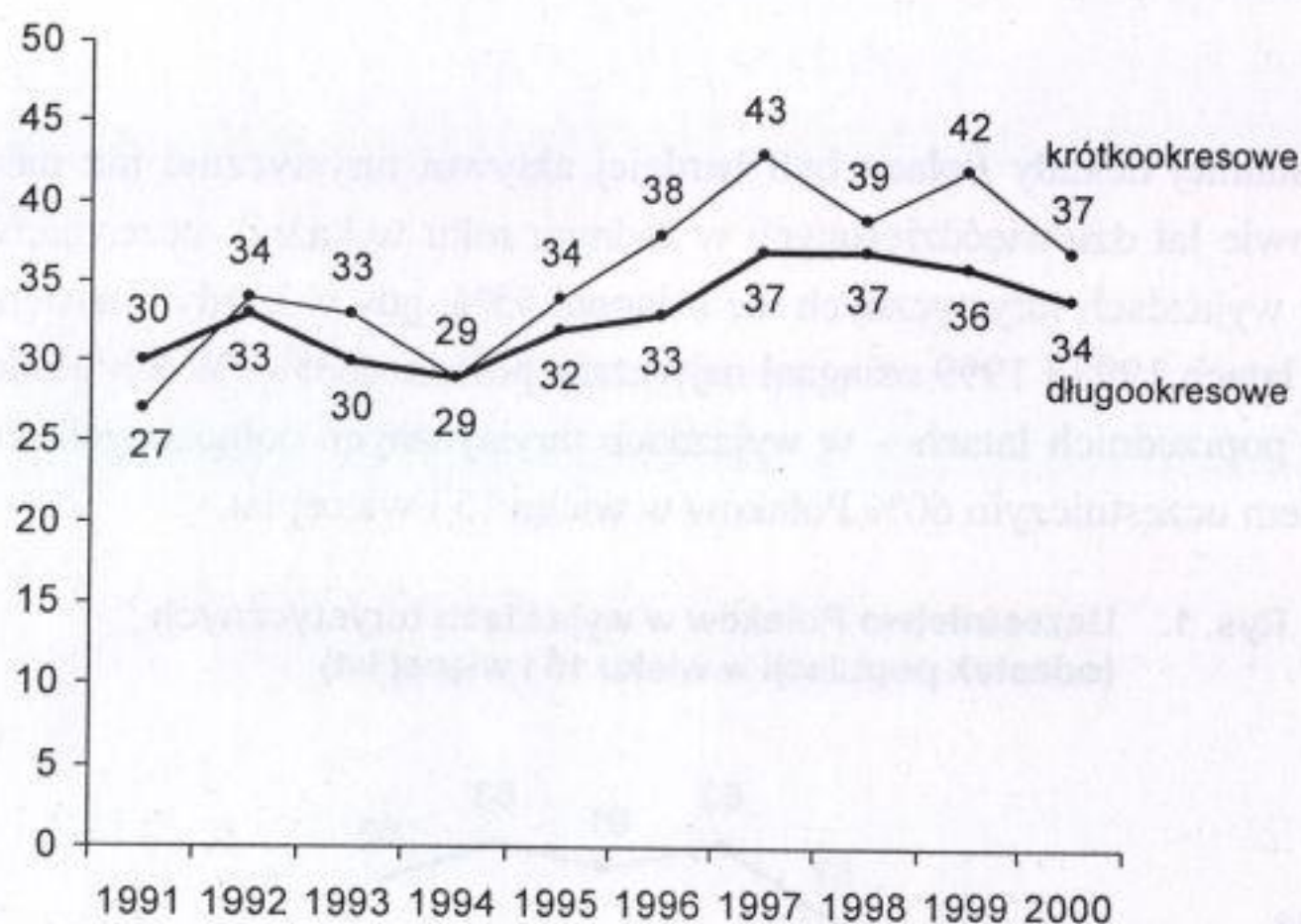

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W latach dziewięćdziesiątych obserwujemy wzrost uczestnictwa Polaków zarówno w turystycznych wyjazdach krajowych, jak i w wyjazdach zagranicznych. W pierwszej połowie de-

kady w krajowych wyjazdach długookresowych uczestniczyło rocznie 29-34% Polaków; średni poziom uczestnictwa w wyjazdach na co najmniej 5 dni wynosił 31%. W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych uczestnictwo wahało się w granicach 33-37%; przynajmniej raz w roku wyjeżdżało średnio 35% osób w wieku 15 i więcej lat. W 2000 roku na 5 dni lub dłużej wyjechało 34% Polaków: o 2-3 punkty procentowe mniej niż w trzech poprzednich latach.

Rys. 2. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach turystycznych (odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat)

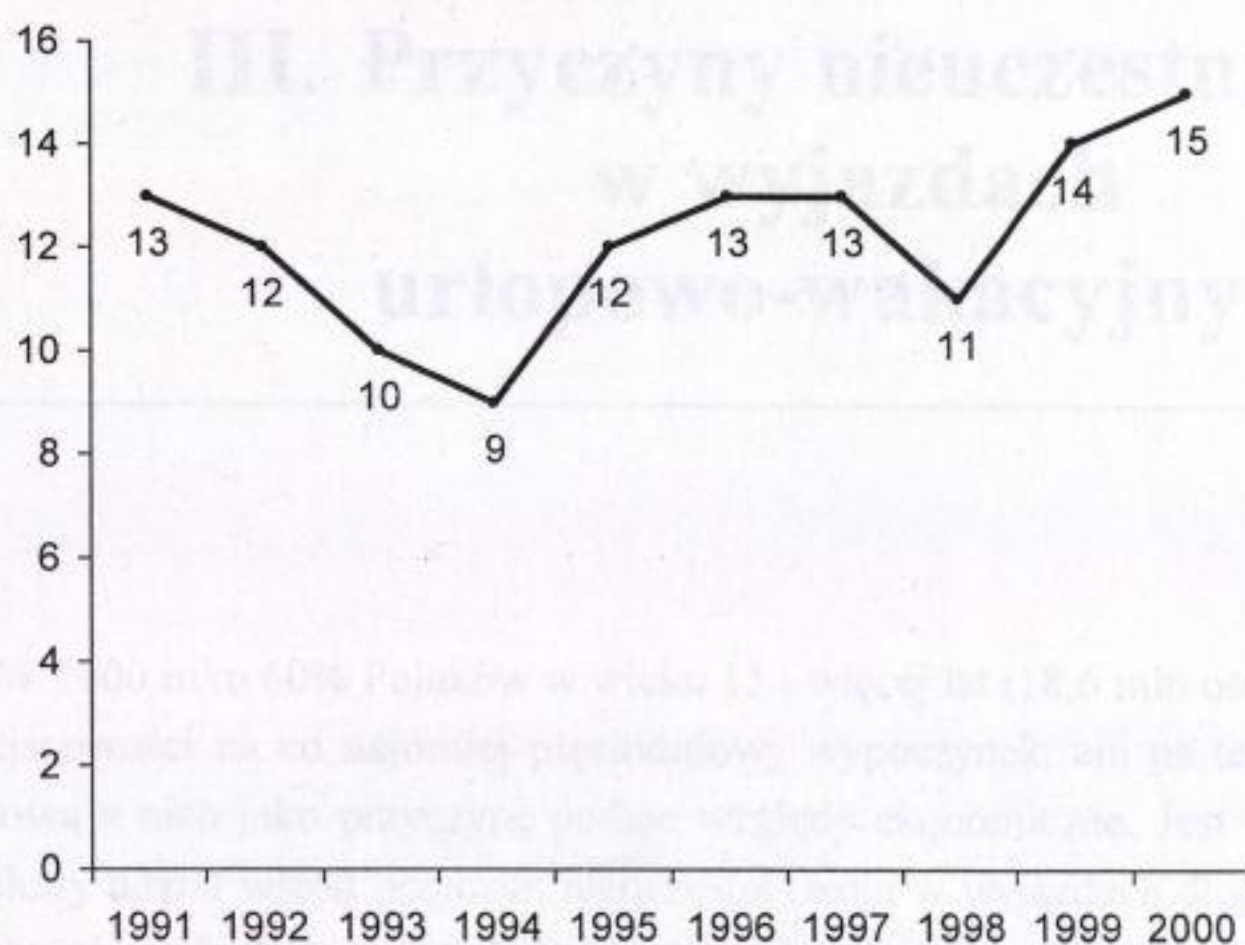
Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Jeszcze większą różnicę między okresami 1991-1995 a 1996-2000 obserwujemy pod względem uczestnictwa Polaków w wyjazdach na krótko. W pierwszym okresie w wyjazdach na 2-4 dni uczestniczyło 27-34% mieszkańców Polski, w drugim – 37-43%. W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych średni poziom uczestnictwa w wyjazdach na krótko wynosił, podobnie jak przy wyjazdach długookresowych, 31%; w drugiej połowie był o 9 punktów procentowych wyższy i wynosił 40%.

W 2000 roku na 2-4 dni wyjechało 37% Polaków czyli mniejszy odsetek niż w czterech poprzednich latach.

Z kolei w wyjazdach zagranicznych w latach 1991-1995 uczestniczyło 9-13% mieszkańców Polski, a w latach 1996-2000 11-15%. W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych średni poziom uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych wynosił 11%, w drugiej – 13%. W 2000 roku za granicę wyjechało 15% Polaków, czyli największy odsetek w analizowanym okresie, tzn. od 1991 roku.

Rys. 3. Uczestnictwo Polaków w zagranicznych wyjazdach turystycznych (odsetek populacji w wieku 15 i więcej lat)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. II. Uczestnictwo mieszkańców Polski w wyjazdach turystycznych (%)

	Krajowe wyjazdy na co najmniej 5 dni	Krajowe wyjazdy na 2-4 dni	Wyjazdy zagraniczne	Razem wyjazdy krajowe i zagraniczne
1991	30	27	13	49
1992	33	34	12	53
1993	30	33	10	50
1994	29	29	9	46
1995	34	32	12	54
1996	33	38	13	57
1997	37	43	13	63
1998	37	39	11	61
1999	36	42	14	63
2000	34	37	15	60

* b.d. – brak danych

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

III. Przyczyny nieuczestniczenia w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych

W 2000 roku 60% Polaków w wieku 15 i więcej lat (18,6 mln osób) nie wyjechało ze swojej miejscowości na co najmniej pięciodniowy wypoczynek, ani na terenie kraju, ani za granicę. Połowa z nich jako przyczynę podaje względy ekonomiczne. Jest to czynnik, który ma coraz większy udział wśród przyczyn nieuczestniczenia w wyjazdach długookresowych. Co dziesiąta osoba nie wyjechała ze względu na stan zdrowia lub podeszły wiek. Zwraca uwagę, że spada odsetek osób (w 2000 r. – 7%), które nie wyjechały ze względu na brak ochoty lub brak potrzeby wyjazdu.

Tab. III. Przyczyny nieuczestniczenia w długookresowych wyjazdach turystycznych (%)

	1994	1997	2000
Ze względu na poziom zamożności nie stać mnie na taki wyjazd	43	45	50
Nie wyjechałam, bo jestem w podeszłym wieku lub nie pozwolił mi na to stan zdrowia	4	11	10
Nie mogłem zostawić domu, rodziny bez opieki	12	9	8
Nie miałem ochoty, nie jest mi to potrzebne	9	8	7
Nie mogłem zostawić gospodarstwa rolnego bez nadzoru	14	6	6
Zrezygnowałem z wyjazdu w związku z dużymi wydatkami (kupno samochodu, mieszkania, budowa domu, duży remont itp.)	b.d.*	7	5
Nie wyjechałem ze względu na prace domowe, np. remont, porządki	5	4	3
Wykorzystałem urlop na dodatkową pracę zarobkową	3	3	3
Nie miałem dokąd wyjechać, nie miał mi kto zorganizować wypoczynku	2	2	3
Inna przyczyna	8	5	5

* b.d. – brak danych

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

IV. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych

1. Poziom uczestnictwa

W 2000 roku w wyjazdach długookresowych uczestniczyło 34% mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat, czyli o dwa punkty procentowe mniej niż w 1999 roku. Na jedną podróż przypadało średnio 9,5 noclegu (w 1999 r. – 9,0). Na jedną osobę przypadło średnio 1,8 podróży (w 1999 r. – 2,3). Uwzględniając wielkość populacji generalnej (około 31,2 mln) można oszacować, że w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych uczestniczyło około 10,6 mln osób. Odbyły one 19,2 mln podróży, podczas których skorzystały z 193,5 mln noclegów².

Średni poziom uczestnictwa mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat w wyjazdach długookresowych wyniósł 34%; spośród kategorii wyróżnionych ze względu na cechy społeczno-demograficzne w takich wyjazdach uczestniczyło 61%³ osób z wyższym wykształceniem, 59% osób w dobrej sytuacji materialnej, 56% mieszkańców największych, ponad półmilionowych miast oraz 56% uczniów i studentów. Z drugiej strony, w co najmniej pięciodniowych wyjazdach uczestniczyło 8% rolników, 18% mieszkańców wsi, 21% osób z wykształceniem podstawowym, 21% bezrobotnych i 21% osób w złej sytuacji materialnej.

Podobnie jak w poprzednich latach, poziom uczestnictwa w wyjazdach długookresowych jest najbardziej różnicowany przez przynależność do grupy społeczno-zawodowej⁴. Najczęściej, pomimo kolejnego spadku, wyjeżdżają uczniowie i studenci (56%), a następnie osoby zaliczone do elity społecznej (52%), pracownicy umysłowi (43%) i robotnicy (31%); listę zamykają emeryci i renciści (25%), bezrobotni (21%) i rolnicy (8%). W ostatnim roku zanoto-

² W tym fragmencie tekstu odpowiednie dane przedstawiono w zaokrągleniu do jednego miejsca po przecinku, kolejne obliczenia były dokonywane bez zaokrągleń.

³ Szczegółowe dane zawiera aneks tabelaryczny zamieszczony na końcu opracowania. Pochodzące stamtąd odsetki w tekście zaokrąglono do liczb całkowitych.

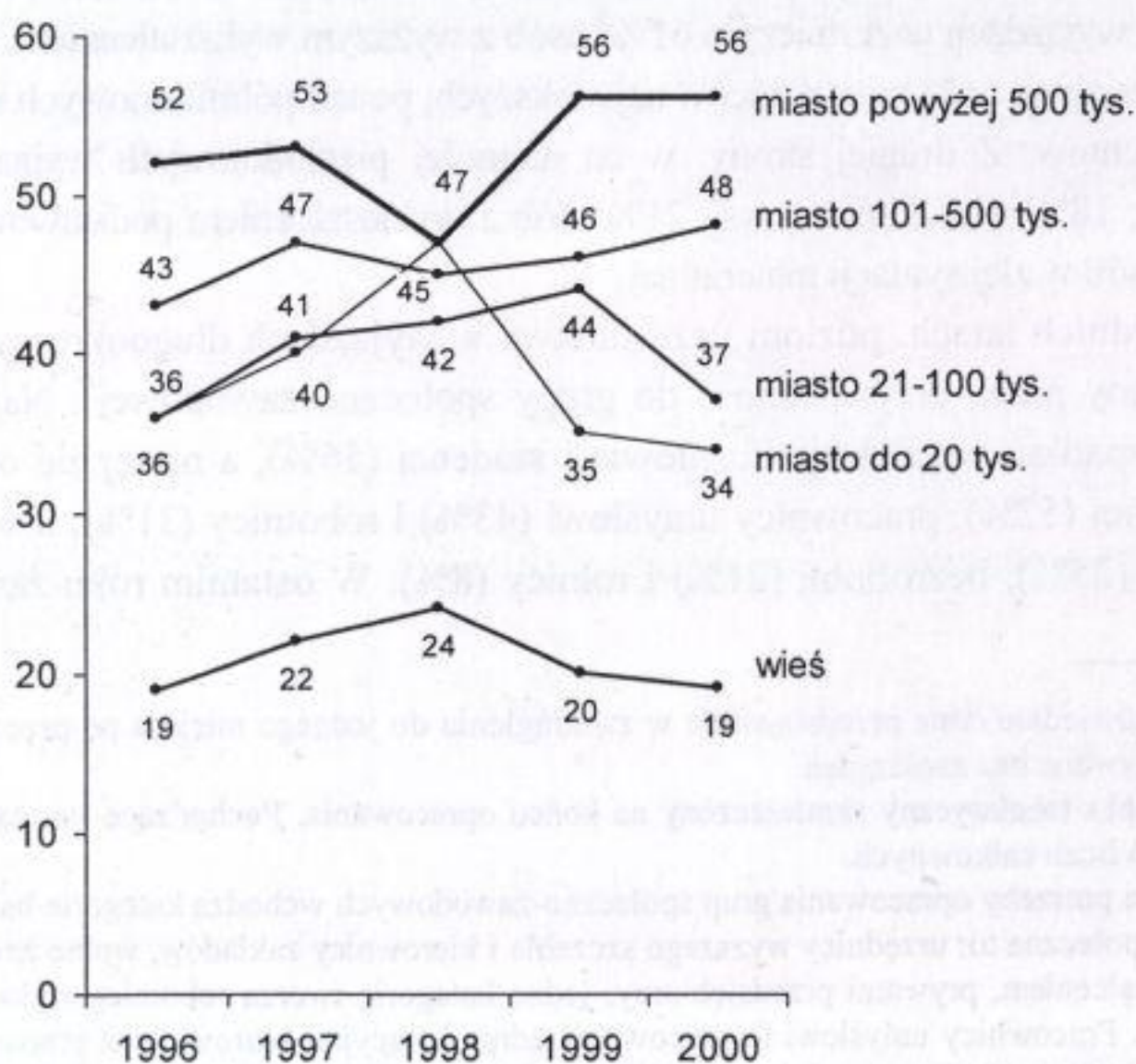
⁴ W skład wyszczególnionych na potrzeby opracowania grup społeczno-zawodowych wchodziły kategorie bardziej szczegółowe. Tak więc elita społeczna to: urzędnicy wyższego szczebla i kierownicy zakładów, wolne zawody, specjaliści z wyższym wykształceniem, prywatni przedsiębiorcy; jedną kategorię tworzą robotnicy wykwalifikowani i niewykwalifikowani. Pracownicy umysłowi to pracownicy administracyjno-biurowi oraz pracownicy usług i handlu. Jedną kategorię tworzą emeryci i renciści, podobnie uczniowie i studenci; oddzielną tworzą bezrobotni. Kategoria „inne” to: wojsko, policja i straż pożarna oraz gospodynie domowe.

wano spadek uczestnictwa rolników w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych (o 6 punktów procentowych), drugi zaś rok z rzędu – uczestnictwa uczniów i studentów (o 4 pkt.).

Również podobnie jak w poprzednich latach, uczestnictwo w wyjazdach długookresowych jest wyraźnie różnicowane przez wielkość miejscowości zamieszkania, wykształcenie, sytuację materialną i wiek oraz fakt zatrudnienia lub nie. Im większa miejscowość zamieszkania, wyższy poziom wykształcenia, lepsza sytuacja materialna i młodszy wiek, tym wyższy poziom uczestnictwa w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych. Częściej wyjeżdżają osoby pracujące zawodowo niż te, które nie pracują.

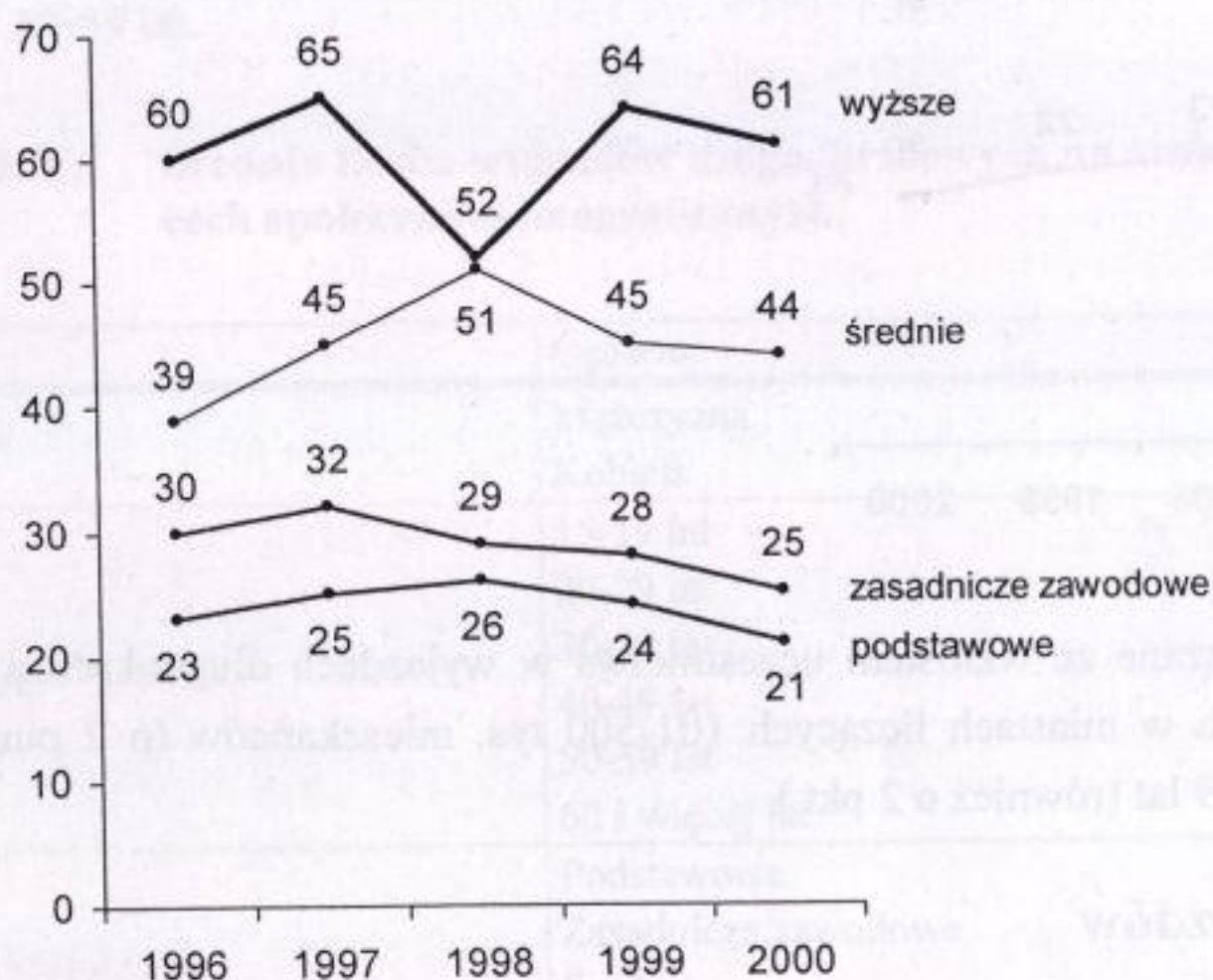
W podróżach długookresowych mieszkańcy największych miast uczestniczyli trzykrotnie częściej (56%) niż ludność wiejska (19%), mieszkańcy większych miast częściej niż mniejszych (48% z miast liczących 101-500 tys. mieszkańców, 37% z miast 21-100 tys. i 34% – z miast do 20 tys.). W porównaniu z poprzednim rokiem o 7 punktów procentowych spadło uczestnictwo mieszkańców miast średniej wielkości (21-100 tys.) w wyjazdach długookresowych – jest to największa różnica pod względem uczestnictwa w wyjazdach na 5 i więcej dni spośród wszystkich wyróżnionych kategorii. Wskaźniki uczestnictwa ludności wiejskiej i z najmniejszych miast osiągnęły w 2000 roku najniższy poziom w ostatnim pięcioleciu (odpowiednio 19% i 34%); wśród mieszkańców wsi jest on podobny jak w 1996 roku. Uczestnictwo mieszkańców dużych miast było najwyższe z całego okresu 1996-2000 (dla miast liczących 100-500 tys. mieszkańców – 48%, dla większych, podobnie jak w poprzednim roku, 56%).

Rys. 4. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według miejscowości zamieszkania (%)

Im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższy poziom uczestnictwa w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych (od 21% dla podstawowego do 44% dla średniego i 61% dla wyższego). Trzypunktowy spadek uczestnictwa osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym spowodował, że w 2000 roku dla tych kategorii było ono najniższe w ostatnim pięcioleciu (odpowiednio 21% i 25%). Również o 3 punkty procentowe spadło uczestnictwo w wyjazdach długookresowych osób z wyższym wykształceniem.

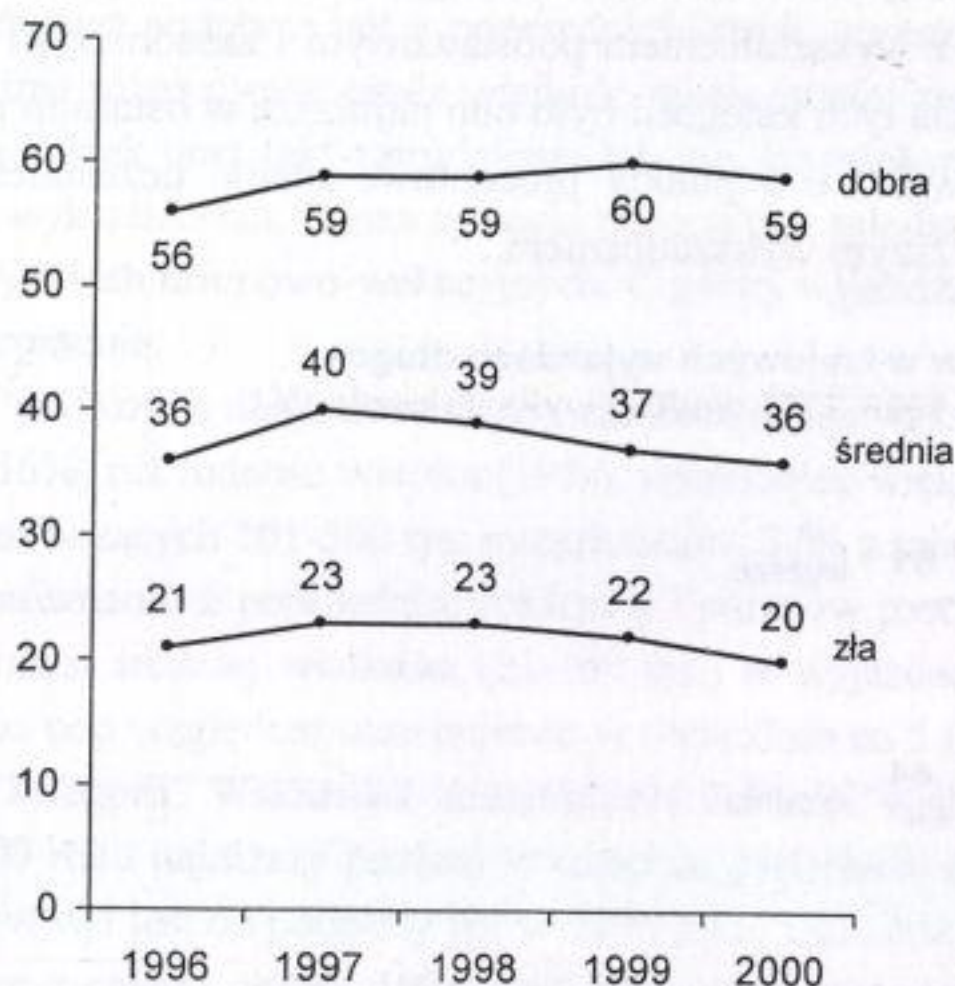
Rys. 5. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według wykształcenia (%)

Uczestnictwo w wyjazdach długookresowych osób w średniej i złej sytuacji materialnej w 2000 roku też było najniższe w okresie 1996-2000. Uczestnictwo osób dobrze sytuowanych wynosiło 59%, określających swoją sytuację materialną jako średnią – 36% (podobnie jak w 1996 r.), a będących w nie najlepszej sytuacji – 20%.

W 2000 roku w porównaniu z rokiem poprzednim o 6 punktów procentowych spadł: odsetek młodzieży w wieku 15-19 lat biorącej udział w wyjazdach co najmniej pięciodniowych i o 4 punkty procentowe – odsetek osób w wieku 30-49 lat. Dla młodzieży i osób w wieku 40-49 lat był to drugi kolejny spadek o taką samą liczbę punktów. W efekcie w 2000 roku wskaźniki uczestnictwa były dla tych kategorii osób najmniejsze od 1996 roku (odpowiednio 51% i 29%). Choć młodzież wyjeżdżała rzadziej, to i tak ponad dwukrotnie częściej niż osoby najstarsze, tzn. w wieku 60 lat i więcej (23%). Częściej niż wynosi średnia dla mieszkańców Polski w wieku od 15 lat wzwyż wyjeżdżały również osoby w wieku 20-29 lat (39%) i 30-39 lat (36%).

Rys. 6. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według samooceny sytuacji materialnej (%)

Największe zmiany związane ze wzrostem uczestnictwa w wyjazdach długookresowych dotyczą osób zamieszkałych w miastach liczących 101-500 tys. mieszkańców (o 2 punkty procentowe) i w wieku 50-59 lat (również o 2 pkt.).

2. Częstotliwość wyjazdów

Istotnym wskaźnikiem aktywności turystycznej społeczeństwa jest obok poziomu uczestnictwa, średnia liczba wyjazdów na osobę w ciągu roku. W 2000 roku dla wyjazdów długookresowych wynosiła 1,8 i była najniższa od 1994 roku. Na początku lat dziewięćdziesiątych na 5 i więcej dni Polacy wyjeżdżali średnio 1,7-1,8 razy w roku. Średnia długość pobytu wynosiła wtedy 12-13 dni (co odpowiada 11-12 noclegom). Dużą popularnością cieszyły się tradycyjne dwutygodniowe wczasy. W połowie lat dziewięćdziesiątych obserwujemy tendencję do skracania pobytu na rzecz większej liczby wyjazdów. W turystyce zorganizowanej 14-dniowe turnusy, zgodnie z zapotrzebowaniem, zastąpiła oferta bardziej zróżnicowana pod względem długości pobytu. W latach 1997 i 1999 na co najmniej 5 dni wyjeżdżano średnio 2,3 razy, a wyjazd połączony był z 8,7 i 9 noclegami. W 2000 roku charakterystyka uczestnictwa Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych odbiega od kilku poprzednich lat. Co prawda wyjeżdżano na podobny okres jak w ostatnich latach (9,5 noclegu), ale częstotliwość wyjazdów była taka jak na początku dekady (1,8), czyli wyjeżdżano zdecydowanie rzadziej niż w ostatnich latach. W rezultacie łączna liczba wyjazdów Polaków w 2000 roku (19,2 mln) była znacznie mniejsza niż w 1999 roku (25,2 mln).

Tab. IV. Częstotliwość wyjazdów i średnia długość pobytu (liczba noclegów) podczas krajowych podróży długookresowych

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Liczba wyjazdów na osobę	1,7	1,7	1,8	1,9	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	1,8
Średnia długość pobytu	12,0	11,0	11,0	9,9	9,6	9,3	8,7	9,6	9,0	9,5

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W 2000 roku w porównaniu z 1999 rokiem rzadziej wyjeżdżały przede wszystkim osoby dobrze sytuowane, zaliczane do elity społecznej, a także robotnicy oraz osoby w wieku 30-39 lat i 50-59 lat.

Tab. V. Średnia liczba wyjazdów długookresowych na osobę w 2000 roku według cech społeczno-demograficznych.

		Średnia
	Ogółem	1,8
Płeć	Mężczyzna	2,0
	Kobieta	1,6
Wiek	15-19 lat	1,9
	20-29 lat	2,0
	30-39 lat	1,6
	40-49 lat	1,8
	50-59 lat	1,8
	60 i więcej lat	1,6
Wykształcenie	Podstawowe	1,9
	Zasadnicze zawodowe	1,8
	Średnie	1,7
	Wyższe	2,1
Miejsce zamieszkania	Wieś	1,6
	Miasto do 20 tys. mieszkańców	1,8
	Miasto 21-100 tys. mieszkańców	1,8
	Miasto 101-500 tys. mieszkańców	1,9
	Miasto powyżej 500 tys. mieszkańców	2,0
Sytuacja materialna	Dobra	1,8
	Średnia	1,8
	Zła	1,7
Grupa społeczno-zawodowa	Rolnicy	2,2
	Robotnicy	1,7
	Pracownicy umysłowi	1,6
	Elita społeczna	2,0
	Emeryci i renciści	1,7
	Uczniowie i studenci	2,0
	Bezrobotni	1,7

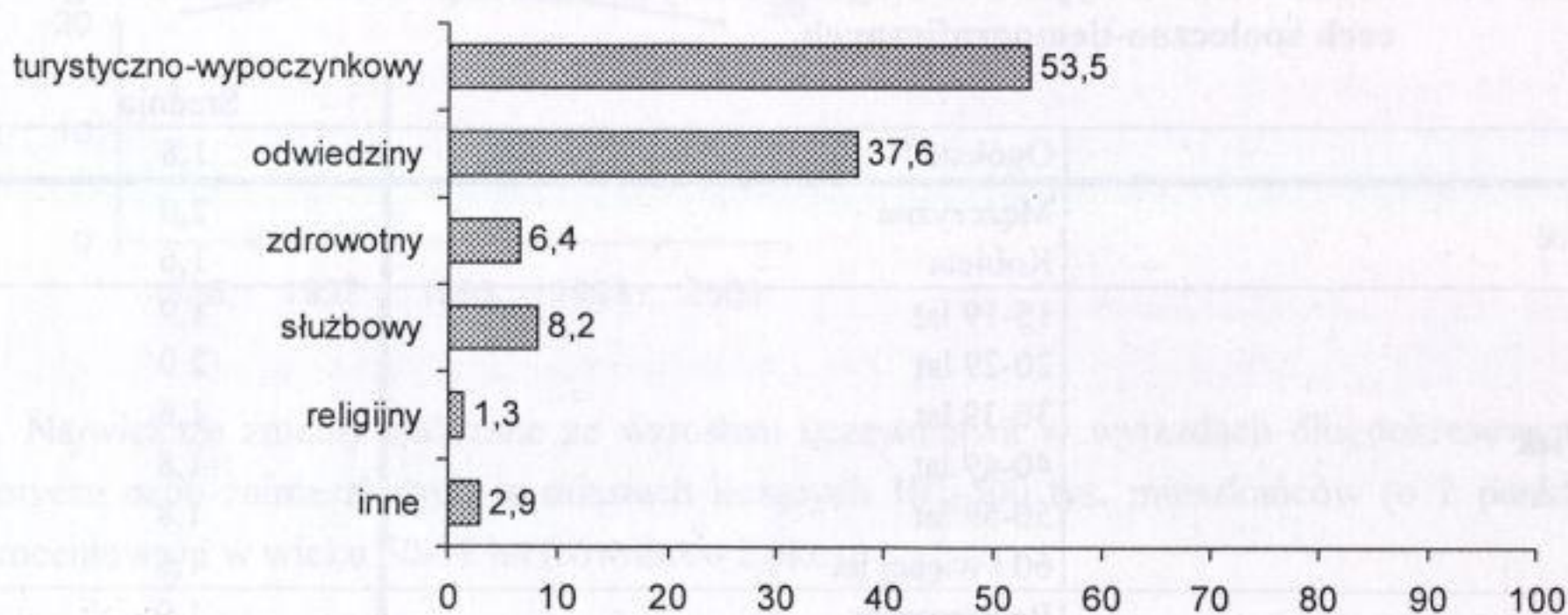
Źródło: badania Instytutu Turystyki

3. Cele wyjazdów

Najwięcej uczestników krajowych wyjazdów długookresowych wyjeżdżało w celach turystyczno-wypoczynkowych (54%), a następnie w odwiedziny do krewnych lub znajomych (38%), w celach służbowych (8%) i zdrowotnych (6%). Najważniejsza zmiana w porównaniu z poprzednim rokiem to spadek o 2 punkty procentowe odsetka wyjeżdżających w celach turystyczno-wypoczynkowych. Ponadto cele służbowe po raz pierwszy były wymieniane częściej niż zdrowotne. W 2000 roku 8% uczestników wyjazdów długookresowych wyjechało w celach służbowych – jest to największy odsetek w ciągu ostatnich pięciu lat.

Rys. 7. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według celów (%)⁵

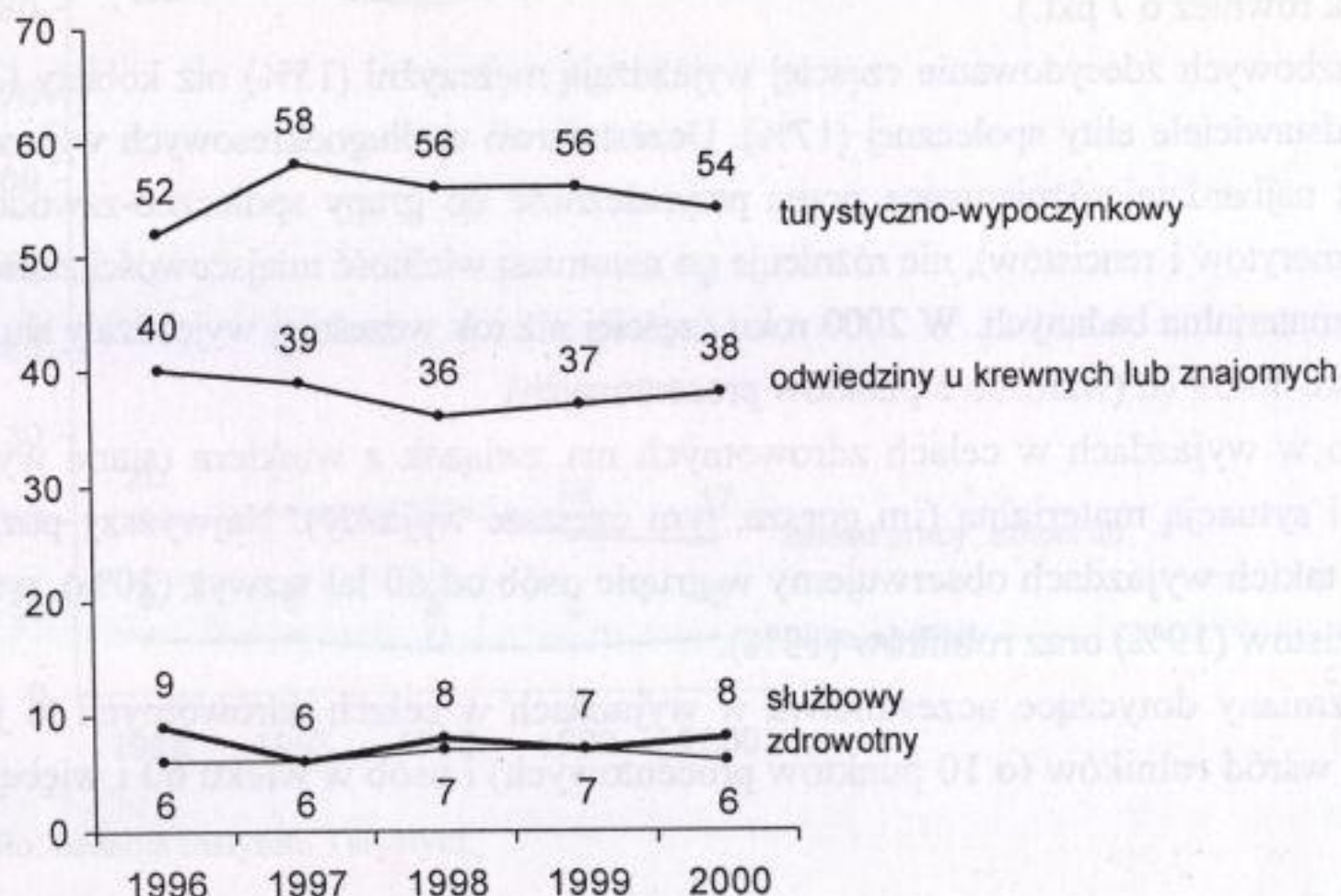

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W 2000 roku obserwujemy wyraźny związek między wyjazdami w celach turystyczno-wypoczynkowych a wykształceniem, sytuacją materialną i miejscem zamieszkania badanych. Im wyższy poziom wykształcenia, lepsza sytuacja materialna i większa miejscowość zamieszkania, tym większy odsetek wyjeżdżających w takim celu. Taki związek obserwujemy również w odniesieniu do wieku, ale z wyłączeniem młodzieży. W 2000 roku osoby w wieku 15-19 lat zdecydowanie rzadziej niż w 1999 roku wyjeżdżały w celach turystyczno-wypoczynkowych (spadek o 11 punktów procentowych), częściej zaś w odwiedziny do krewnych lub znajomych (wzrost o 7 pkt.). W rezultacie w celach turystyczno-wypoczynkowych częściej niż młodzież wyjeżdżały osoby w wieku 20-39 lat i tak samo często osoby w wieku 40-49 lat.

⁵ Uczestnictwo w wyjazdach danego rodzaju (długookresowych, krótkookresowych, zagranicznych) wyróżnionych ze względu na cel, sposób organizacji, rodzaj zakwaterowania itp. to odsetki osób, które co najmniej raz wzięły udział w tak wyróżnionym wyjeździe, wśród wszystkich uczestników danego rodzaju wyjazdów. Jeśli badane osoby uczestniczyły więcej niż raz w danym rodzaju wyjazdów, mogły wyjeżdżać w różnych celach, korzystać z różnych form organizacyjnych, różnych rodzajów zakwaterowania. W związku z tym odsetki w zestawieniach dotyczących uczestnictwa w wyjazdach przekraczają 100.

Rys. 8. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych według głównych celów w latach 1996-2000 (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Turystyczno-wypoczynkowy cel wyjazdów był najczęściej wymieniany przez osoby określające swoją sytuację materialną jako dobrą (74%) i mieszkańców największych miast (73%); najrzadziej przez rolników (15%) oraz osoby w wieku 60 i więcej lat (28%). Częściej niż w roku poprzednim w 2000 roku na cel turystyczno-wypoczynkowy wskazywały osoby w złej sytuacji materialnej (wzrost o 7 punktów procentowych), mieszkańcy wsi (wzrost o 6 pkt.) i osoby w wieku 20-29 lat (wzrost o 5 pkt.). Znacznie rzadziej w celu typowo turystycznym podróżowała młodzież w wieku 15-19 lat (spadek o 11 punktów procentowych) mieszkańcy najmniejszych miast (spadek również o 11 pkt.) oraz uczniowie i studenci (spadek o 8 pkt.).

Krewnych (znajomych) częściej odwiedzają kobiety niż mężczyźni, częściej też osoby najmłodsze (15-19 lat) i najstarsze (od 60 lat wzwyż), częściej nie pracujący niż pracujący, częściej również bezrobotni oraz emeryci i renciści niż pozostałe grupy społeczno-zawodowe, wreszcie częściej mieszkańcy wsi, a także miast liczących do 500 tys. mieszkańców – niż dużych aglomeracji. Taki cel wyjazdu ma też związek z wykształceniem (występuje tym częściej, im niższy poziom wykształcenia) i z sytuacją materialną badanych (występuje tym częściej, im gorsza sytuacja).

Odwiedziny u krewnych lub znajomych jako główny cel wyjazdów długookresowych najczęściej wymieniane były przez bezrobotnych (58%), osoby w wieku od 60 lat wzwyż (54%) oraz z wykształceniem podstawowym (54%), najrzadziej przez osoby w dobrej sytuacji materialnej

(23%) i zaliczone do elity społecznej (25%). Największe zmiany w porównaniu z rokiem poprzednim to częstsze wyjazdy do krewnych lub znajomych młodzieży w wieku 15-19 lat (wzrost o 8 punktów procentowych) i przedstawicieli elity społecznej (także wzrost o 8 pkt.) oraz rzadsze wyjazdy rolników (spadek o 10 pkt.), emerytów i rencistów (spadek o 7 pkt.) oraz osób w wieku 30-39 lat (spadek również o 7 pkt.).

W celach służbowych zdecydowanie częściej wyjeżdżają mężczyźni (15%) niż kobiety (3%), najczęściej przedstawiciele elity społecznej (17%). Uczestnictwo w długookresowych wyjazdach służbowych jest najbardziej różnicowane przez przynależność do grupy społeczno-zawodowej (wyjeżdża 2% emerytów i rencistów), nie różnicuje go natomiast wielkość miejscowości zamieszkania i sytuacja materialna badanych. W 2000 roku częściej niż rok wcześniej wyjeżdżały służbowo osoby w wieku 50-59 lat (wzrost o 5 punktów procentowych).

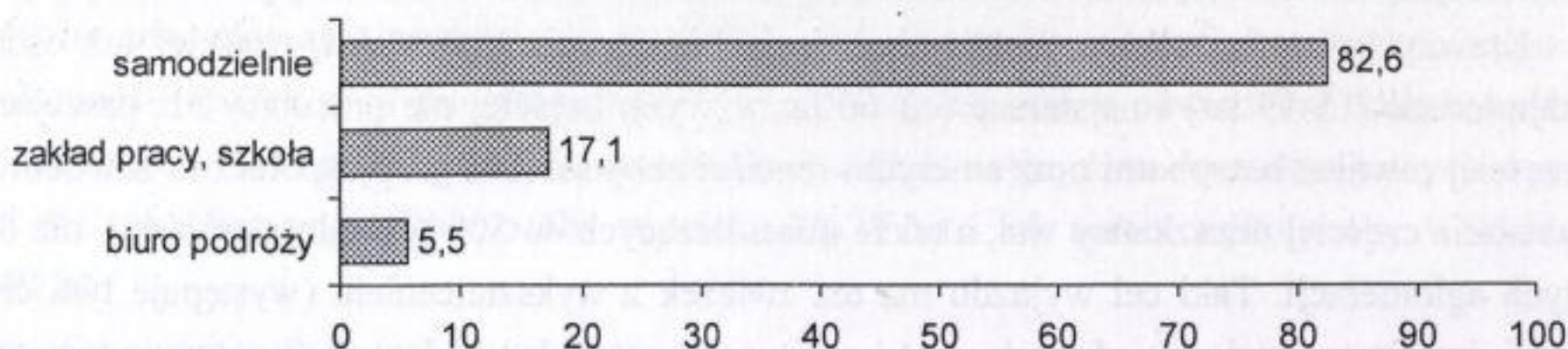
Uczestnictwo w wyjazdach w celach zdrowotnych ma związek z wiekiem (starsi wyjeżdżają częściej) i sytuacją materialną (im gorsza, tym częstsze wyjazdy). Najwyższy poziom uczestnictwa w takich wyjazdach obserwujemy w grupie osób od 60 lat wzwyż (20%), wśród emerytów i rencistów (19%) oraz rolników (13%).

Największe zmiany dotyczące uczestnictwa w wyjazdach w celach zdrowotnych to jego znaczny spadek wśród rolników (o 10 punktów procentowych) i osób w wieku 60 i więcej lat (o 5 pkt.).

4. Formy organizacyjne

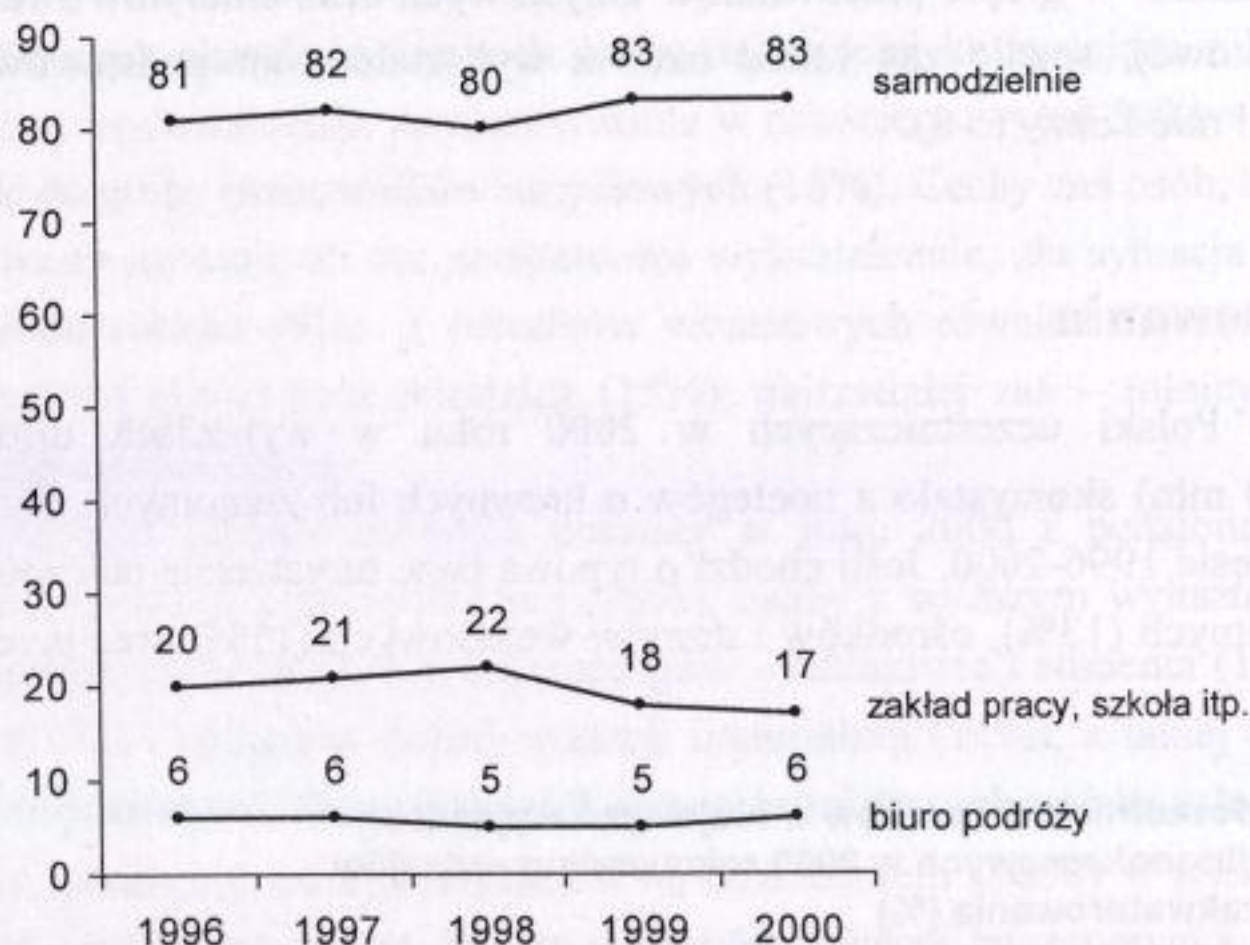
Polacy wyjeżdżający na co najmniej 5 dni najczęściej uczestniczą w wyjazdach organizowanych samodzielnie (83%). Na wczasy i inne imprezy turystyczne organizowane przez zakłady pracy, szkoły, uczelnie, organizacje społeczne i kluby sportowe wyjechało 17% uczestników wyjazdów długookresowych; 6% skorzystało z usług biur podróży. W porównaniu z poprzednim rokiem nie stwierdzono pod tym względem istotnych zmian.

Rys. 9. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według form organizacyjnych (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Rys. 10. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych według form organizacyjnych w latach 1996-2000 (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W długookresowych wyjazdach organizowanych samodzielnie, bez pośrednictwa, uczestniczyli najczęściej bezrobotni (91%), osoby w złej sytuacji materialnej (88%), z wykształceniem podstawowym (87%) oraz w wieku 20-29 lat (87%), najrzadziej pracownicy umysłowi (76%), osoby w wieku 30-39 lat (77%), zamieszkałe w miastach liczących 21-100 tys. mieszkańców (79%) oraz osoby z wyższym wykształceniem (79%).

W 2000 roku częściej niż w 1999 roku samodzielnie organizowały swoje wyjazdy osoby w złej sytuacji materialnej (wzrost o 6 punktów procentowych) i osoby z wykształceniem podstawowym (o 5), rzadziej zaś osoby w wieku 30-39 lat (spadek o 7 pkt.) i pracownicy umysłowi (o 5).

Pod względem uczestnictwa w wyjazdach organizowanych przez biura podróży wyróżniają się mieszkańcy dużych miast (9% spośród wyjeżdżających na co najmniej 5 dni), pracownicy umysłowi (9%) i młodzież w wieku 15-19 lat (8%). Najrzadziej z takiej formy wyjazdów korzystają bezrobotni (2%), mieszkańcy wsi i małych miast, osoby w złej sytuacji materialnej oraz osoby w wieku 20-29 lat (3%). W porównaniu z rokiem poprzednim, z biur podróży nieco częściej korzystali rolnicy, pracownicy umysłowi i mieszkańcy miast średniej wielkości, rzadziej zaś osoby w wieku 60 i więcej lat.

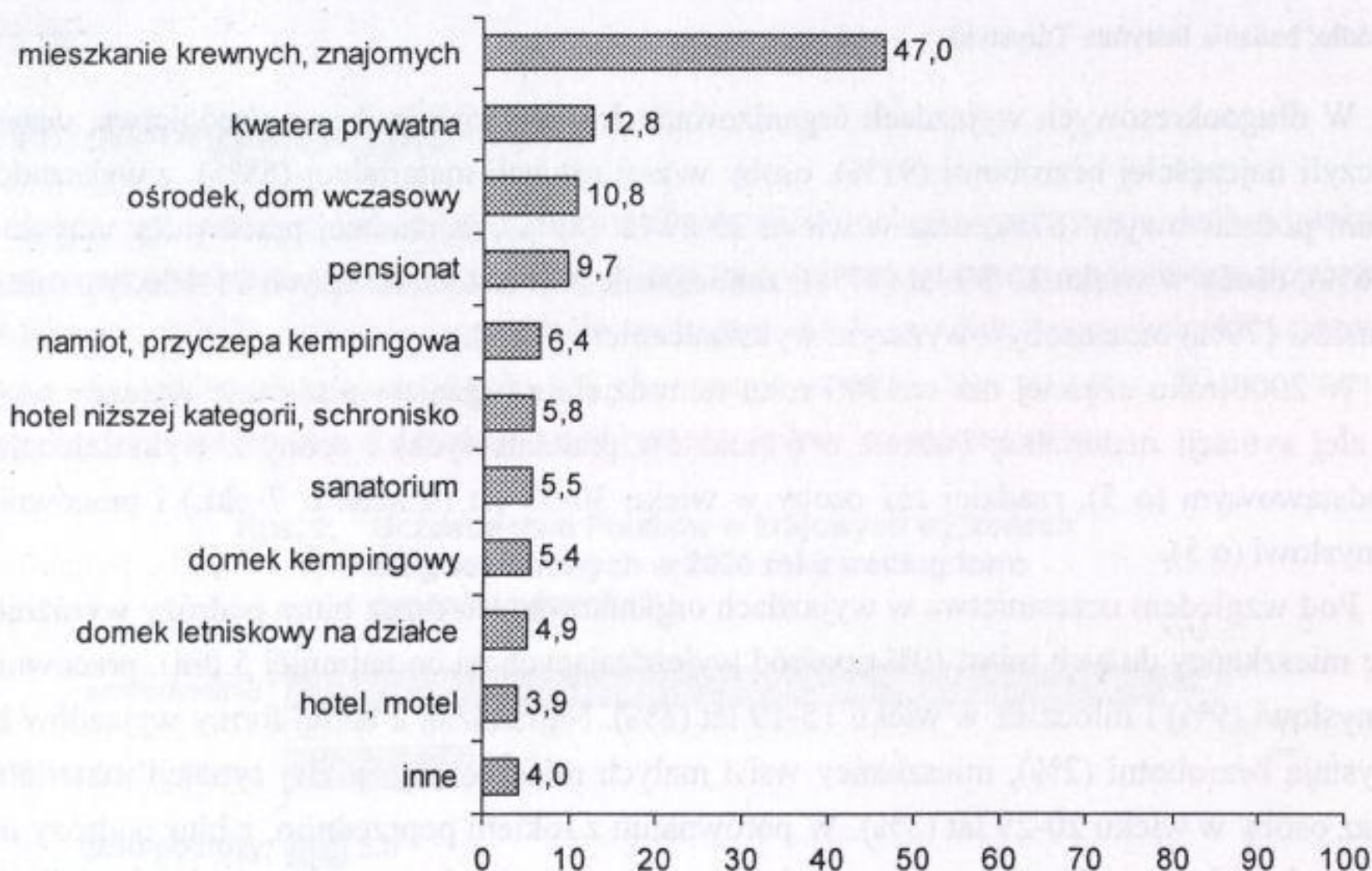
Podobnie jak w ubiegłych latach, popularniejsze niż wyjazdy za pośrednictwem biur podróży były podróże organizowane przez zakłady pracy, uczelnie, różnego rodzaju organizacje społeczne, kluby sportowe (17% wyjeżdżających na 5 dni i dłużej). W 2000 roku z takiej formy wyjazdów najczęściej korzystała młodzież w wieku 15-19 lat (21%) i osoby z wyższym

wykształceniem. Do najrzadziej korzystających należeli bezrobotni i rolnicy (11%) oraz osoby w złej sytuacji materialnej (12%). W stosunku do poprzedniego roku wzrosło zainteresowanie tak organizowanymi wyjazdami w grupie pracowników umysłowych oraz emerytów i rencistów (o 3 punkty procentowe), spadło zaś wśród osób z wykształceniem podstawowym (o 10 pkt.), rolników (o 9) i młodzieży (o 8).

5. Rodzaje zakwaterowania

Spośród mieszkańców Polski uczestniczących w 2000 roku w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych 47% (5,0 mln) skorzystało z noclegów u krewnych lub znajomych. Był to najmniejszy odsetek w okresie 1996-2000. Jeśli chodzi o typową bazę turystyczną najczęściej korzystano z kwater prywatnych (13%), ośrodków i domów wczasowych (11%) oraz pensjonatów (10%).

Rys. 11. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według rodzajów zakwaterowania (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Istotna zmiana zanotowana w stosunku do poprzedniego roku dotyczy mniejszego odsetka korzystających z namiotu i przyczepy kempingowej (o 4 punkty procentowe).

Oczywiście z gościny krewnych najczęściej korzystają te kategorie osób, które deklarują odwiedzinę jako cel wyjazdu: bezrobotni, z wykształceniem podstawowym, w wieku 60 i więcej lat oraz rolnicy.

Do cech charakteryzujących osoby najczęściej korzystające z kwater prywatnych należą: wyższe wykształcenie, zamieszkiwanie w mieście powyżej 500 tys. mieszkańców i przynależność do grupy pracowników umysłowych (18%). Cechy zaś osób, które najrzadziej korzystały z kwater prywatnych, to: podstawowe wykształcenie, zła sytuacja materialna i wykonywanie zawodu rolnika (6%). Z ośrodków wczasowych również najczęściej korzystali pracownicy umysłowi (16%) oraz młodzież (15%), najrzadziej zaś – rolnicy, bezrobotni i mieszkańcy najmniejszych miast.

Podczas długookresowych podróży w roku 2000 z pensjonatów najczęściej korzystali przedstawiciele elity społecznej (18%), osoby z wyższym wykształceniem (17%) oraz osoby w wieku 30-39 lat (17%); z kempingów – uczniowie i studenci (14%), osoby w wieku 20-29 lat (13%) i będące w dobrej sytuacji materialnej (11%); z takiej bazy noclegowej jak hotele niższej kategorii, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe – przedstawiciele elity społecznej, osoby z wyższym wykształceniem i osoby w wieku 20-29 lat (9%); z sanatoriów – osoby najstarsze, tzn. w wieku 60 i więcej lat, emeryci i renciści (15%) oraz rolnicy (13%). Z długookresowego wypoczynku w domku kempingowym najczęściej korzystali pracownicy umysłowi (10%) i osoby w wieku 30-39 lat (8%); z domku letniskowego na działce – mieszkańcy największych miast (11%), osoby z wyższym wykształceniem oraz osoby w wieku 40-59 lat (8%). W hotelach lub motelach najczęściej zatrzymywały się osoby zaliczane do elity społecznej, osoby z wyższym wykształceniem (11%) oraz będące w dobrej sytuacji materialnej (7%).

Jak już stwierdzono, w 2000 roku odnotowano spadek odsetka wypoczywających pod namiotem i w przyczepach kempingowych. W największym stopniu dotyczył on mieszkańców najmniejszych miast (spadek o 16 punktów procentowych) i miast średniej wielkości (o 7), a także rolników, robotników i osób w złej sytuacji materialnej (spadek o 6 pkt.).

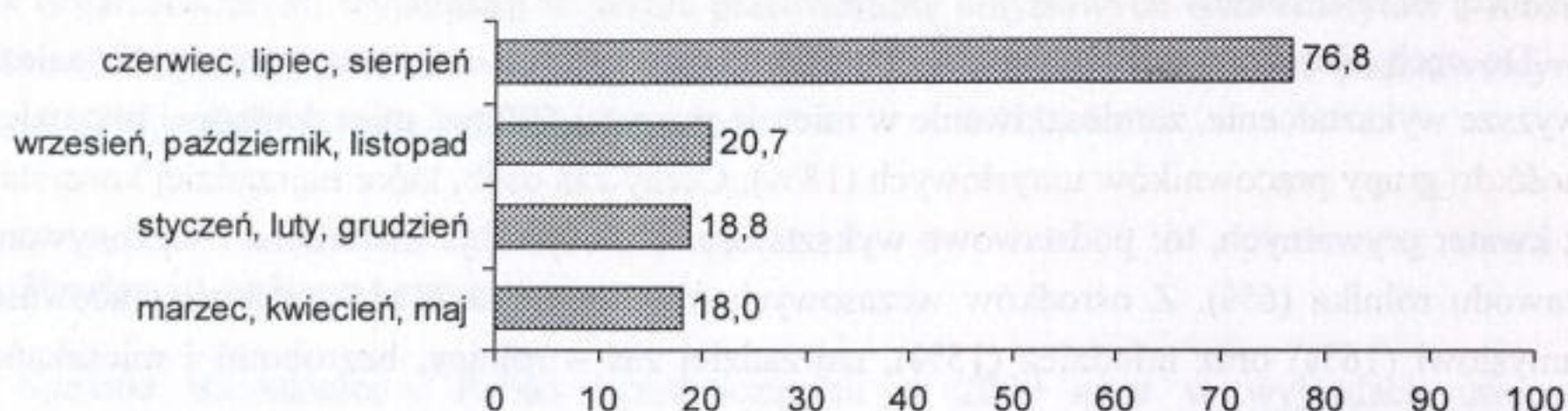
Z mieszkania rodziny lub znajomych podczas wyjazdów długookresowych częściej niż w roku poprzednim korzystali rolnicy (wzrost o 11 punktów procentowych) i młodzież (o 7), rzadziej osoby w wieku 30-39 lat (spadek o 14 pkt.) oraz emeryci i renciści (o 9).

6. Terminy wyjazdów

W 2000 roku 77% uczestników wyjazdów długookresowych wyjechało w lecie, 21% jesienią, 19% w zimie i 18% na wiosnę⁶, czyli w porównaniu z 1999 rokiem w lecie i w zimie o 2 punkty procentowe mniej, na wiosnę zaś o 3 punkty mniej.

⁶ Przyjęto, że zima obejmuje styczeń, luty i grudzień, wiosna – marzec, kwiecień i maj, lato – czerwiec, lipiec i sierpień, jesień – wrzesień, październik i listopad.

Rys. 12. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według terminu wyjazdu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W lecie najczęściej wyjeżdżała młodzież (86% spośród wyjeżdżających na 5 i więcej dni), zwłaszcza uczniowie i studenci (88%), a także osoby w wieku 30-39 lat (84%), osoby w dobrej sytuacji materialnej (82%) i ze średnim wykształceniem (82%). Najrzadziej – rolnicy (27%), którzy częściej niż w lecie wyjeżdżali jesienią i zimą, oraz osoby w wieku od 60 lat wzwyż (62%), w wieku 50-59 lat (64%) i będące w złej sytuacji materialnej (69%). Im lepsza sytuacja materialna i większa miejscowość zamieszkania badanych, tym częstsze wyjazdy w lecie. W okresie od czerwca do sierpnia 2000 roku wyjechało 69% osób będących w nie najlepszej sytuacji materialnej, 77% – w średniej i 82% – w dobrej sytuacji. W tym samym czasie wyjechało 72% mieszkańców wsi, 77% osób zamieszkałych w miastach do 100 tys. mieszkańców i 79% zamieszkałych w większych miastach. W porównaniu z 1999 rokiem, w 2000 roku znacznie częściej w letnich wyjazdach uczestniczyli analizowani łącznie mieszkańcy wsi (wzrost o 8 punktów procentowych), zdecydowanie rzadziej zaś jedna z kategorii mieszkańców wsi – rolnicy (spadek o 25 punktów) oraz osoby z wyższym wykształceniem (o 10), w wieku 50-59 lat (o 7) i pracownicy umysłowi (o 6).

Jesienią najczęściej wyjeżdżali rolnicy (47% wyjeżdżających w kraju na 5 dni i dłużej), osoby w wieku 60 i więcej lat (31%), emeryci i renciści (30%) oraz osoby z wyższym wykształceniem (29%). Najrzadziej – młodzież w wieku 15-19 lat (13%), uczniowie i studenci (13%) oraz robotnicy (14%). Jesienią częściej wyjeżdżały osoby starsze, nie pracujące i będące w gorszej sytuacji materialnej niż młodsze, zatrudnione i lepiej sytuowane; częściej mężczyźni niż kobiety. W 2000 roku w porównaniu z 1999 rokiem jesienią częściej wyjeżdżali rolnicy (wzrost o 13 punktów procentowych), osoby z wyższym wykształceniem (wzrost o 12 pkt.) i przedstawiciele elity społecznej (o 8), rzadziej zaś emeryci i renciści (spadek o 5 pkt.).

Zimą, podobnie jak jesienią, najczęściej wyjeżdżali rolnicy (36%), osoby w wieku 20-29 lat (26%) i z wyższym wykształceniem (25%); najrzadziej – zarówno robotnicy (15%), jak i pracownicy umysłowi (15%) oraz osoby w wieku 40-49 lat (15%). Rzadziej niż rok wcze-

śniej wyjeżdżali zimą mieszkańcy wsi (spadek o 12 punktów procentowych), młodzież (spadek o 7 pkt.) i osoby z wykształceniem podstawowym (również o 7 punktów).

Na wiosnę w wyjazdach długookresowych najczęściej uczestniczyły osoby zaliczane do elity społecznej (26%), zamieszkałe w miastach liczących ponad 500 tys. mieszkańców (23%), w wieku 60 i więcej lat (23%) i bezrobotni (23%), Najrzadziej – uczniowie i studenci (12%), osoby w wieku 30-39 lat (13%) i robotnicy (14%). Im większa miejscowość zamieszkania i lepsza sytuacja materialna badanych, tym częstsze wiosenne wyjazdy na 5 i więcej dni.

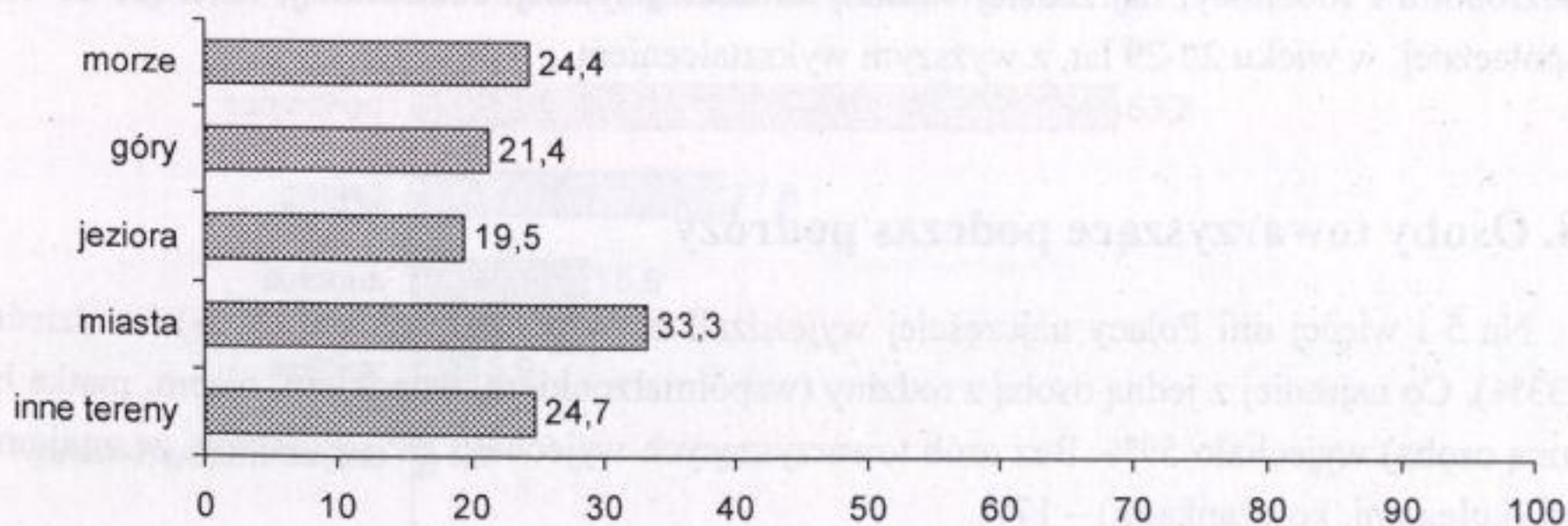
W okresie od marca do maja wyjechało 14% mieszkańców wsi, 18% osób zamieszkałych w miastach do 500 tys. mieszkańców i 23% zamieszkałych w większych miastach. W tym samym okresie wyjechało 16% osób będących w nie najlepszej sytuacji materialnej, 18% – w średniej i 21% – w dobrej.

W 2000 roku rzadziej niż rok wcześniej wyjeżdżali na wiosnę rolnicy (spadek o 12 punktów procentowych), mieszkańcy wsi (o 9), robotnicy (o 8) i osoby w wieku 30-39 lat.

7. Kierunki wyjazdów według głównych regionów

Spośród uczestników wyjazdów długookresowych prawie co czwarta osoba wyjechała nad morze, nieco więcej niż co piąta w góry, co piąta nad jeziora. Miasta odwiedziła jedna trzecia wyjeżdżających na 5 i więcej dni, inne miejscowości położone poza głównymi turystycznymi regionami kraju – jedna czwarta.

Rys. 13. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według kierunku wyjazdu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W ankiecie pytano, czy respondent wyjeżdżał w góry, nad morze lub nad jeziora. W uzupełnieniu pytano o wyjazdy do miast i na inne tereny oprócz wcześniej wymienionych.

Wyjazdy nad morze i w góry są tym częstsze, im lepsza sytuacja materialna badanych, wyższy poziom wykształcenia i większa miejscowość zamieszkania. W góry i nad morze naj-

częściej wyjeżdżają te same kategorie osób: przedstawiciele elity społecznej, osoby z wyższym wykształceniem, dobrze sytuowane, zamieszkałe w dużych aglomeracjach. Różnica jest taka, że nad morze najczęściej wyjeżdżają osoby w wieku 20-29 lat, w góry zaś osoby w wieku 30-39 lat. Do najrzadziej wyjeżdżających nad morze i w góry należą rolnicy, bezrobotni, osoby w nie najlepszej sytuacji materialnej, z wykształceniem podstawowym, w wieku 60 i więcej lat oraz dodatkowo, w przypadku wyjazdów w góry, mieszkańcy wsi i młodzież w wieku 15-19 lat.

Wyjazdy nad jeziora są tym częstsze, im lepsza sytuacja materialna i większa miejscowość zamieszkania badanych. Częściej również wyjeżdżają osoby z wykształceniem średnim i wyższym niż z wykształceniem poniżej średniego. Nad jeziora, obok osób będących w dobrej sytuacji materialnej i zamieszkałych w dużych aglomeracjach oraz osób w wieku 20-29 lat, najczęściej wyjeżdżają pracownicy umysłowi oraz uczniowie i studenci. Do najrzadziej wyjeżdżających należą te same kategorie, które najrzadziej wyjeżdżają w góry, z wyjątkiem młodzieży w wieku 15-19 lat, oraz mieszkańcy najmniejszych miast i robotnicy.

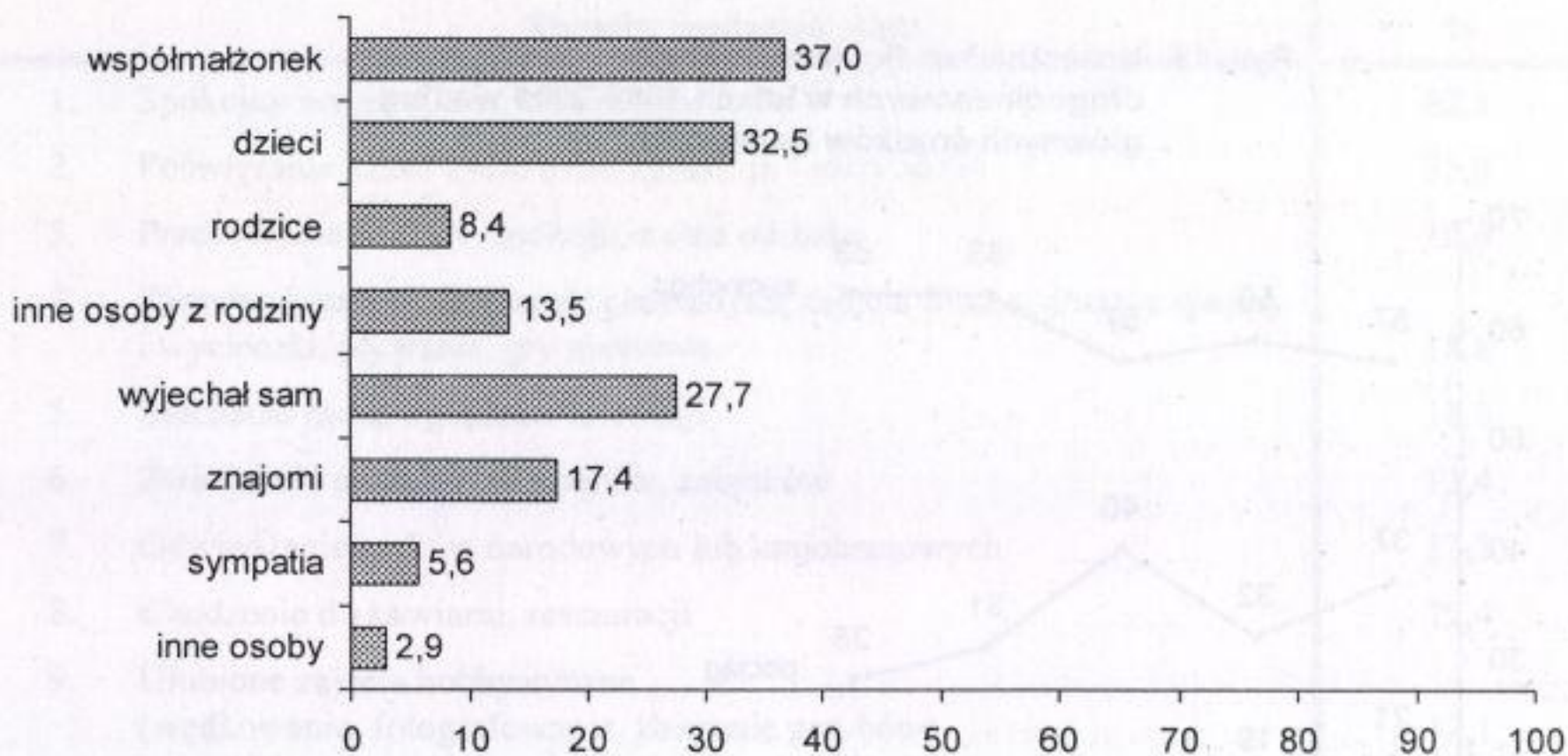
Im mniejsza miejscowość zamieszkania i im gorsza sytuacja materialna badanych, tym częstsze długookresowe wyjazdy do miast. Kategorie, które najczęściej odwiedzają miasta, to: rolnicy, osoby najstarsze, z wykształceniem podstawowym, zamieszkałe na wsi i bezrobotni. Do miast na 5 i więcej dni najrzadziej wyjeżdżają osoby dobrze sytuowane, zamieszkałe w miastach liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, ze średnim wykształceniem, zatrudnione, w wieku 30-49 lat.

Im gorsza sytuacja materialna badanych, tym częściej wypoczywają w miejscowościach położonych poza wymienionymi wcześniej głównymi turystycznymi regionami kraju. Takie tereny, oprócz osób będących w nie najlepszej sytuacji materialnej, najczęściej odwiedzają bezrobotni i robotnicy, najrzadziej – osoby w dobrej sytuacji materialnej, należące do elity społecznej, w wieku 20-29 lat, z wyższym wykształceniem.

8. Osoby towarzyszące podczas podróży

Na 5 i więcej dni Polacy najczęściej wyjeżdżali ze współmałżonkiem (37%) i z dziećmi (33%). Co najmniej z jedną osobą z rodziny (współmałżonkiem, dzieckiem, ojcem, matką lub inną osobą) wyjechało 59%. Bez osób towarzyszących wyjechało 28% Polaków, ze znajomymi (kolegami, koleżankami) – 17%.

Rys. 14. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według osób towarzyszących w % (z kim wyjechał?)

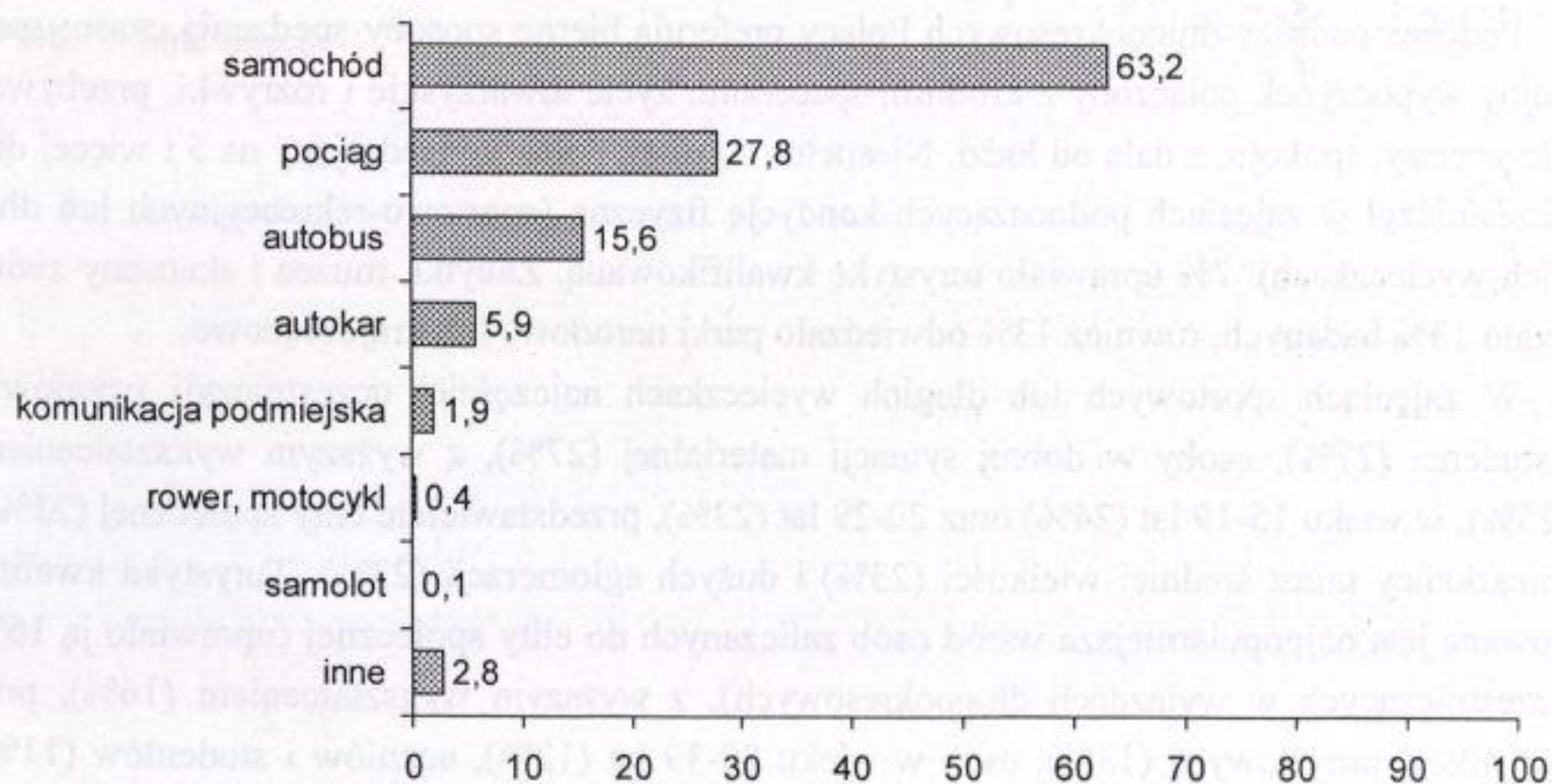

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

9. Środki transportu

Wyjeżdżając na dłużej, Polacy najczęściej podróżowali samochodem (63%), pociągiem (28%), autobusem (16%) i autokarem (6%).

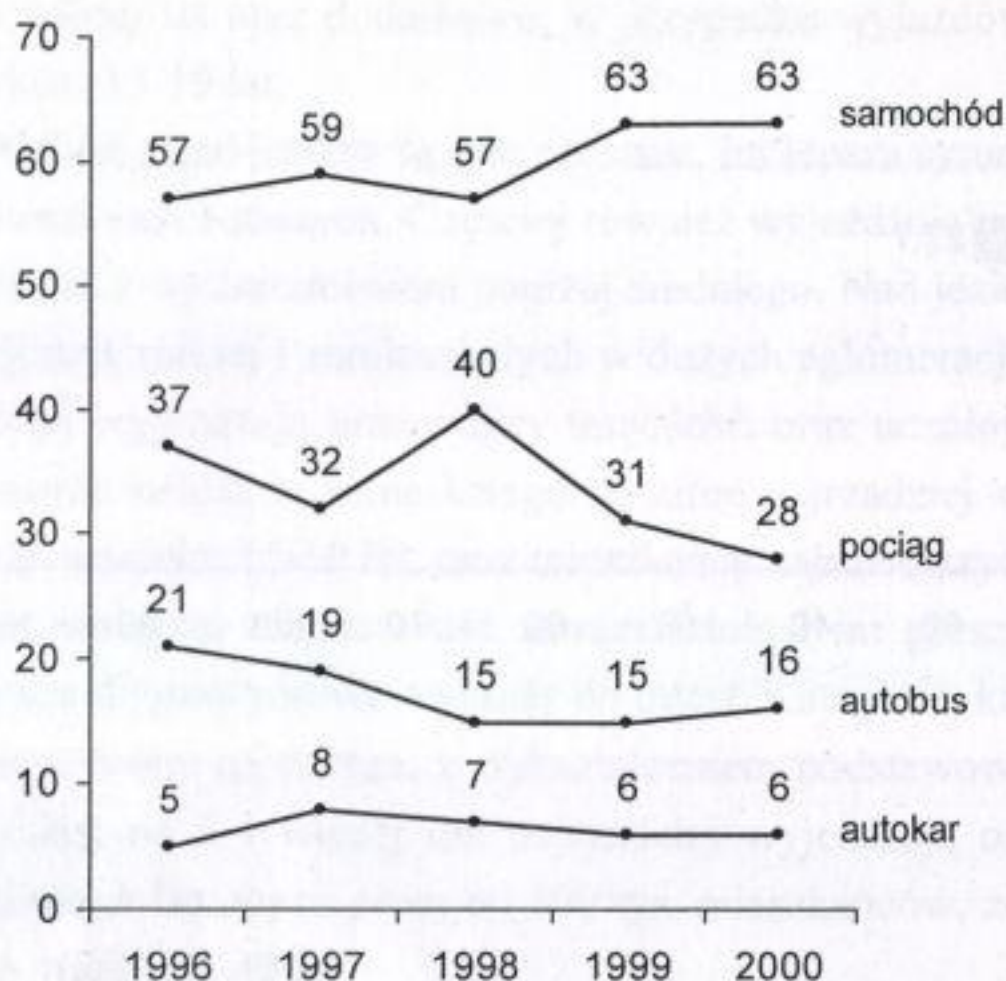
Rys. 15. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w 2000 roku według środków transportu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W ciągu ostatnich pięciu lat wśród wyjeżdżających na 5 i więcej dni wzrósł odsetek korzystających z samochodu, spadł zaś odsetek podróżujących pociągiem i autobusem.

Rys. 16. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych w latach 1996-2000 według głównych środków transportu (%)

Źródła: badania Instytutu Turystyki.

10. Sposoby spędzania czasu

Podczas podróży długookresowych Polacy preferują bierne sposoby spędzania czasu: spokojny wypoczynek połączony z krótkimi spacerami, życie towarzyskie i rozrywki, przebywanie w ciszy, spokoju, z dala od ludzi. Niespełna co piąty Polak wyjeżdżający na 5 i więcej dni uczestniczył w zajęciach podnoszących kondycję fizyczną (sportowo-rekreacyjnych lub długich wycieczkach), 7% uprawiało turystykę kwalifikowaną. Zabytki, muzea i skanseny zwiedzało 13% badanych, również 13% odwiedzało parki narodowe lub krajobrazowe.

W zajęciach sportowych lub długich wycieczkach najczęściej uczestniczyli uczniowie i studenci (27%), osoby w dobrej sytuacji materialnej (27%), z wyższym wykształceniem (25%), w wieku 15-19 lat (24%) oraz 20-29 lat (23%), przedstawiciele elity społecznej (23%), mieszkańcy miast średniej wielkości (23%) i dużych aglomeracji (23%). Turystyka kwalifikowana jest najpopularniejsza wśród osób zaliczanych do elity społecznej (uprawiało ją 16% uczestniczących w wyjazdach długookresowych), z wyższym wykształceniem (16%), pracowników umysłowych (13%), osób w wieku 20-39 lat (12%), uczniów i studentów (11%) oraz osób zamieszkałych w miastach liczących powyżej 100 tys. mieszkańców (11%).

Tab. VI. Sposoby spędzania czasu przez Polaków podczas podróży długookresowych w 2000 r.

Sposoby spędzania czasu	%
1. Spokojny wypoczynek, krótkie spacery	62,3
2. Poświęcanie czasu życiu towarzyskiemu i rozrywkom	35,0
3. Przebywanie w ciszy, spokoju, z dala od ludzi	19,6
4. Poprawa kondycji fizycznej: gimnastyka, zajęcia fitness, dłuższe spacery i wycieczki, pływanie, gry sportowe	18,8
5. Słuchanie radia, oglądanie telewizji	18,0
6. Zwiedzanie muzeów, skansenów, zabytków	13,4
7. Odwiedzanie parków narodowych lub krajobrazowych	13,2
8. Chodzenie do kawiarni, restauracji	12,4
9. Ulubione zajęcia hobbystyczne (wędkowanie, fotografowanie, zbieranie grzybów)	12,1
10. Turystyka kwalifikowana (np. żeglarstwo, kajakarstwo, wspinaczki górskie, jazda konna)	7,2
11. Czytanie	7,1
12. Zabiegi lecznicze, sanatoryjne, kuracja klimatyczna	7,0
13. Odwiedzanie miejsc kultu religijnego	6,1
14. Zdobywanie wiedzy i umiejętności (np. nauka języków obcych)	4,9
15. Udział w przedstawieniach teatralnych, koncertach, seansach filmowych	2,5
16. Specjalistyczne zabiegi rehabilitacyjne związane z inwalidztwem	2,3
17. Narciarstwo	1,5
18. Inne zajęcia	22,3

V. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych

1. Poziom uczestnictwa

W 2000 roku w krótkich podróżach (2-4 dni) na terenie kraju uczestniczyło 37% mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat, czyli o 5 punktów procentowych mniej niż w 1999 roku. Na jedną podróż przypadło średnio 1,6 noclegu (podobnie jak w ostatnich latach). Na jedną osobę przypadło średnio 3,9 podróży, czyli zdecydowanie mniej niż w poprzednim roku (5,0) i najmniej, obok roku 1991, w ostatnim dziesięcioleciu. Można oszacować, że w 2000 roku w wyjazdach krótkookresowych uczestniczyło 11,5 mln osób. Odbyły one 44,7 mln podróży, podczas których skorzystały z 73,5 mln noclegów.

W 2000 roku uczestnictwo w krótkich podróżach było najbardziej zróżnicowane przez przynależność do grupy społeczno-zawodowej, wykształcenie, wiek i sytuację materialną. Szczególnie wyróżniają się tu: przynależność do grupy społeczno-zawodowej – od 24% uczestnictwa emerytów i rencistów do 52% przedstawicieli elity społecznej, wykształcenie – od 27% uczestnictwa osób z wykształceniem podstawowym do 54% osób z wykształceniem wyższym, oraz wiek – od 22% uczestnictwa osób w wieku 60 i więcej lat do 47% młodzieży w wieku 15-19 lat. Utrzymują się związki zarysowane w poprzednim roku: im wyższy poziom wykształcenia, młodszy wiek i lepsza sytuacja materialna, tym wyższy poziom uczestnictwa w wyjazdach na krótko. Na krótko częściej wyjeżdżają osoby pracujące niż nie pracujące, częściej mieszkańcy dużych i średnich miast, niż mieszkańcy wsi i najmniejszych miast, częściej mężczyźni niż kobiety.

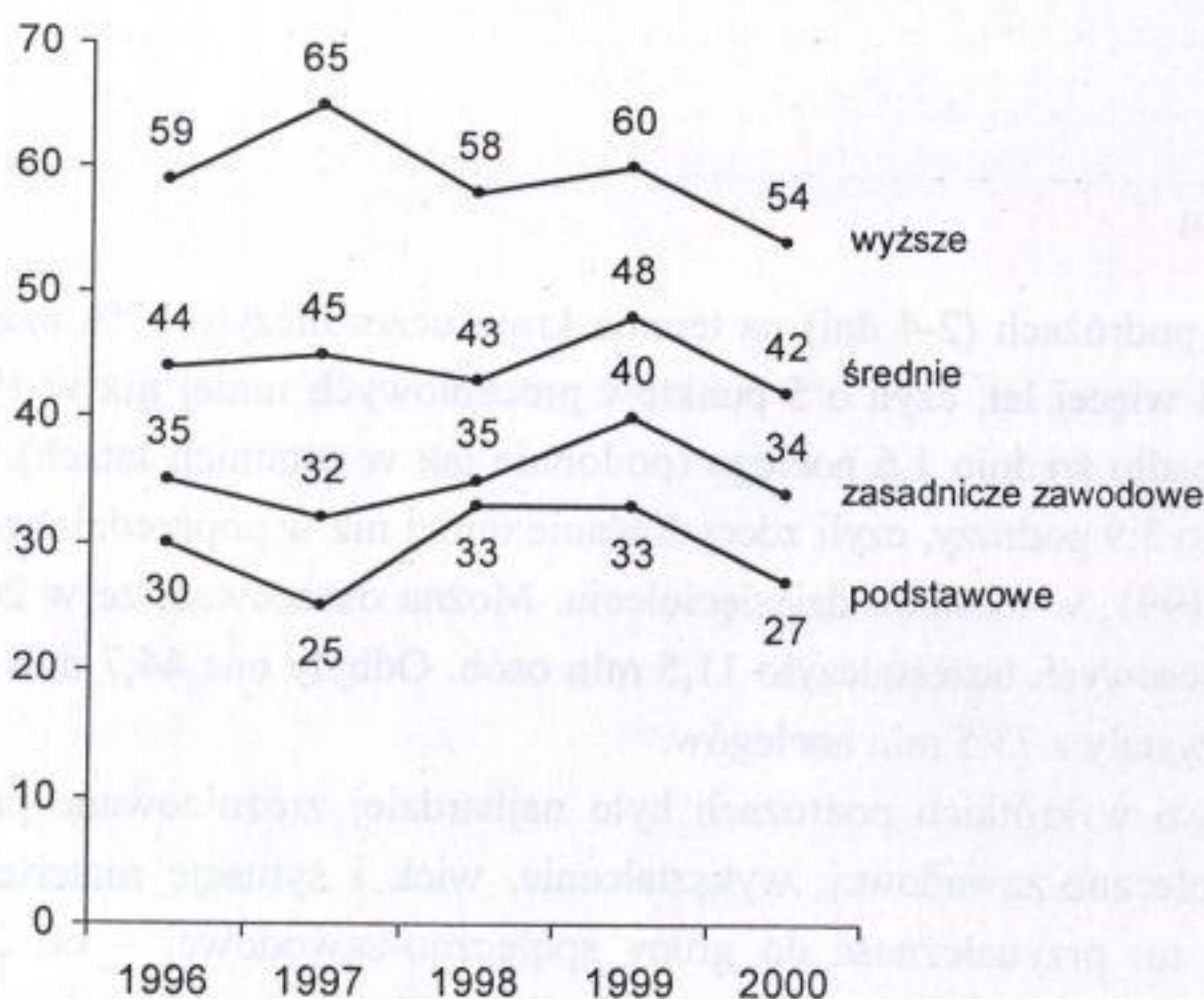
W krótkookresowych podróżach najczęściej uczestniczyły osoby z wyższym wykształceniem (54%), przedstawiciele elity społecznej (52%), osoby w dobrej sytuacji materialnej (49%) oraz uczniowie i studenci (48%). Najrzadziej – osoby w wieku od 60 lat (22%), emeryci i renciści (24%), osoby w złej sytuacji materialnej (27%) i z wykształceniem podstawowym (27%).

Na ogólny spadek uczestnictwa w krajowych podróżach krótkookresowych w 2000 roku w stosunku do roku poprzedniego złożyły się głównie: spadek uczestnictwa mieszkańców du-

zych aglomeracji (o 13 punktów procentowych) i miast do 20 tys. mieszkańców (o 10), przedstawicieli elity społecznej (o 10) oraz uczniów i studentów (o 10), a także osób w wieku 15-19 lat (o 8) oraz 30-39 lat (o 8).

Spadek poziomu uczestnictwa w wyjazdach krótkookresowych osób ze średnim i wyższym wykształceniem spowodował, że ich wskaźniki uczestnictwa były w 2000 roku najniższe z całego ostatniego pięciolecia.

Rys. 17. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w latach 1996-2000 według wykształcenia (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

2. Częstotliwość wyjazdów

W 2000 roku osoby uczestniczące w krajowych wyjazdach krótkookresowych, podobnie jak uczestniczące w długookresowych, wyjeżdżały rzadziej niż w kilku poprzednich latach. Od 1994 roku średnia liczba takich wyjazdów na osobę nie była niższa niż 4,5, a w 2000 roku spadła do 3,9, tzn. do poziomu z roku 1991.

Tab. VII. Częstotliwość wyjazdów i średnia długość pobytu (liczba noclegów) podczas krajowych podróży krótkookresowych

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Liczba wyjazdów na osobę	3,9	4,5	4,1	5,0	4,5	4,8	4,7	4,8	5,0	3,9
Średnia długość pobytu	1,5	1,5	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W 2000 roku rzadziej niż w roku poprzednim wyjeżdżały przede wszystkim osoby zamieszkałe w miastach liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, zwłaszcza w dużych aglomeracjach, i osoby w wieku 50-59 oraz 15-19 lat.

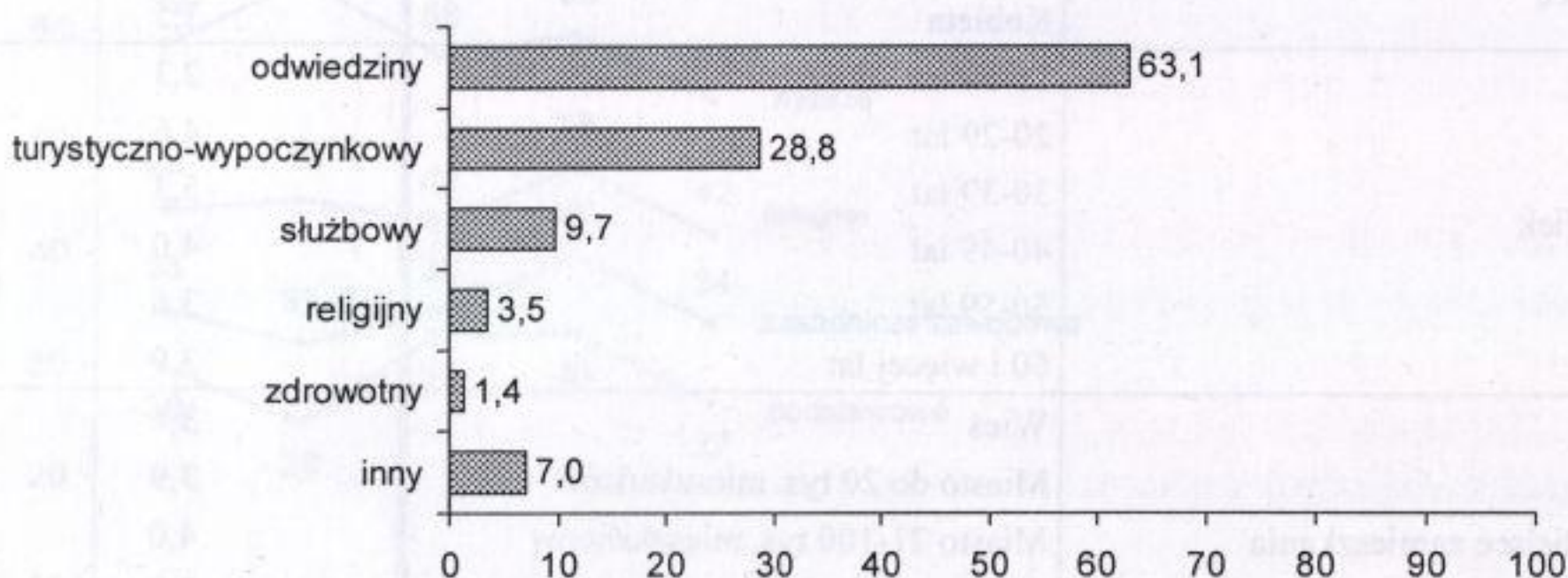
Tab. VIII. Średnia liczba wyjazdów krótkookresowych na osobę w 2000 roku według cech społeczno-demograficznych

		Średnia
	Ogółem	3,9
Płeć	Mężczyzna	4,3
	Kobieta	3,5
Wiek	15-19 lat	2,3
	20-29 lat	4,6
	30-39 lat	5,3
	40-49 lat	4,0
	50-59 lat	3,6
	60 i więcej lat	3,9
Miejsce zamieszkania	Wieś	3,4
	Miasto do 20 tys. mieszkańców	3,9
	Miasto 21-100 tys. mieszkańców	4,0
	Miasto 101-500 tys. mieszkańców	3,9
	Miasto powyżej 500 tys. mieszkańców	4,9
Sytuacja materialna	Dobra	5,1
	Średnia	3,6
	Zła	3,5
Grupa społeczno-zawodowa	Rolnicy	2,1
	Robotnicy	4,2
	Pracownicy umysłowi	4,2
	Elita społeczna	6,7
	Emeryci i renciści	2,6
	Uczniowie i studenci	3,0
	Bezrobotni	3,5
Wykształcenie	Podstawowe	2,3
	Zasadnicze zawodowe	3,9
	Średnie	4,1
	Wyższe	5,6

3. Cele wyjazdów

W odróżnieniu od podróży długookresowych, najczęściej o charakterze typowo turystycznym, krótkie podróże mają głównie na celu odwiedzenie rodziny lub znajomych. W 2000 roku w takim celu wyjechało 63% uczestniczących w wyjazdach krótkookresowych, czyli o jeden punkt procentowy mniej niż w roku poprzednim. Na tym samym poziomie utrzymuje się odsetek wyjeżdżających w celach typowo turystycznych. Służbowo wyjechało 10% badanych (spadek o 1 punkt procentowy), w celach religijnych 4% (wzrost o 1 pkt.).

Rys. 18. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według celów (%)

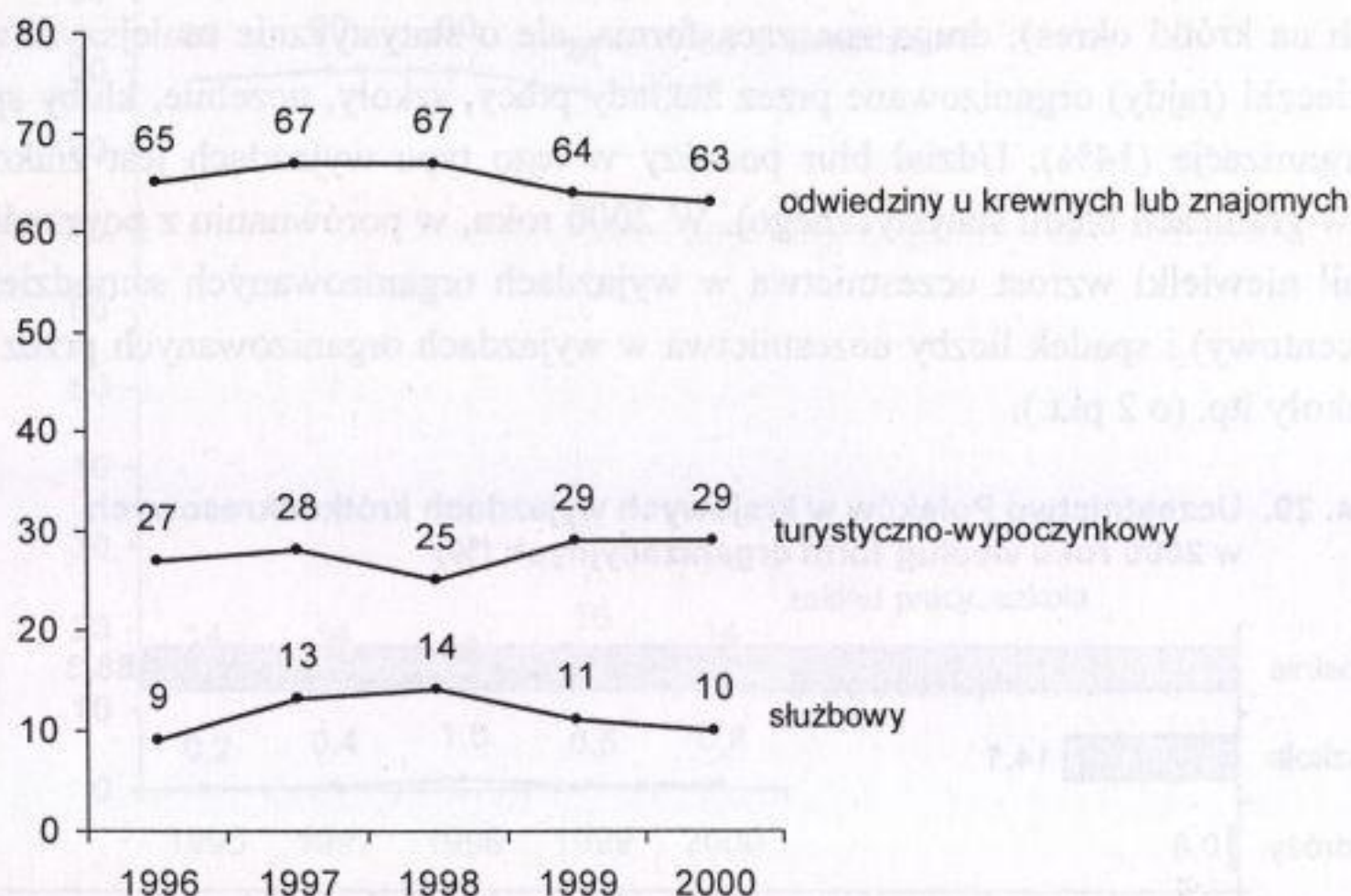

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W 2000 roku na krótko w odwiedziny do krewnych lub znajomych wyjechał najmniejszy odsetek w ciągu ostatnich pięciu lat, największy zaś odsetek, obok roku poprzedniego, w celach turystyczno-wypoczynkowych.

W 2000 roku odwiedziny u krewnych lub znajomych jako cel wyjazdów krótkookresowych najczęściej wymieniali rolnicy (86%), emeryci i renciści (81%), osoby w wieku 60 i więcej lat (79%) oraz bezrobotni (74%). W celach turystyczno-wypoczynkowych najczęściej wyjeżdżali uczniowie i studenci (48%), mieszkańcy największych miast (46%), osoby w wieku 15-19 lat (45%) i będące w dobrej sytuacji materialnej (39%). Z kolei służbowo najczęściej wyjeżdżali przedstawiciele elity społecznej (35%), osoby z wyższym wykształceniem (29%) i aktywne zawodowo (18%), a w celach religijnych osoby w wieku 60 i więcej lat (10%), emeryci i renciści (9%), ogólnie osoby nie pracujące (6%) i kobiety (6%).

Rys. 19. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych według głównych celów w latach 1996-2000 (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

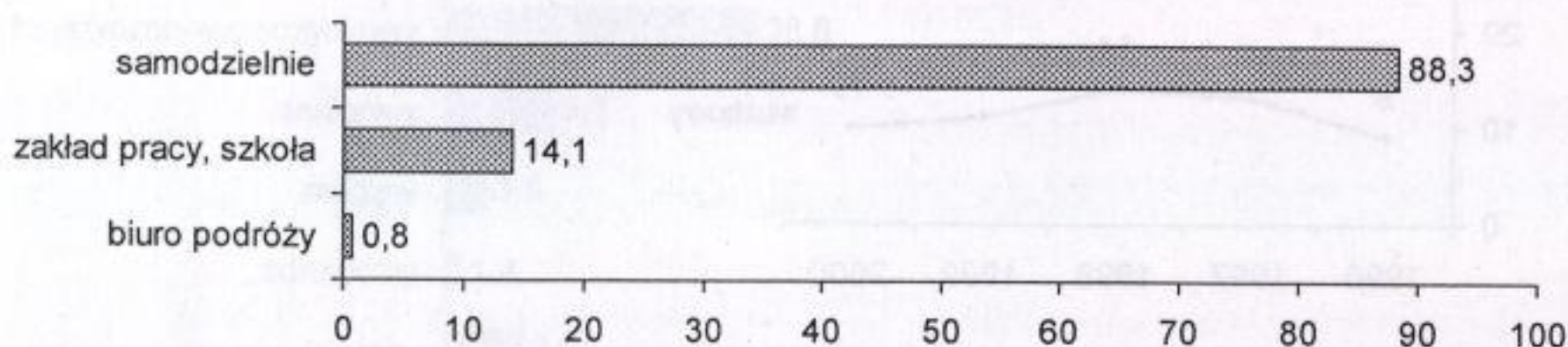
Największy wzrost uczestnictwa w krótkookresowych wyjazdach, których celem były odwiedziny u krewnych lub znajomych, stwierdzono wśród osób w wieku 50-59 lat (o 7 punktów procentowych) i zamieszkałych w miastach liczących do 20 tys. mieszkańców (o 6); w wyjazdach typowo turystycznych – wśród rolników (o 7) i również wśród osób zamieszkałych w małych miastach (o 6); w wyjazdach służbowych wśród przedstawicieli elity społecznej (o 5). Największy spadek uczestnictwa w podróżach krótkookresowych do rodziny odnotowano wśród mieszkańców małych miast (o 6 punktów procentowych) oraz uczniów i studentów (o 4); w wyjazdach typowo turystycznych – wśród przedstawicieli elity społecznej (o 8), osób zamieszkałych w miastach liczących 21-100 tys. mieszkańców (o 5) oraz osób w wieku 30-39 lat i 50-59 lat (o 5); w podróżach służbowych – wśród rolników (o 7).

Lepsza sytuacja materialna badanych, wyższy poziom wykształcenia, młodszy wiek i większa miejscowość zamieszkania sprzyjają krótkookresowym wyjazdom w celach turystyczno-wypoczynkowych, natomiast gorsza sytuacja materialna, niższy poziom wykształcenia, starszy wiek i mniejsza miejscowość zamieszkania sprzyjają wyjazdom w odwiedziny do krewnych i znajomych. Jednak przy wyjazdach krótkookresowych wymienione związki nie są tak wyraźne jak przy długookresowych.

4. Formy organizacyjne

Krótkie podróże krajowe organizowane są na ogół całkowicie samodzielnie (88% spośród wyjeżdżających na krótki okres); druga znacząca forma, ale o statystycznie mniejszym znaczeniu, to wycieczki (rajdy) organizowane przez zakłady pracy, szkoły, uczelnie, kluby sportowe i inne organizacje (14%). Udział biur podróży w tego typu wyjazdach jest znikomy (uczestnictwo w granicach błędu statystycznego). W 2000 roku, w porównaniu z poprzednim rokiem, nastąpił niewielki wzrost uczestnictwa w wyjazdach organizowanych samodzielnie (o 1 punkt procentowy) i spadek liczby uczestnictwa w wyjazdach organizowanych przez zakłady pracy, szkoły itp. (o 2 pkt.).

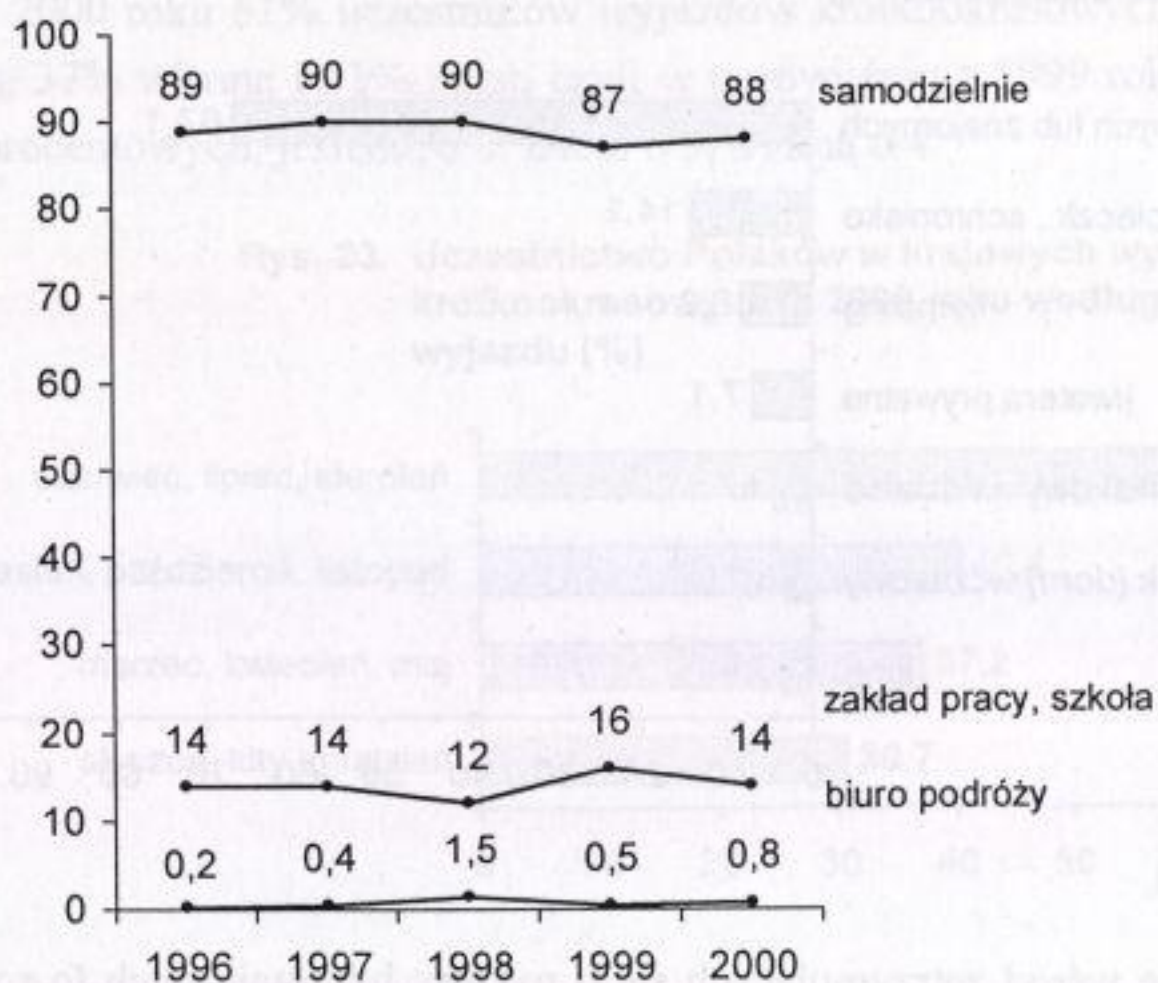
Rys. 20. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według form organizacyjnych (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W ostatnich pięciu latach formy organizacyjne krótkookresowych wyjazdów Polaków zmieniały się w niewielkim stopniu. Samodzielnie organizowało sobie wyjazd 87-90% uczestników krótkich podróży; w wyjazdach organizowanych przez zakłady pracy, szkoły, uczelnie, organizacje społeczne, kluby sportowe itp. uczestniczyło 12-16%. Odsetek wyjeżdżających z biurem podróży wynosił 0,2 – 1,5% i mieścił się w granicach błędu statystycznego prowadzonych badań.

W 2000 roku w krótkookresowych wyjazdach organizowanych przez zakłady pracy, szkoły, uczelnie, kluby sportowe i organizacje społeczne najczęściej wyjeżdżała nastoletnia młodzież (30%), osoby z wyższym wykształceniem (30%), uczniowie i studenci (26%), przedstawiciele elity społecznej (23%), osoby w dobrej sytuacji materialnej (20%) i osoby zamieszkałe w miastach liczących powyżej 100 tys. mieszkańców (16%). W wyjazdach organizowanych przez biura podróży najczęściej uczestniczyły te same kategorie osób, z których szczególnie wyróżniały się osoby zamieszkałe w miastach liczących powyżej 500 tys. mieszkańców (3%).

Rys. 21. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych według form organizacyjnych w latach 1996-2000 (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

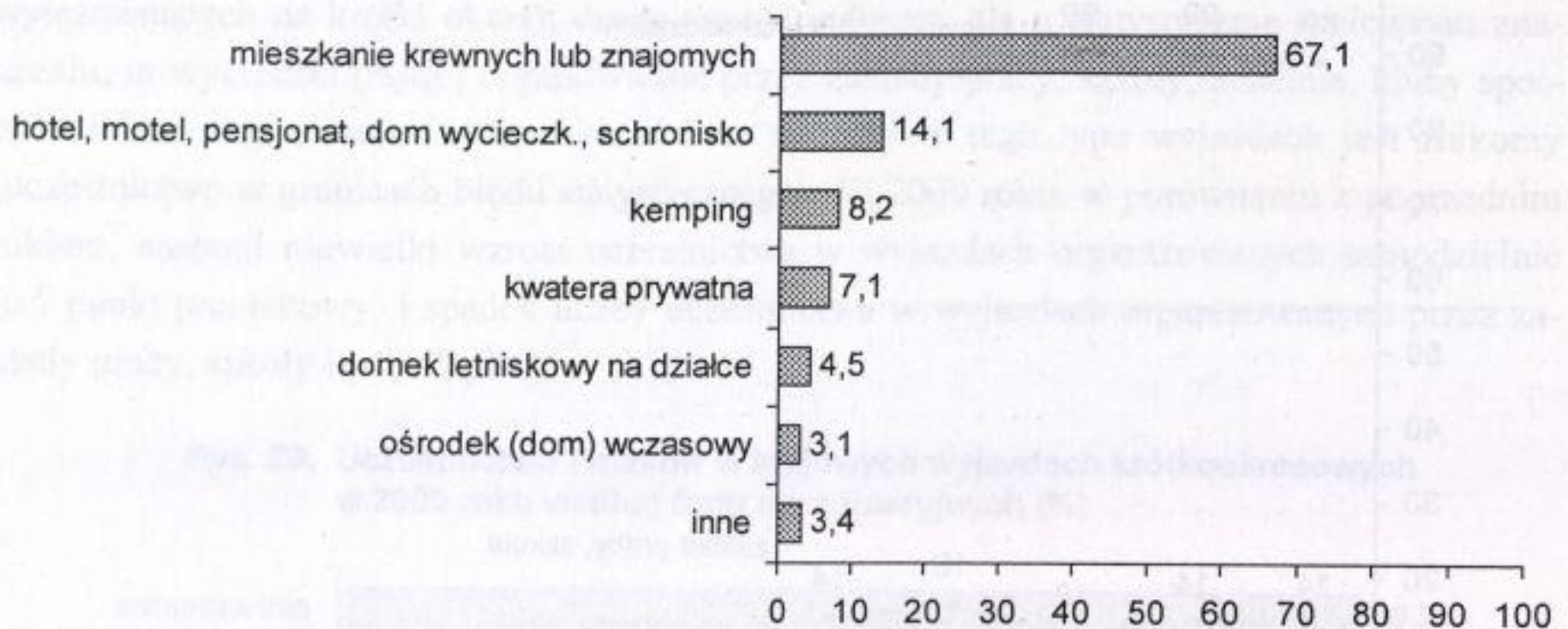
Krótkie wyjazdy organizowane samodzielnie najczęściej odbywali bezrobotni (97%), rolnicy (96%), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (96%), w wieku 20-29 lat oraz 60 i więcej lat, a także emeryci i renciści (93%).

W 2000 roku w krótkich podróżach organizowanych samodzielnie częściej niż w 1999 roku uczestniczyli mieszkańcy największych miast (wzrost o 7 punktów procentowych), pracownicy umysłowi (o 7) oraz uczniowie i studenci (o 5); rzadziej rolnicy (spadek o 5) i osoby z wyższym wykształceniem (o 5). W imprezach organizowanych przez zakłady pracy, szkoły, uczelnie i organizacje społeczne częściej brały udział osoby w wieku 50-59 lat (wzrost o 4 punkty procentowe), rzadziej pracownicy umysłowi (spadek o 11), mieszkańcy największych miast (o 7) i osoby dobrze sytuowane (o 5).

5. Rodzaje zakwaterowania

W jeszcze większym stopniu niż przy podróżach długookresowych wyjeżdżający na krótki okres korzystają z noclegu u rodziny lub znajomych. W 2000 roku, podobnie jak w roku poprzednim, dotyczyło to 67% uczestników takich podróży. Z różnego typu bazy hotelowej (zarówno o wysokim, jak i o niskim standardzie) korzystało 14% osób (wzrost o 2 punkty procentowe), z kempingów – 8% (wzrost o 2 pkt.), z kwater prywatnych – 7%, domku letniskowego na działce – 5%, ośrodka wczasowego – 3% (spadek o 4 punkty).

Rys. 22. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według rodzajów zakwaterowania (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

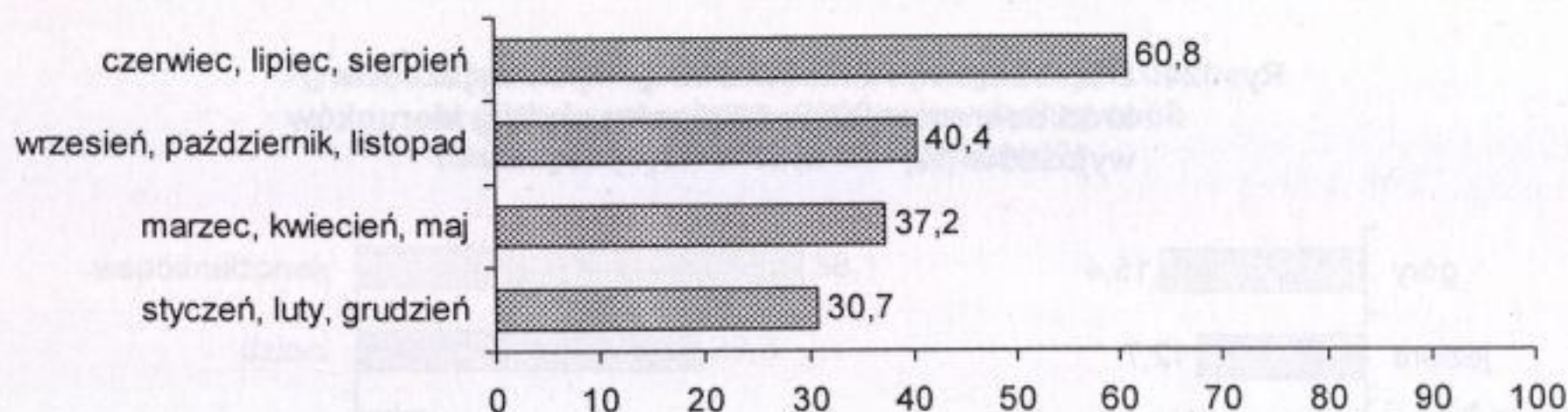
Wyróżniające się kategorie wśród zatrzymujących się u rodziny lub znajomych to rolnicy (83%), osoby w wieku 60 i więcej lat (83%), głównie emeryci i renciści (83%); wśród korzystających z hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych i schronisk – osoby z wyższym wykształceniem (41%), przedstawiciele elity społecznej (37%) i mieszkańcy największych miast (25%); wśród korzystających z kempingów – młodzież w wieku 15-19 lat (16%), uczniowie i studenci (15%), mieszkańcy małych miast (14%) i bezrobotni (14%); wśród korzystających z kwater prywatnych – pracownicy umysłowi (11%), przedstawiciele elity społecznej (10%), osoby z wyższym wykształceniem (10%) i zamieszkałe w miastach liczących 101-500 tys. mieszkańców (10%); z domków letniskowych na działkach – mieszkańcy dużych aglomeracji (12%), osoby zaliczane do elity społecznej (9%) i osoby w wieku 40-59 lat (7%); wśród korzystających z ośrodków wczasowych – młodzież w wieku 15-19 lat (7%), uczniowie i studenci (7%) oraz osoby w wieku 50-59 lat (6%).

Największe różnice między rokiem 1999 a 2000 dotyczą przede wszystkim mieszkańców dużych aglomeracji, którzy w ostatnim roku zdecydowanie częściej podczas krótkich podróży korzystali z bazy hotelowej (wzrost o 8 punktów procentowych) i kempingów (wzrost o 7 pkt.), rzadziej z ośrodków wczasowych (spadek o 12 pkt.). Dotyczą też osób z wyższym wykształceniem, które również częściej korzystały z bazy hotelowej (wzrost o 10 pkt.) i rzadziej z ośrodków wczasowych (spadek o 4). Z kolei mieszkańcy małych miast i rolnicy częściej korzystali z kempingów (wzrost o 5 pkt.), rzadziej z gościny u krewnych lub znajomych (spadek o 9), a mieszkańcy małych miast – również z ośrodków wczasowych (spadek o 5). Młodzież w wieku 15-19 lat częściej korzystała z bazy hotelowej (wzrost o 5 pkt.), rzadziej zaś z ośrodków wczasowych (spadek o 8).

6. Terminy wyjazdów

W 2000 roku 61% uczestników wyjazdów krótkookresowych wyjechało w lecie, 40% jesienią, 37% wiosną i 31% zimą, czyli w porównaniu z 1999 rokiem wiosną mniej o 9 punktów procentowych, jesienią o 8, latem o 5, a zimą o 4.

Rys. 23. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według terminu wyjazdu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Poziom uczestnictwa w krótkookresowych wyjazdach wiosną, jesienią i zimą wyraźnie różnicuje sytuacja materialna i wykształcenie: im lepsza sytuacja materialna i wyższy poziom wykształcenia, tym częstsze w tych porach roku wyjazdy na 2-4 dni. W odniesieniu do lata nie stwierdzono takich związków – bardziej aktywne turystycznie kategorie osób uczestniczą wtedy przede wszystkim w wyjazdach długookresowych.

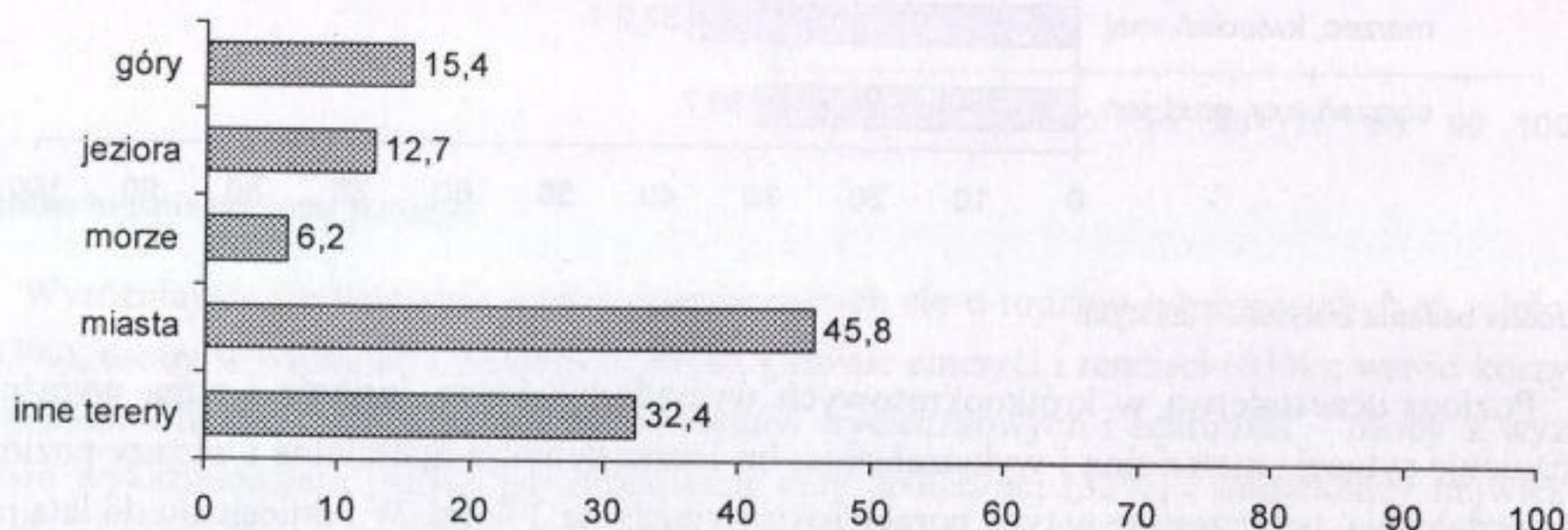
W lecie na krótko najczęściej wyjeżdżali robotnicy (68%), osoby zamieszkałe w miastach liczących do 20 tys. mieszkańców (66%), przedstawiciele elity społecznej (65%) i osoby w wieku 20-29 lat (65%); najrzadziej – rolnicy (40%), osoby o najniższym poziomie wykształcenia (52%) i najstarsze (52%).

Jesienią, zimą i wiosną najczęściej wyjeżdżały te same kategorie osób: osoby z wyższym wykształceniem (od 45% zimą do 56% jesienią), przedstawiciele elity społecznej (od 45% zimą do 51% jesienią), mieszkańcy dużych aglomeracji (od 40% zimą do 51% jesienią) i osoby w dobrej sytuacji materialnej (od 40% zimą do 48% jesienią). Ponadto najczęściej wyjeżdżające kategorie to: jesienią – osoby w wieku 50-59 lat (45%) i zamieszkałe w miastach liczących 101-500 tys. mieszkańców (45%), wiosną – pracownicy umysłowi (46%), zimą – osoby w wieku 30-39 lat (42%). Najrzadziej wyjeżdżali: jesienią – bezrobotni (31%) i osoby z wykształceniem podstawowym (34%), wiosną – młodzież w wieku 15-19 lat (26%), osoby z wykształceniem podstawowym (27%), uczniowie i studenci (29%) oraz mieszkańcy wsi (30%), zimą – osoby w wieku 15-19 lat (24%) oraz 60 i więcej lat (25%), rolnicy (26%), mieszkańcy wsi (26%), uczniowie i studenci (26%).

7. Kierunki wyjazdów według głównych regionów

W 2000 roku w góry wyjechało 15% uczestników wyjazdów krótkookresowych, nad jeziora 13%, nad morze 6%. Prawie połowa (46%) wyjeżdżających na 2-4 dni odwiedzała miasta, prawie co trzeci (32%) – inne tereny położone poza wymienionymi wcześniej głównymi turystycznymi regionami kraju.

Rys. 24. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według kierunków wyjazdów (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

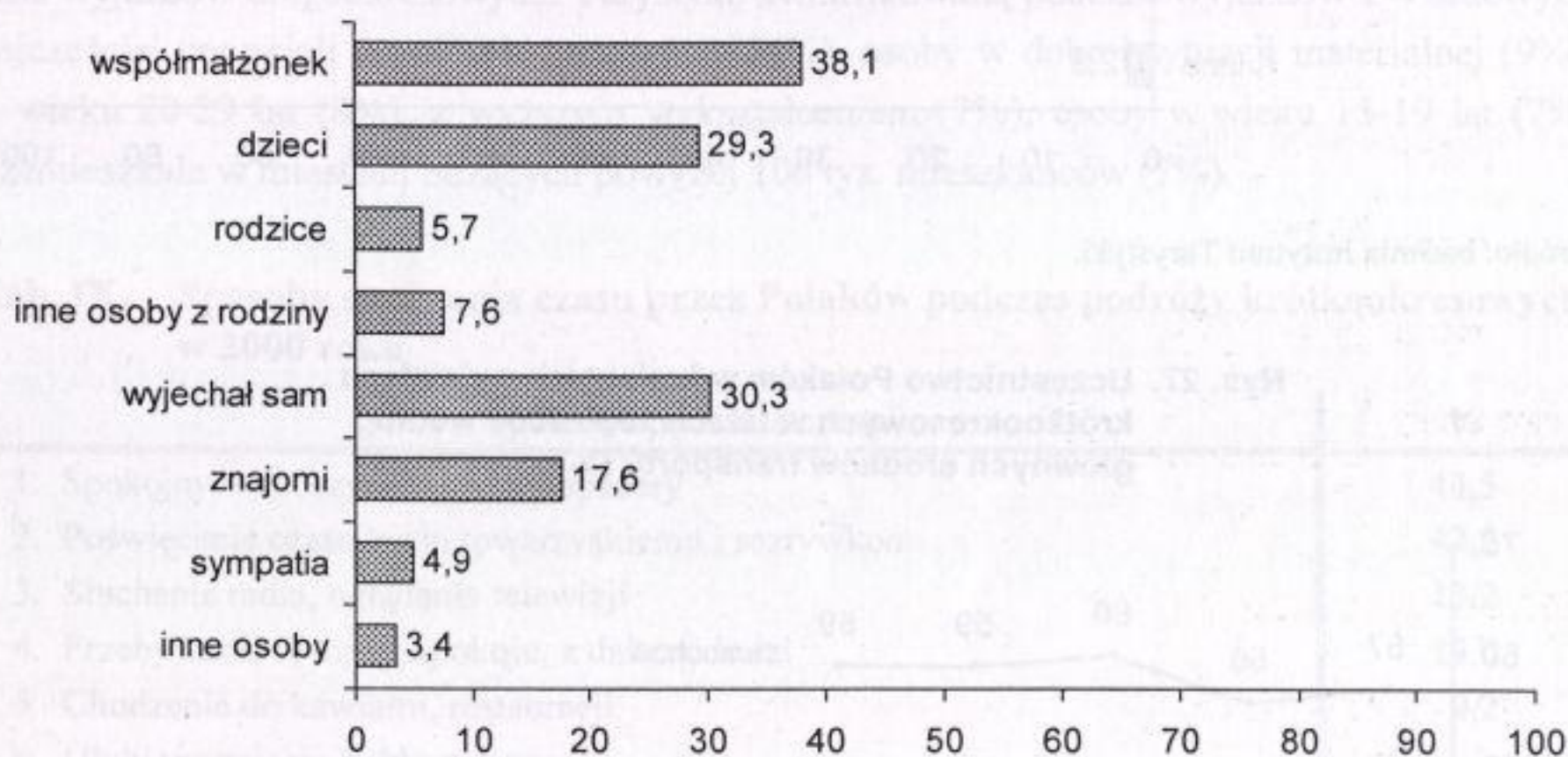
Spośród wyróżnionych kategorii wieku w góry i nad jeziora zdecydowanie najczęściej wyjeżdżała młodzież (15-19 lat), najrzadziej osoby najstarsze (60 i więcej lat). Nad morze najrzadziej wyjeżdżały także osoby najstarsze, ale również młodzież, najczęściej zaś osoby w wieku 20-29 i 50-59 lat. Osoby o wyższym poziomie wykształcenia częściej bywały w górach, nad morzem i nad jeziorami niż te z niższym wykształceniem. Im mniejsza miejscowość zamieszkania, tym częstsze wyjazdy do miast. Obserwujemy też, że im lepsza sytuacja materialna, tym częstsze wyjazdy w góry, nad morze i do miast, a im gorsza sytuacja materialna, tym częstsze wyjazdy na mniej atrakcyjne tereny, poza głównymi regionami turystycznymi.

W góry na 2-4 dni najczęściej wyjeżdżali mieszkańcy dużych aglomeracji (29%), osoby z wyższym wykształceniem (25%) i przedstawiciele elity społecznej (24%), nad jeziora – młodzież w wieku 15-19 lat (20%), uczniowie i studenci (19%) oraz osoby zamieszkałe w miastach liczących 20-100 tys. mieszkańców (19%). Nad morzem najczęściej przebywali mieszkańcy małych miast (11%), osoby z wyższym wykształceniem (10%) i będące w dobrej sytuacji materialnej (10%). Miasta najczęściej odwiedzali rolnicy (68%), osoby w wieku 60 i więcej lat (63%) oraz emeryci i renciści (59%), a inne tereny – mieszkańcy dużych aglomeracji (40%), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (38%), w wieku 30-39 lat (38%) oraz będące w nie najlepszej sytuacji materialnej (38%).

8. Osoby towarzyszące podczas podróży

Na 2-4 dni Polacy najczęściej wyjeżdżali ze współmałżonkiem (38%), bez osób towarzyszących (30%) i z dziećmi (29%). Ze znajomymi (kolegami, koleżankami) wyjechało 18%. Co najmniej z jedną osobą z rodziny (współmałżonkiem, dzieckiem, ojcem, matką lub inną osobą) wyjechało 55% Polaków.

Rys. 25. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według osób towarzyszących w % (z kim wyjechał?)

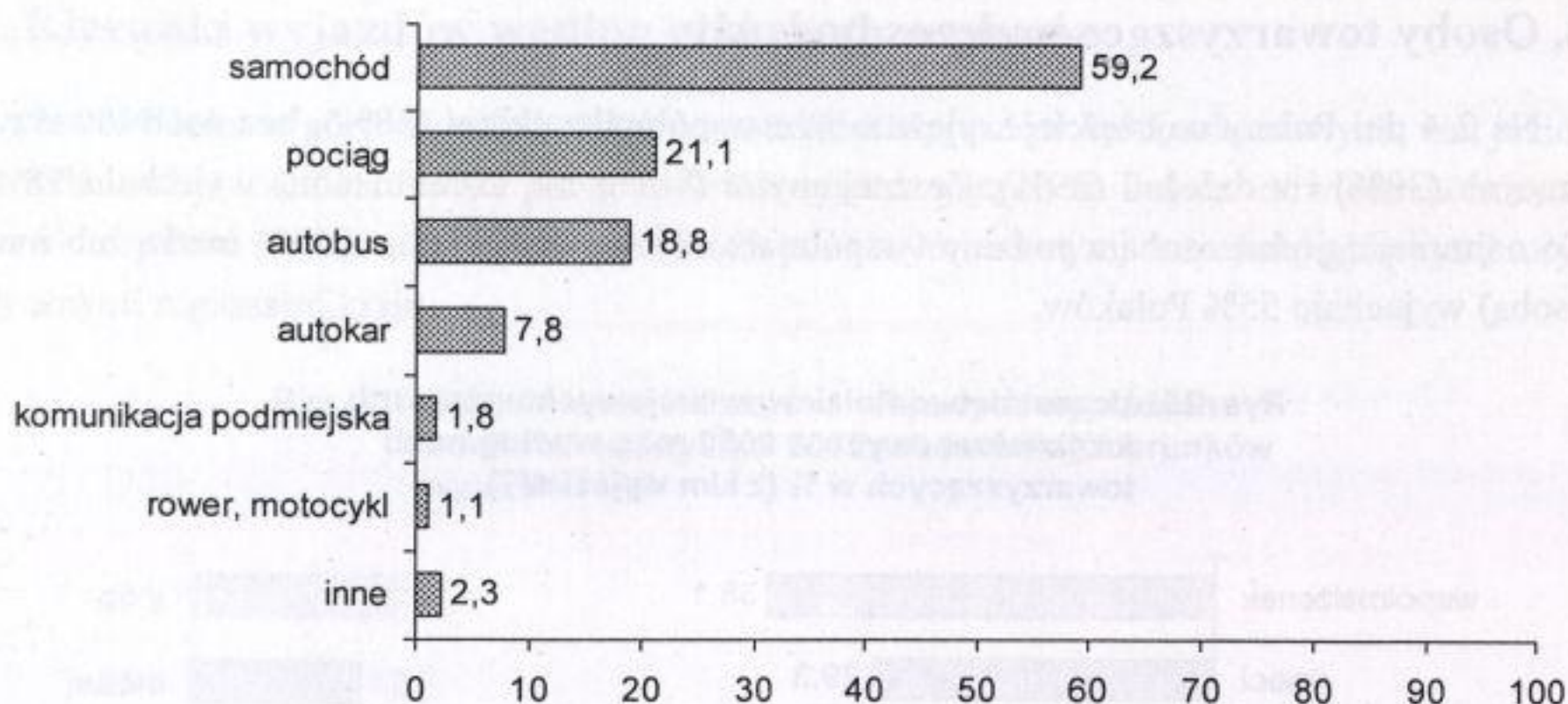
Źródło: badania Instytutu Turystyki.

9. Środki transportu

Wyjeżdżając na 2-4 dni Polacy najczęściej podróżowali samochodem (59%), a potem pociągiem (21%), autobusem (19%) i autokarem (8%).

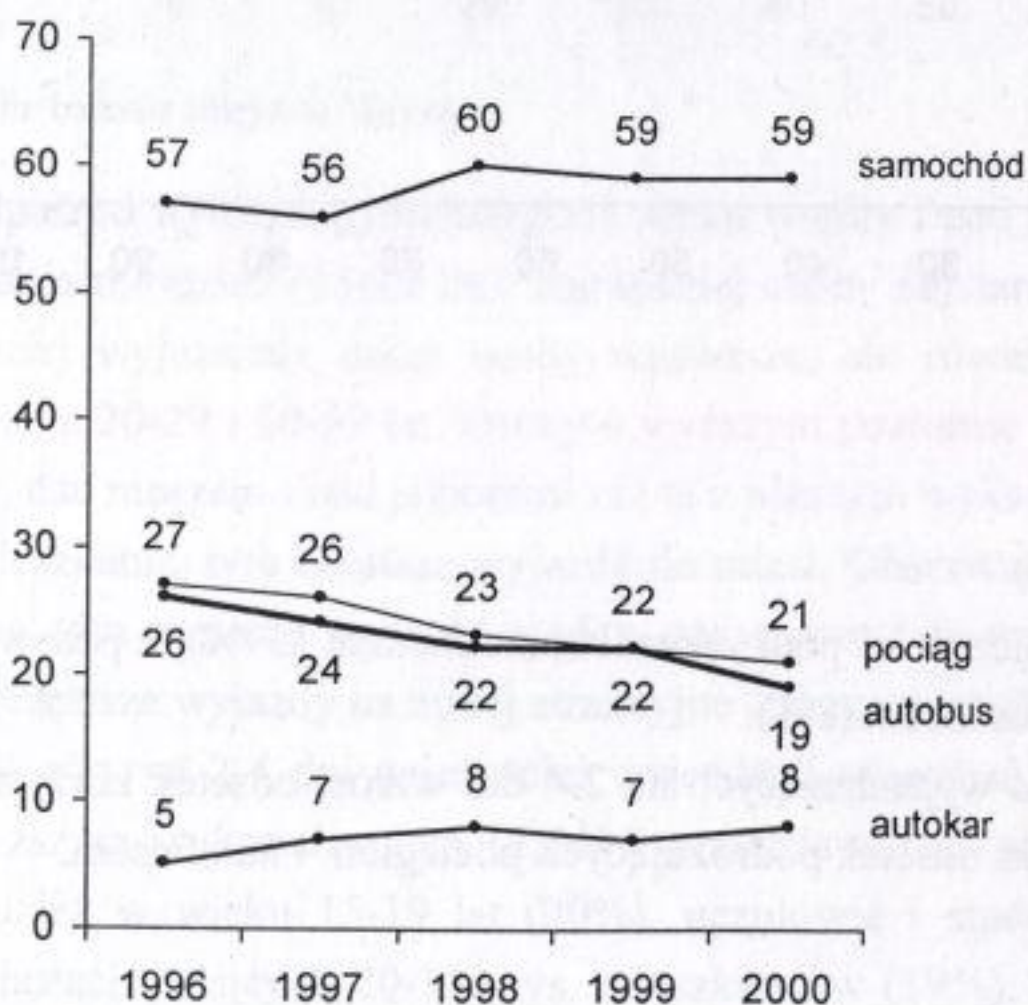
W ciągu ostatnich pięciu lat wśród wyjeżdżających na 2-4 dni wzrósł odsetek korzystających z samochodu i autokaru, spadł zaś odsetek podróżujących pociągiem i autobusem.

Rys. 26. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w 2000 roku według środków transportu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Rys. 27. Uczestnictwo Polaków w krajowych wyjazdach krótkookresowych w latach 1996-2000 według głównych środków transportu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

10. Sposoby spędzania czasu

Podczas podróży na 2-4 dni Polacy wypoczywają w sposób jeszcze bardziej bierny niż podczas dłuższych podróży. Krótkie spacery, życie towarzyskie i rozrywki, słuchanie radia i oglądanie telewizji oraz przebywanie w kawiarni to częstsze formy spędzania czasu niż zwiedzanie, zajęcia sportowo-rekreacyjne i długie wycieczki. Zabytki i muzea zwiedzało 8% uczestników 2-4 dniowych podróży, parki narodowe i krajobrazowe – 6%; w zajęciach sportowo-rekreacyjnych lub dłuższych wycieczkach brało udział 7%, turystykę kwalifikowaną uprawiało 3%.

W zajęciach sportowych lub długich wycieczkach podczas podróży 2-4 dniowych najczęściej uczestniczyły te same kategorie, które najczęściej uczestniczyły w takich zajęciach podczas wyjazdów długookresowych. Turystykę kwalifikowaną podczas wyjazdów 2-4 dniowych najczęściej uprawiali uczniowie i studenci (14%), osoby w dobrej sytuacji materialnej (9%), w wieku 20-29 lat (8%), z wyższym wykształceniem (7%), osoby w wieku 15-19 lat (7%) i zamieszkałe w miastach liczących powyżej 100 tys. mieszkańców (7%).

Tab. IX. Sposoby spędzania czasu przez Polaków podczas podróży krótkookresowych w 2000 roku

Sposoby spędzania czasu	%
1. Spokojny wypoczynek, krótkie spacery	43,5
2. Poświęcanie czasu życiu towarzyskiemu i rozrywkom	43,2
3. Słuchanie radia, oglądanie telewizji	13,2
4. Przebywanie w ciszy, spokoju, z dala od ludzi	13,0
5. Chodzenie do kawiarni, restauracji	9,2
6. Ulubione zajęcia hobbystyczne (wędkarstwo, fotografowanie, zbieranie grzybów)	8,8
7. Zwiedzanie muzeów, skansenów, zabytków	8,2
8. Odwiedzanie miejsc kultu religijnego	7,4
9. Poprawa kondycji fizycznej: gimnastyka, zajęcia fitness, dłuższe spacery i wycieczki, pływanie, gry sportowe	6,9
10. Odwiedzanie parków narodowych lub krajobrazowych	5,7
11. Zdobywanie wiedzy i umiejętności	5,7
12. Turystyka kwalifikowana (np. żeglarstwo, kajakarstwo, wspinaczki górskie, jazda konna)	3,2
13. Czytanie	3,1
14. Udział w przedstawieniach teatralnych, koncertach, seansach filmowych	1,4
15. Narciarstwo	0,9
16. Zabiegi lecznicze, sanatoryjne, kuracja klimatyczna	0,9
17. Specjalistyczne zabiegi rehabilitacyjne związane z inwalidztwem	0,2
18. Inne zajęcia	25,1

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

VI. Kierunki krajowych wyjazdów według województw

Mniejsze niż w poprzednim roku uczestnictwo w krajowych wyjazdach turystycznych, a przede wszystkim mniejsza aktywność turystyczna wyjeżdżających liczona średnią liczbą podróży w ciągu roku spowodowały, że w 2000 roku zdecydowanie spadła liczba wyjazdów krajowych. Dotyczy to zarówno wyjazdów na 2-4 dni, jak i na dłużej. Według szacunków Polacy odbyli 19,2 mln podróży długookresowych (o 6 mln, czyli o prawie jedną czwartą mniej niż w poprzednim roku) i 44,7 mln krótkookresowych (o 20,9 mln, czyli prawie o jedną trzecią mniej) – łącznie 63,9 mln podróży (o 26,9 mln, czyli o 30% mniej niż w poprzednim roku). W rezultacie zanotowano mniej przyjazdów turystycznych do wszystkich województw (w przypadku województw dolnośląskiego, świętokrzyskiego i opolskiego nie spowodowało to zmiany przedziałów liczbowych, za pomocą których przedstawiono rozkład ruchu turystycznego w poszczególnych województwach – tab. 10). Zanotowano wzrost liczby jednego rodzaju przyjazdów do trzech województw: krótkookresowych do dolnośląskiego oraz długookresowych do małopolskiego i lubelskiego (tylko w tym ostatnim wzrost łączył się ze zmianą przedziału liczbowego).

Podobnie jak w poprzednim roku, w recepcji turystów, co związane jest z przyjazdami osób, które na terenie danego województwa spędziły co najmniej jedną noc, szczególnie wyróżnia się województwo mazowieckie. Za nim są kolejno województwa śląskie i małopolskie. Te trzy województwa przyjęły łącznie ponad jedną trzecią całego krajowego ruchu turystycznego. Kolejne pięć województw: dolnośląskie, wielkopolskie, łódzkie, pomorskie i kujawsko-pomorskie, także przyjęło ponad jedną trzecią. Tak więc do ośmiu wymienionych województw przyjechało ponad 70% wszystkich podróżujących po kraju Polaków. Trzy z wymienionych województw mają na swoim obszarze tereny górskie (śląskie, małopolskie i dolnośląskie), jedno jest województwem nadmorskim (pomorskie), jedno – pojeziernym (kujawsko-pomorskie), trzy zaś położone są centralnie. Województwa, które w skali roku przyjęły najmniej krajowych turystów, to: podlaskie, opolskie, lubuskie, świętokrzyskie i podkarpackie.

W czasie podróży długoterminowych polscy turyści najczęściej odwiedzali województwa: małopolskie i mazowieckie, a potem: pomorskie, małopolskie, dolnośląskie, zachodniopomorskie i śląskie. Przyjęły one łącznie prawie 60% uczestników krajowych podróży długookresowych. Są wśród nich trzy z terenami góorskimi (małopolskie, dolnośląskie i śląskie), które przyjęły ponad jedną czwartą takich osób i dwa nadmorskie (pomorskie i zachodniopomorskie), które przyjęły jedną piątą. Najmniej odwiedzane województwa podczas podróży co najmniej pięciodniowych to: lubuskie, podlaskie, opolskie, świętokrzyskie, wielkopolskie i podkarpackie.

W porównaniu z rokiem poprzednim mniejszą liczbę wyjazdów długookresowych⁷ zanotowano przede wszystkim do województw: mazowieckiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, pomorskiego i śląskiego. Najbardziej procentowo spadła liczba wyjazdów do województw: wielkopolskiego, mazowieckiego, dolnośląskiego i lubuskiego; najbardziej wzrosła – do lubelskiego. Cztery województwa, które mają na swoim obszarze tereny górskie, tzn. dolnośląskie, małopolskie, podkarpackie i śląskie, w 2000 roku przyjęły o jedną piątą mniej uczestników wyjazdów długookresowych niż rok wcześniej. Również o jedną piątą mniej uczestników podróży na 5 i więcej dni odwiedziło dwa województwa nadmorskie (pomorskie i zachodniopomorskie).

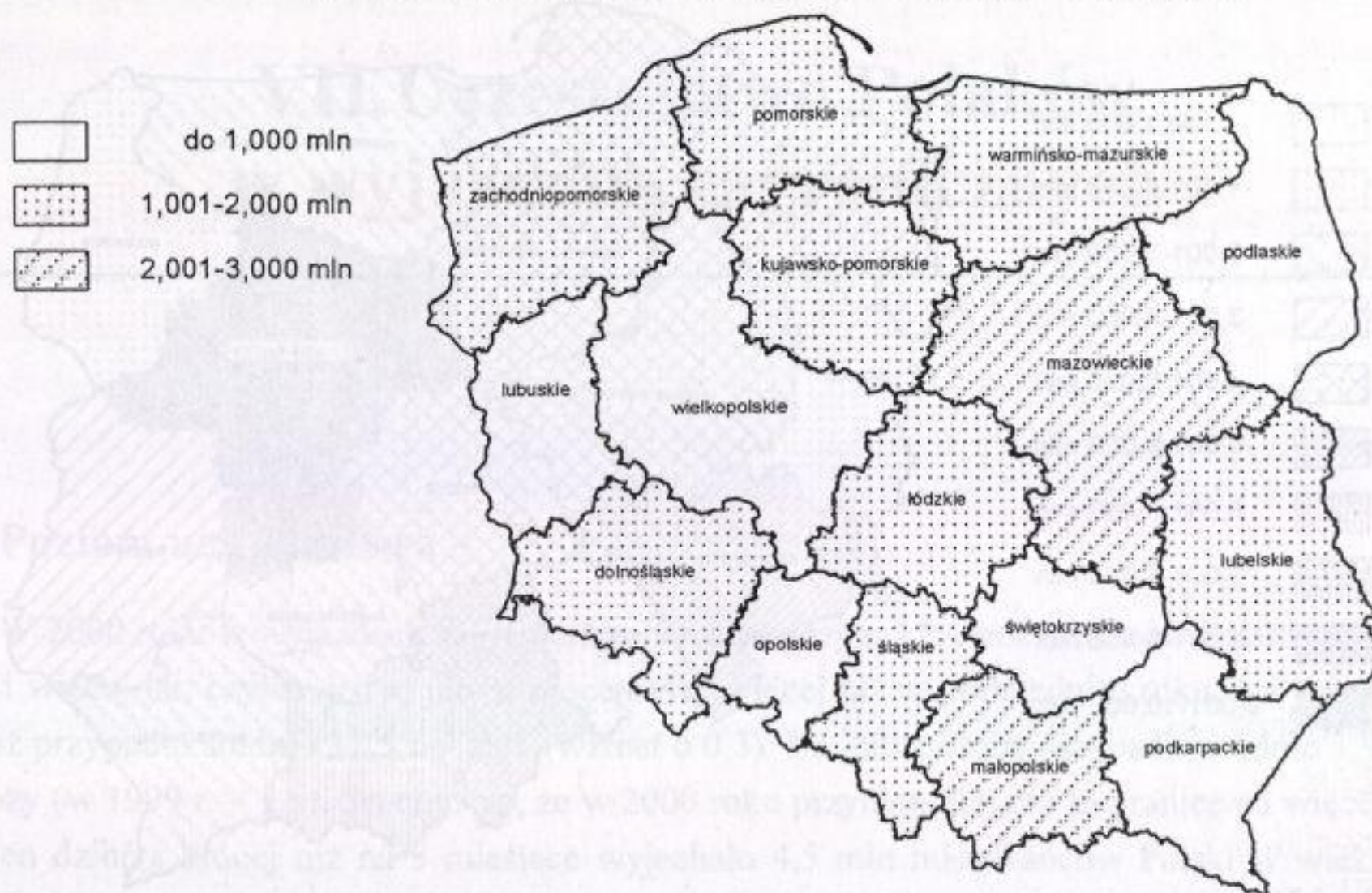
W recepcji uczestników krajowych podróży krótkookresowych największy udział miało województwo mazowieckie, które podobnie jak w roku 1999 zdecydowanie dominuje, oraz województwa śląskie, małopolskie, dolnośląskie, wielkopolskie i łódzkie. Wymienione sześć województw przyjęło ponad 60% uczestników krajowych podróży krótkookresowych. Ponieważ podróże na krótko w większym stopniu niż długookresowe odbywają się na terenie własnego województwa, recepcja jest pod tym względem większa w tych województwach, w których znajdują się duże aglomeracje. Najmniej uczestników krótkookresowych podróży turystycznych przyjęły województwa: podlaskie, opolskie, lubuskie, warmińsko-mazurskie i świętokrzyskie.

W 2000 roku mniejszą liczbę wyjazdów krótkookresowych niż w poprzednim zanotowano przede wszystkim do województw: łódzkiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego i pomorskiego. Największy był procentowy spadek liczby wyjazdów do województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubuskiego, łódzkiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego.

Porównując rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego w 1999 i 2000 roku przy uwzględnieniu łącznie wyjazdów krótko- i długookresowych stwierdzamy, że zdecydowanie mniej podróżowano do województw: mazowieckiego, wielkopolskiego, łódzkiego, warmińsko-mazurskiego i pomorskiego. Największy spadek liczby wyjazdów odnotowano do województw: podlaskiego, lubuskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i łódzkiego.

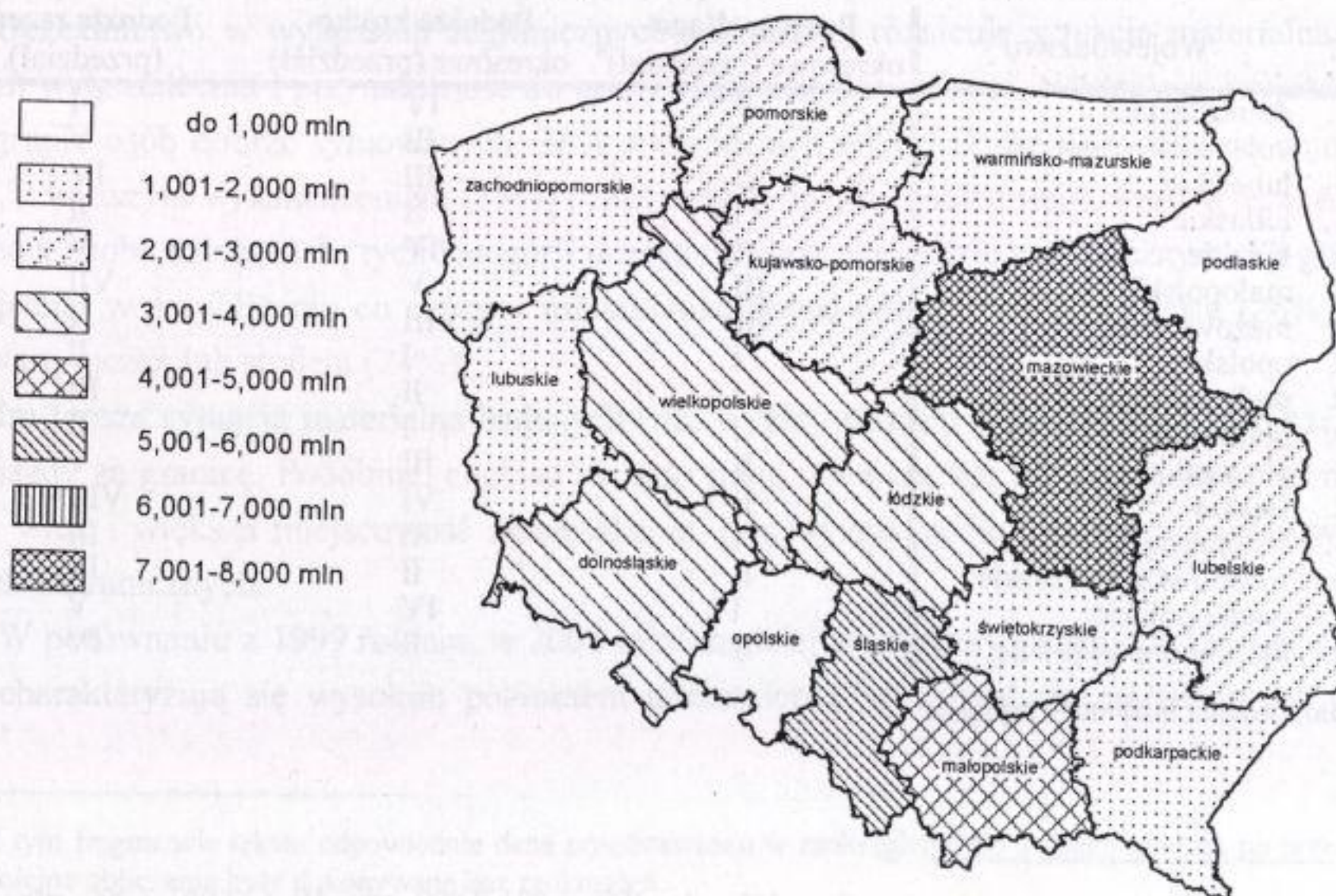
⁷ Należy zaznaczyć, że niewielkie zmiany nie znajdują odbicia na kartogramach.

Rys. 28. Natężenie krajowego ruchu turystycznego w 2000 roku według województw i liczby podróży długookresowych (5 dni i więcej)

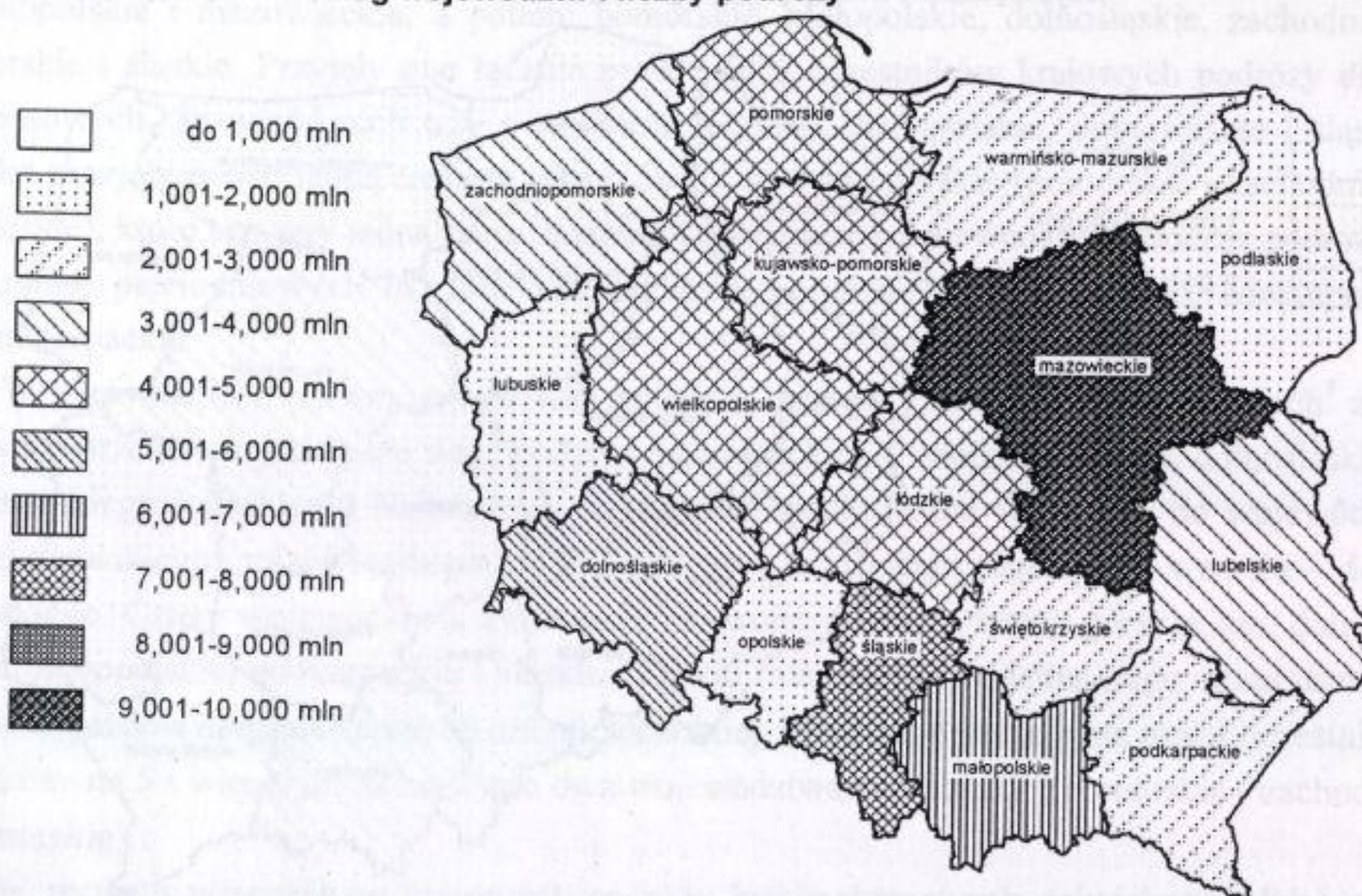

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Rys. 29. Natężenie krajowego ruchu turystycznego w 2000 roku według województw i liczby podróży krótkookresowych (2-4 dni)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Rys. 30. Natężenie krajowego ruchu turystycznego w 2000 roku według województw i liczby podróży

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. X. Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według województw i liczby podróży w 2000 roku

Lp.	Województwo	Podróże długo- okresowe (przedział) ⁸	Podróże krótko- okresowe (przedział)	Podróże razem (przedział)
1.	dolnośląskie	II	IV	VI
2.	kujawsko-pomorskie	II	III	V
3.	lubelskie	II	III	IV
4.	lubuskie	I	II	II
5.	łódzkie	II	IV	V
6.	małopolskie	III	V	VII
7.	mazowieckie	III	VIII	X
8.	opolskie	I	I	II
9.	podkarpackie	I	II	III
10.	podlaskie	I	I	II
11.	pomorskie	II	III	V
12.	śląskie	II	VI	VIII
13.	świętokrzyskie	I	II	III
14.	warmińsko-mazurskie	II	II	III
15.	wielkopolskie	I	IV	V
16.	zachodniopomorskie	II	II	IV

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

⁸ Przyjęto następujące przedziały: I – do 1.000 mln, II – 1,001-2,000 mln, III – 2,001-3,000 mln, IV – 3,001-4,000 mln, V – 4,001-5,000 mln, VI – 5,001-6,000 mln, VII – 6,001-7,000 mln, VIII – 7,001-8,000 mln, IX – 8,001-9,000 mln, X – 9,001-10,000 mln.

VII. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych

1. Poziom uczestnictwa

W 2000 roku w wyjazdach zagranicznych uczestniczyło 15% mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat, czyli o jeden punkt procentowy więcej niż w poprzednim roku. Na jedną podróż przypadło średnio 11,5 noclegu (wzrost o 0,3). Na jedną osobę przypadło średnio 1,9 podróży (w 1999 r. – 1,6). Szacuje się, że w 2000 roku przynajmniej raz za granicę na więcej niż jeden dzień i krócej niż na 3 miesiące wyjechało 4,5 mln mieszkańców Polski w wieku od 15 lat. Odbyli oni 8,7 mln podróży zagranicznych. Doliczając do tej liczby zagraniczne wyjazdy dzieci do 15 lat (0,7 mln podróży) oraz Polaków od 15 lat, którzy wyjechali za granicę na dłużej niż trzy miesiące i krócej niż na rok (0,2 mln), można przyjąć, że w 2000 roku mieszkańcy Polski odbyli około 9,6 mln zagranicznych podróży turystycznych.⁹

Uczestnictwo w wyjazdach zagranicznych najbardziej różnicuje sytuacja materialna, poziom wykształcenia i przynależność do grupy społeczno-zawodowej. Najczęściej wyjeżdżano w grupie osób dobrze sytuowanych: 36% spośród nich wyjechało w 2000 roku co najmniej raz, z wyższym wykształceniem (35%) i zaliczanych do elity społecznej (34%). Więcej niż co trzecia osoba należąca do tych kategorii uczestniczyła w wyjeździe zagranicznym. Za granicę wyjechał w przybliżeniu co czwarty mieszkaniec ponad półmilionowego miasta (26%) i co czwarty uczeń lub student (24%).

Im lepsza sytuacja materialna badanych i im wyższy poziom wykształcenia, tym częstsze wyjazdy za granicę. Podobnie, chociaż związki mają mniejszą siłę niż poprzednie, im młodszy wiek i większa miejscowość zamieszkania, tym wyższy poziom uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych.

W porównaniu z 1999 rokiem, w 2000 roku częściej wyjeżdżały głównie te kategorie, które charakteryzują się wysokim poziomem uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych, czyli

⁹ W tym fragmencie tekstu odpowiednie dane przedstawiono w zaokrągleniu do jednego miejsca po przecinku. Kolejne obliczenia były dokonywane bez zaokrągleń.

osoby w dobrej sytuacji materialnej i z wyższym wykształceniem (w obu przypadkach wzrost o 4 punkty procentowe). Częściej wyjeżdżali również rolnicy i osoby zamieszkałe w miastach liczących do 20 tys. mieszkańców (wzrost o 3 punkty procentowe) oraz osoby w wieku 30-49 lat i zamieszkałe w miastach liczących 21-100 tys. mieszkańców (wzrost o 2 pkt.). Rzadziej wyjeżdżała za granicę młodzież w wieku 15-19 lat (spadek o 2 pkt.).

W niektórych kategoriach, które częściej uczestniczyły w wyjazdach zagranicznych, obserwujemy spadek uczestnictwa w wyjazdach krajowych. Na 5 i więcej dni rzadziej wyjeżdżały osoby z wyższym wykształceniem, rolnicy, osoby w wieku 30-49 lat i zamieszkałe w miastach liczących 21-100 tys. mieszkańców; na 2-4 dni – również osoby z wyższym wykształceniem, rolnicy, osoby w wieku 30-39 lat i zamieszkałe w miastach liczących 21-100 tys. mieszkańców oraz osoby w dobrej sytuacji materialnej.

2. Częstotliwość wyjazdów

Jak już wspomniano, w 2000 roku średnia liczba wyjazdów zagranicznych na osobę była wyższa (1,9) niż w roku poprzednim (1,6). Częściej niż wynosiła średnia dla ogółu Polaków wyjeżdżali mężczyźni, osoby w wieku 30-59 lat, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby zamieszkałe w miastach liczących do 20 tys. i powyżej 500 tys. mieszkańców, będące w dobrej sytuacji materialnej, a spośród grup społeczno-zawodowych – rolnicy, robotnicy, elita społeczna, emeryci i renciści oraz bezrobotni. W 2000 roku częściej niż w roku poprzednim wyjeżdżały przede wszystkim osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, zamieszkałe w małych miastach, rolnicy oraz emeryci i renciści.

3. Cele wyjazdów

W 2000 roku Polacy najczęściej wyjeżdżali za granicę w celach typowo turystycznych (42%), następnie w odwiedziny do krewnych, ale w połączeniu z celami turystycznymi (20%), w celach służbowych (16%), wyłącznie w odwiedziny do krewnych lub znajomych (12%), na pielgrzymkę (4%). Jedyną istotną zmianą, jaką zaobserwowano w porównaniu z rokiem 1999, jest spadek (o 2 pkt.) odsetka wyjeżdżających w odwiedziny do krewnych lub znajomych, ale w połączeniu z celami turystycznymi.

Im lepsza sytuacja materialna i większa miejscowość zamieszkania badanych, tym częstsze wyjazdy za granicę w celach turystyczno-wypoczynkowych. Z kolei im mniejsza miejscowość zamieszkania, niższy poziom wykształcenia i starszy wiek, tym częstsze wyjazdy w odwiedziny do krewnych lub znajomych (wyłącznie odwiedziny, bez wakacji).

Rys. 31. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według celów (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

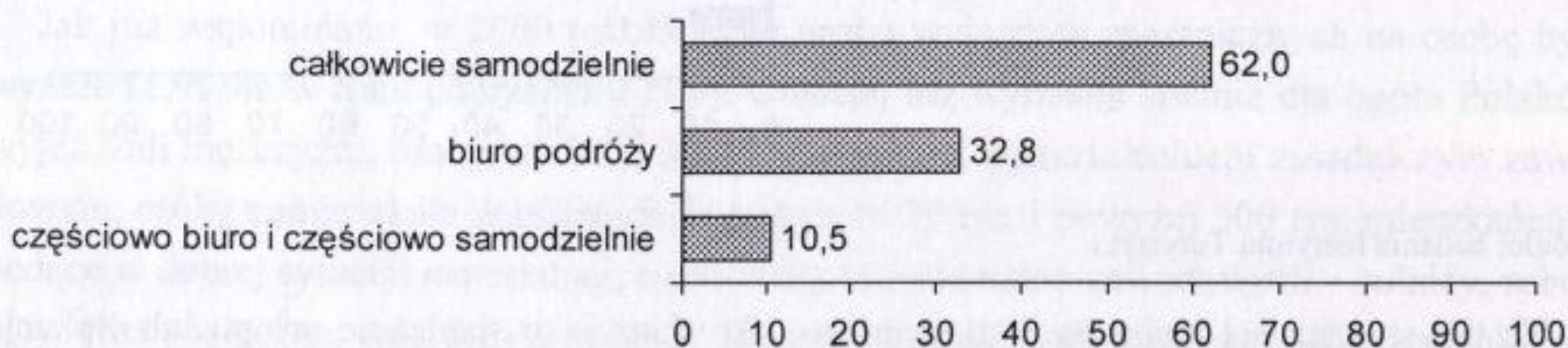
Na turystyczny cel wyjazdu zagranicznego, określany jako spędzanie urlopu lub wakacji, najczęściej wskazywały osoby z wyższym wykształceniem (64%), dobrze sytuowane (58%), zamieszkałe w miastach liczących ponad 500 tys. mieszkańców (58%) oraz uczniowie i studenci (56%). W odwiedziny do krewnych lub znajomych połączone z celami turystycznymi najczęściej wyjeżdżali osoby bezrobotni (33%), z wykształceniem podstawowym (29%) i zasadniczym zawodowym (27%) oraz emeryci i renciści (28%). W wyjazdach zagranicznych, których wyłączną motywacją było odwiedzenie rodziny (znajomych), najczęściej uczestniczyli rolnicy (33%), bezrobotni (26%), emeryci i renciści (26%), osoby w złej sytuacji materialnej (26%). Za granicę w celach służbowych i w interesach najczęściej wyjeżdżali przedstawiciele elity społecznej (26%), robotnicy (25%), osoby zatrudnione (24%) oraz w wieku 30-39 lat. Na zakupy najczęściej wyjeżdżali rolnicy (8%), robotnicy (7%) i mieszkańcy wsi (7%). W wyjazdach o charakterze pielgrzymki najczęściej uczestniczyły osoby w wieku 60 i więcej lat (15%), emeryci i renciści (11%) oraz rolnicy (9%); zdecydowanie częściej kobiety (6%) niż mężczyźni.

W 2000 roku w porównaniu z rokiem 1999 za granicę w celach turystyczno-wypoczynkowych częściej wyjeżdżały kobiety, rzadziej mężczyźni, częściej osoby w wieku 40-59 lat, rzadziej młodsze – w wieku 15-39 lat, częściej osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim, częściej rolnicy, rzadziej pracownicy umysłowi, częściej osoby zamieszkałe w miastach liczących 100-500 tys. mieszkańców, rzadziej mieszkańcy wsi i dużych aglomeracji.

4. Formy organizacyjne

W 2000 roku o trzy punkty procentowe wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim odsetek uczestników wycieczek zagranicznych całkowicie zorganizowanych przez biura podróży (33%). Również o trzy punkty spadł odsetek uczestników wyjazdów zorganizowanych częściowo samodzielnie, a częściowo przy udziale biura podróży (11%). Odsetek osób samodzielnie organizujących swoje wyjazdy zagraniczne był podobny jak w poprzednim roku (62%).

Rys. 32. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według form organizacyjnych (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Wycieczki i inne wyjazdy całkowicie zorganizowane przez biura podróży i innych organizatorów turystyki cieszyły się największą popularnością wśród nastoletniej młodzieży (53%), osób z wyższym wykształceniem (51%), uczniów i studentów (44%) oraz osób w dobrej sytuacji materialnej (43%). Samodzielnie najczęściej organizowali sobie wyjazdy bezrobotni (77%), robotnicy (75%), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (75%), będące w nie najlepszej sytuacji materialnej (73%) oraz w wieku 30-39 lat (73%).

Z wyjazdów organizowanych samodzielnie, ale przy pomocy biura podróży, najczęściej korzystali mieszkańcy dużych aglomeracji (14%), mieszkańcy małych miast (13%), osoby dobrze sytuowane (13%), i bezrobotni (13%).

Wzrost zainteresowania w 2000 roku zagranicznymi wyjazdami organizowanymi przez biura podróży dotyczył różnych kategorii. Z jednej strony były to osoby z wyższym wykształceniem, zamieszkałe w miastach liczących 101-500 tys. mieszkańców, przedstawiciele elity społecznej, z drugiej zaś osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, rolnicy, robotnicy i osoby w nie najlepszej sytuacji materialnej; z jednej strony osoby w wieku 30-49 lat, z drugiej – najstarsze, w wieku 60 i więcej lat.

5. Rodzaje zakwaterowania

Podczas zagranicznych podróży Polacy najczęściej korzystali z hoteli, moteli i pensjonatów – 39% oraz z gościny u krewnych lub znajomych – 37% (spadek o 3 punkty procentowe); 15% wynajęło kwatery prywatną, 6% zatrzymało się na kempingu z namiotem lub przyczepą (spadek o 2 pkt.), 4% w ośrodku wczasowym, domu wycieczkowym lub schronisku młodzieżowym (spadek o 4 pkt.), 4% w wynajętym domu wakacyjnym lub apartamencie.

Rys. 33. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według rodzajów zakwaterowania (%)

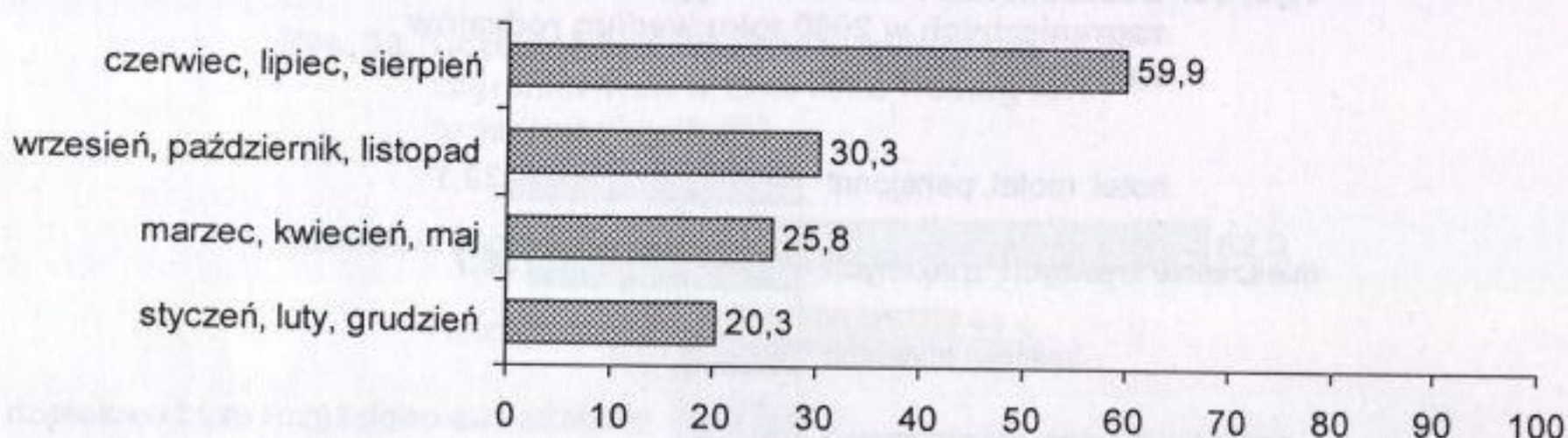
Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Z hoteli, moteli i pensjonatów najczęściej korzystały osoby z wyższym wykształceniem, mieszkańcy największych miast oraz przedstawiciele elity społecznej; z gościny krewnych lub znajomych – osoby w złej sytuacji materialnej, w tym bezrobotni, osoby z wykształceniem poniżej średniego oraz emeryci i renciści; z kwater prywatnych – mieszkańcy wsi, w tym rolnicy, osoby w wieku 20-39 lat oraz bezrobotni; z kempingów – osoby w wieku 15-39 lat, zwłaszcza uczniowie i studenci; z ośrodków wczasowych, domów wycieczkowych i schronisk młodzieżowych – osoby w wieku 15-19 lat oraz od 60 wzwyż, uczniowie i studenci, emeryci i renciści, osoby z wyższym wykształceniem oraz zamieszkałe w miastach liczących 21-100 tys. mieszkańców; z domków wakacyjnych i apartamentów – przedstawiciele elity społecznej, pracownicy umysłowi i osoby zamieszkałe w miastach liczących 101-500 tys. mieszkańców.

6. Terminy wyjazdów

W 2000 roku 60% uczestników wyjazdów zagranicznych wyjechało w lecie (w 1999 r. – 58%), 30% na jesieni (w 1999 r. – 29%), 26% na wiosnę (w 1999 r. – 24%), 20% w zimie (w 1999 r. – 19%).

Rys. 34. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według terminów wyjazdu (%)

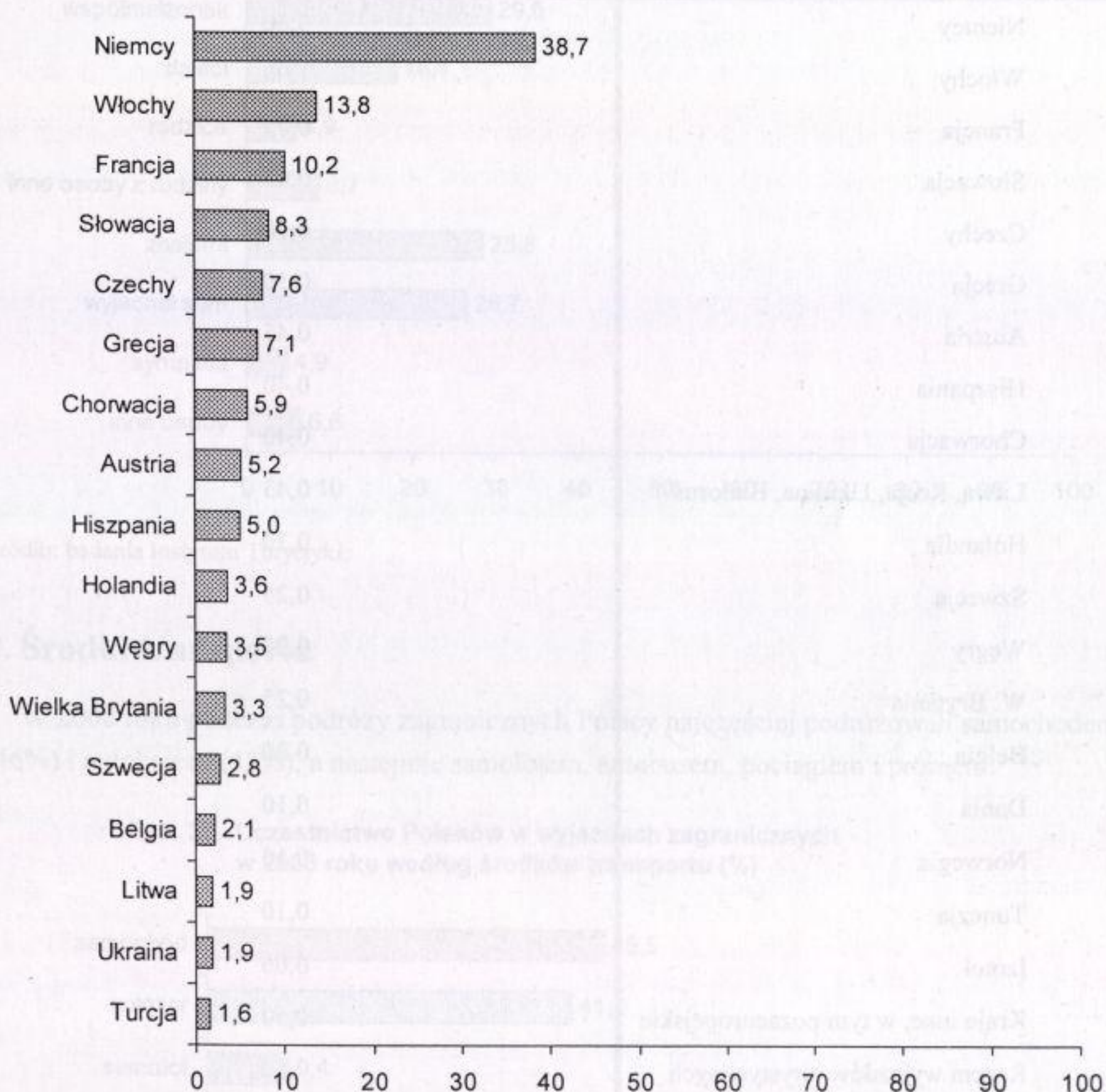
Źródło: badania Instytutu Turystyki.

W lecie najczęściej wyjeżdżała młodzież w wieku 15-19 lat (73%), uczniowie i studenci (72%), pracownicy umysłowi (68%) i osoby zamieszkałe w miastach liczących do 20 tys. mieszkańców (65%); na jesieni – rolnicy (62%), osoby w wieku 60 i więcej lat (45%), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (43%) i bezrobotni (42%); wiosną rolnicy (37%), osoby w wieku 30-39 lat (33%) oraz mężczyźni (33%), w zimie – również rolnicy (43%), osoby w wieku 50-59 lat (33%), przedstawiciele elity społecznej (29%) i osoby w wieku 40-49 lat (28%).

7. Kierunki wyjazdów według krajów

Spośród uczestników wyjazdów zagranicznych najwięcej osób odwiedziło Niemcy (39% – wzrost o 4 punkty procentowe, potem Włochy (14%) i Francję (10% – wzrost o 4 pkt.). W porównaniu z 1999 rokiem znacznie mniejszy odsetek polskich turystów odwiedził Czechy (spadek o 5 pkt.).

Rys. 35. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według odwiedzanych krajów (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Jak już wspomniano w 2000 roku Polacy odbyli 9,6 mln zagranicznych podróży – o 2,1 mln czyli o blisko 30% więcej niż w roku poprzednim. Polscy turyści częściej podróżowali do Niemiec, Chorwacji, Francji, Włoch, Grecji, Szwecji, Słowacji, Holandii i krajów byłego ZSRR, rzadziej – do Czech, Hiszpanii, Danii, Austrii i na Węgry.

Tab. XI. Zagraniczne wyjazdy według krajów w 2000 roku*

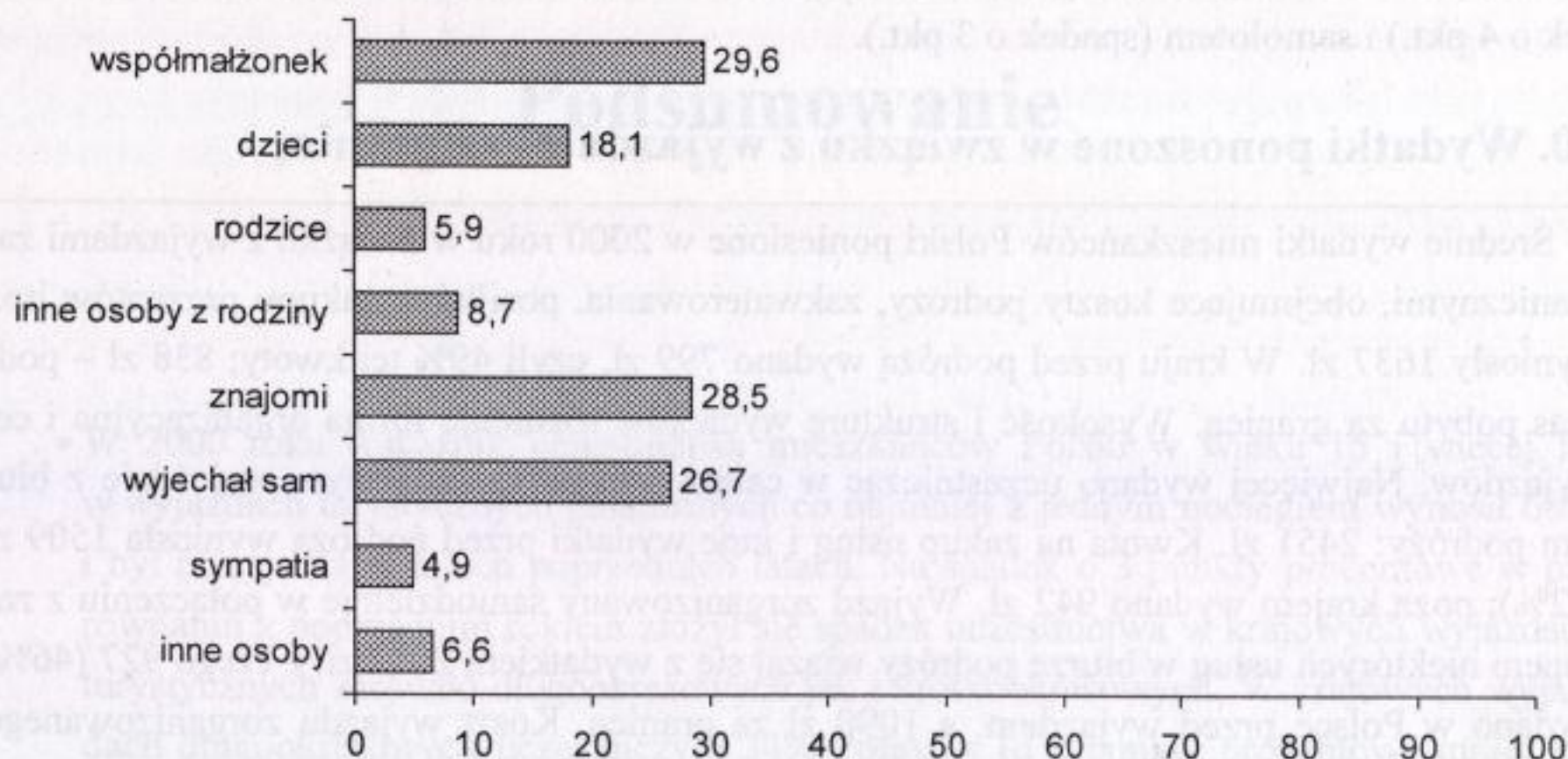
Kraj	mln
Niemcy	3,60
Włochy	1,00
Francja	0,75
Słowacja	0,65
Czechy	0,60
Grecja	0,50
Austria	0,45
Hiszpania	0,40
Chorwacja	0,40
Litwa, Rosja, Ukraina, Białoruś	0,43
Holandia	0,30
Szwecja	0,25
Węgry	0,25
W. Brytania	0,25
Belgia	0,20
Dania	0,10
Norwegia	0,10
Tunezja	0,10
Izrael	0,06
Kraje inne, w tym pozaeuropejskie	0,50
Razem wyjazdów turystycznych	9,60

* Dane dotyczące wizyt w poszczególnych krajach należy traktować jako przybliżone. Ponieważ niektórzy turyści odwiedzali kilka krajów w czasie jednej podróży, suma wizyt w poszczególnych krajach przewyższa liczbę wyjazdów turystycznych.

8. Osoby towarzyszące podczas podróży

Za granicę Polacy najczęściej wyjeżdżali ze współmałżonkiem (30%), ze znajomymi (29%) i bez osób towarzyszących (27%). Co najmniej z jedną osobą z rodziny (współmałżonkiem, dzieckiem, ojcem, matką lub inną osobą) wyjechało 46% Polaków.

Rys. 36. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według osób towarzyszących w % (z kim wyjechał?)

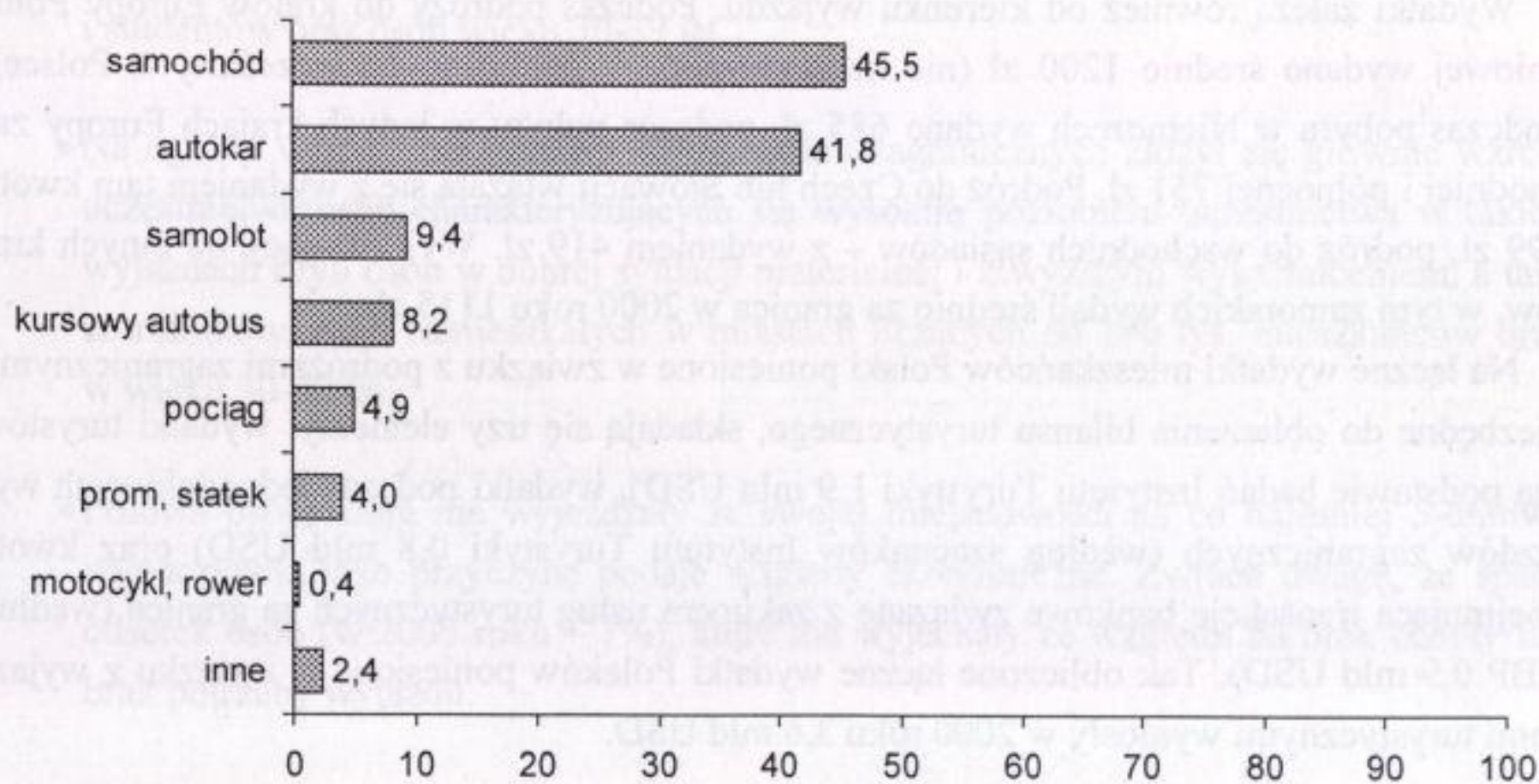

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

9. Środki transportu

W 2000 roku podczas podróży zagranicznych Polacy najczęściej podróżowali samochodem (46%) i autokarem (42%), a następnie samolotem, autobusem, pociągiem i promem.

Rys. 37. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach zagranicznych w 2000 roku według środków transportu (%)

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Istotne różnice w porównaniu z poprzednim rokiem to większy odsetek podróżujących autokarem (wzrost o 6 punktów procentowych) oraz mniejszy – podróżujących pociągiem (spadek o 4 pkt.) i samolotem (spadek o 3 pkt.).

10. Wydatki ponoszone w związku z wyjazdami za granicę

Średnie wydatki mieszkańców Polski poniesione w 2000 roku w związku z wyjazdami zagranicznymi, obejmujące koszty podróży, zakwaterowania, posiłków, zakupu prezentów itp., wyniosły 1637 zł. W kraju przed podróżą wydano 799 zł, czyli 49% tej kwoty; 838 zł – podczas pobytu za granicą. Wysokość i strukturę wydatków różnicuje forma organizacyjna i cel wyjazdów. Najwięcej wydano uczestnicząc w całkowicie zorganizowanym wyjeździe z biurem podróży: 2451 zł. Kwota na zakup usług i inne wydatki przed podróżą wyniosła 1509 zł (62%); poza krajem wydano 942 zł. Wyjazd zorganizowany samodzielnie w połączeniu z zakupem niektórych usług w biurze podróży wiązał się z wydatkiem 2017 zł, z czego 927 (46%) wydano w Polsce przed wyjazdem, a 1090 zł za granicą. Koszt wyjazdu zorganizowanego całkowicie samodzielnie wyniósł 1302 zł, w tym 552 zł (42%) wydano w kraju, a pozostałą część, czyli 750 zł – za granicą.

Osoby wyjeżdżające za granicę w celach typowo turystycznych wydały średnio więcej niż wyjeżdżający w innych celach. Łączne wydatki wyniosły w takim wypadku średnio 2394 zł z czego 1246 zł (52%) to wydatki poniesione przed wyjazdem. Osoby, które odwiedziły u krewnych lub znajomych łączyły z celami turystycznymi, wydały na wyjazd średnio 1747 zł, w tym 702 zł (40%) przed wyjazdem, te zaś, których celem były wyłącznie odwiedziły, wydały mniej, tzn. 1024 zł, w tym 455 zł (44%) przed wyjazdem. Na wyjazd służbowy wydano 1282 zł, w tym 628 zł (49%) w kraju, przed wyjazdem.

Wydatki zależą również od kierunku wyjazdu. Podczas podróży do krajów Europy Południowej wydano średnio 1200 zł (nie licząc wydatków poniesionych wcześniej w Polsce). Podczas pobytu w Niemczech wydano 685 zł, podczas pobytu w innych krajach Europy zachodniej i północnej 751 zł. Podróż do Czech lub Słowacji wiązała się z wydaniem tam kwoty 399 zł, podróż do wschodnich sąsiadów – z wydaniem 419 zł. Wyjeżdżający do innych krajów, w tym zamorskich wydali średnio za granicą w 2000 roku 1115 zł.

Na łączne wydatki mieszkańców Polski poniesione w związku z podróżami zagranicznymi, niezbędne do obliczenia bilansu turystycznego, składają się trzy elementy: wydatki turystów (na podstawie badań Instytutu Turystyki 1,9 mln USD), wydatki podczas jednodniowych wyjazdów zagranicznych (według szacunków Instytutu Turystyki 0,8 mld USD) oraz kwota obejmująca transakcje bankowe związane z zakupem usług turystycznych za granicą (według NBP 0,9 mld USD). Tak obliczone łączne wydatki Polaków poniesione w związku z wyjazdami turystycznymi wyniosły w 2000 roku 3,6 mld USD.

Podsumowanie

- W 2000 roku wskaźnik uczestnictwa mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat w wyjazdach turystycznych połączonych co najmniej z jednym noclegiem wynosił 60% i był niższy niż w trzech poprzednich latach. Na spadek o 3 punkty procentowe w porównaniu z poprzednim rokiem złożył się spadek uczestnictwa w krajowych wyjazdach turystycznych zarówno długookresowych jak i krótkookresowych. W krajowych wyjazdach długookresowych uczestniczyło 34% Polaków (o 2 punkty procentowe mniej niż w 1999 roku), w wyjazdach krótkookresowych 37% (o 5 punktów mniej). Za granicę wyjechało 15% Polaków, czyli największy odsetek w ostatnich latach.
- Na spadek wskaźnika uczestnictwa Polaków w krajowych wyjazdach długookresowych wpłynął znacznie mniejszy udział mieszkańców miast średniej wielkości (21-100 tys. mieszkańców), młodzieży – zwłaszcza uczniów i studentów, osób w wieku 30-49 lat oraz rolników, na spadek uczestnictwa w krajowych wyjazdach krótkookresowych – przede wszystkim mniejszy udział mieszkańców dużych aglomeracji, a także miast do 20 tys. mieszkańców, przedstawicieli elity społecznej, młodzieży – zwłaszcza uczniów i studentów oraz osób wieku 30-39 lat.
- Na ogólny wzrost uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych złożył się głównie wzrost uczestnictwa osób charakteryzujących się wysokim poziomem uczestnictwa w takich wyjazdach czyli osób w dobrej sytuacji materialnej i z wyższym wykształceniem, a także rolników, osób zamieszkałych w miastach liczących do 100 tys. mieszkańców oraz w wieku 30-49 lat.
- Połowa osób, które nie wyjeżdżały ze swojej miejscowości na co najmniej 5-dniowy wypoczynek, jako przyczynę podaje względy ekonomiczne. Zwraca uwagę, że spada odsetek osób (w 2000 roku – 7%), które nie wyjechały ze względu na brak ochoty lub brak potrzeby wyjazdu.

- W 2000 roku Polacy uczestniczący w wyjazdach krajowych podróżowali zdecydowanie rzadziej niż w poprzednich latach. Średnia liczba wyjazdów długookresowych na osobę wynosiła 1,8 (w 1999 roku – 2,3), krótkookresowych – 3,9 (w 1999 r. – 5,0). W związku z tym łączna liczba krajowych wyjazdów, które odbyli Polacy w 2000 roku (63,9 mln) była mniejsza niż w 1999 r. (90,8 mln). Natomiast średnia liczba wyjazdów zagranicznych na osobę była w 2000 roku wyższa (1,9) niż w roku poprzednim (1,6).
- Główne cele długookresowych wyjazdów Polaków to turystyka i wypoczynek (54%) oraz odwiedziny u krewnych lub znajomych (38%). W 2000 roku o 2 punkty procentowe spadł odsetek wyjeżdżających w celach turystyczno-wypoczynkowych. Nie stwierdzono zmian w strukturze wyjazdów ze względu na ich formy organizacyjne: 83% Polaków wyjeżdżających na 5 i więcej dni uczestniczyło w wyjazdach organizowanych samodzielnie, 6% korzystało z ofert biura podróży, 17% uczestniczyło w wyjazdach zorganizowanych przez zakłady pracy, szkoły i innych organizatorów. 77% wyjechało w lecie, 21% jesienią, 19% w zimie i 18% na wiosnę. Prawie co czwarta osoba wyjechała nad morze, nieco więcej niż co piąta w góry, co piąta nad jeziora. Miasta odwiedziła jedna trzecia wyjeżdżających na 5 i więcej dni, inne miejscowości położone poza głównymi turystycznymi regionami kraju – jedna czwarta. Co najmniej z jedną osobą z rodziny wyjechało 59%, bez osób towarzyszących – 28%. Podczas wyjazdów Polacy wypoczywają raczej w sposób bierny. Niespełna co piąta osoba uczestniczyła w zajęciach sportowo-rekreacyjnych lub dłuższych wycieczkach, 7% uprawiało turystykę kwalifikowaną.
- Na 2-4 dni Polacy znacznie częściej wyjeżdżają w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych (w 2000 r. – 63%) niż w celach typowo turystycznych (29%). W 2000 roku 88% uczestniczyło w wyjazdach organizowanych samodzielnie, 14% w wyjazdach organizowanych przez zakład pracy, organizację społeczną, szkołę; 1% – przez biuro podróży. 61% uczestników wyjazdów krótkookresowych wyjechało w lecie, 40% jesienią, 37% wiosną i 31% zimą. W góry wyjechało 15%, nad jeziora 13%, nad morze 6%. Prawie połowa (46%) wyjeżdżających na 2-4 dni odwiedzała miasta, prawie co trzeci (32%) – inne tereny położone poza głównymi turystycznymi regionami kraju. Co najmniej z jedną osobą z rodziny wyjechało 55%, bez osób towarzyszących 30%. Podczas podróży krótkookresowych Polacy w jeszcze większym stopniu wypoczywają w sposób bierny, niż podczas długookresowych. 7% wyjeżdżających uczestniczyło w zajęciach sportowo-rekreacyjnych lub długich wycieczkach, 3% uprawiało turystykę kwalifikowaną.
- W 2000 roku Polacy najczęściej wyjeżdżali za granicę w celach typowo turystycznych (42%), następnie w odwiedziny do krewnych, ale w połączeniu z celami turystycznymi (20%), w celach służbowych (16%) oraz wyłącznie w odwiedziny do krewnych lub

znajomych (12%). Co trzecia osoba wyjeżdżająca za granicę skorzystała z pełnej oferty biura podróży, prawie co dziesiąta tylko z niektórych usług, 62% organizowało sobie wyjazd całkowicie samodzielnie. W 2000 roku 60% uczestników wyjazdów zagranicznych wyjechało w lecie, 30% na jesieni, 26% na wiosnę, 20% w zimie. Najwięcej osób odwiedziło Niemcy (39%), Włochy (14%), Francję (10%), Słowację (8%) i Czechy (8%). Co najmniej z jedną osobą z rodziny wyjechało 46% Polaków, bez osób towarzyszących – 27%. Średnie wydatki mieszkańców Polski poniesione w 2000 roku w związku z wyjazdami zagranicznymi wyniosły 1637 zł, z czego 49% wydano w kraju przed podróżą.

- W 2000 roku o trzy punkty procentowe wzrósł odsetek uczestników wycieczek zagranicznych zorganizowanych przez biura podróży, które największą popularnością cieszyły się wśród młodzieży w wieku 15-19 lat i osób z wyższym wykształceniem (korzystała ponad połowa wyjeżdżających za granicę). Z kolei w krajowych wyjazdach organizowanych przez biura podróży najczęściej uczestniczyli mieszkańcy dużych miast i podobnie jak w przypadku wyjazdów zagranicznych – młodzież.

Aneks tabelaryczny

Współrzędna (m) z granic (do sumy 1 podać)	14,2	12,4	13,2
Współrzędna (m) w klasie 5-4 dol	38,9	38,8	32,1
Współrzędna (m) z granic (do sumy 1 podać)	57,6	55,9	57,5
Współrzędna (m) w klasie 4-3	52,0	52,5	52,0
Współrzędna (m) z granic (do sumy 1 podać)	9,8	9,8	9,8

I. Uczestnictwo w krajowych i zagranicznych wyjazdach turystycznych według rodzaju wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%¹⁰)

Czy w 2000 r. wyjeżdżał(a) Pan(i) w kraju lub za granicę na dłużej niż 1 dzień (co najmniej 1 nocleg) w celach służbowych, turystycznych lub innych osobistych?

Tab. 1. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według płci

N =	Płeć		
	Ogółem	mężczyzna	kobieta
	3996	1916	2080
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	60,6	59,2
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	55,2	54,9
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	32,9	34,7
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	38,8	35,1
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,5	15,5	13,5
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	39,4	40,8

Tab. 2. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według wieku

N =	Wiek						
	Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej
	3996	430	767	647	804	527	821
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	77,9	68,6	63,2	59,1	58,5	41,3
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	70,0	64,3	57,2	54,0	53,8	38,5
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	50,7	39,4	35,6	29,4	34,2	22,7
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	46,9	44,3	38,7	40,1	33,4	22,3
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,8	21,0	18,0	17,0	14,8	13,7	6,0
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	22,1	31,4	36,8	40,9	41,5	58,7

¹⁰ Odsetki w tabelach nie sumują się do 100, gdyż badani mogli uczestniczyć w różnych rodzajach wyjazdów. Jeśli w jakimś rodzaju wyjazdu uczestniczyli więcej niż raz, mogli wyjeżdżać w różnych celach, korzystać z różnych form organizacyjnych, rodzajów zakwaterowania, wyjeżdżać w różnych porach roku, korzystać z różnych środków transportu itd. W tabelach nie uwzględniono kategorii „brak danych”.

Tab. 3. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	3996	1079	1114	1449	348
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	43,0	54,3	70,1	87,7
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	39,7	49,4	64,6	80,5
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	21,3	25,1	43,5	60,5
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	27,1	34,1	42,3	53,5
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,5	5,8	9,9	19,4	35,1
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	57,0	45,7	29,9	12,3

Tab. 4. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według pracy zawodowej

N =	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
	3996	1629	2367
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	67,7	54,5
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	62,8	49,7
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	38,2	30,9
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	44,5	31,6
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,5	17,9	12,1
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	32,3	45,5

Tab. 5. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według grupy społeczno-zawodowej

N =	Ogółem	Grupa społeczno-zawodowa							
		rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
		3996	186	622	447	409	1110	551	498
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	32,6	61,1	71,3	83,8	45,4	79,0	51,9	53,7
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	29,9	57,1	67,7	74,9	42,0	72,6	44,9	50,3
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	7,9	31,2	42,7	52,2	24,9	56,1	20,5	30,2
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	24,8	40,5	46,8	51,9	24,3	47,6	32,0	35,5
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,5	8,0	10,2	17,0	34,4	7,0	23,7	12,2	9,2
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	67,4	38,9	28,7	16,2	54,6	21,0	48,1	46,3

Tab. 6. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według miejsca zamieszkania

N =	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
	3996	1484	496	799	747	470
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	47,0	61,7	63,1	73,3	71,9
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	43,3	54,3	57,7	68,0	67,3
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	18,5	34,3	36,6	47,5	55,8
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	32,5	32,4	37,0	46,9	39,3
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,5	7,2	17,7	15,1	19,1	25,8
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	53,0	38,3	36,9	26,7	28,1

Tab. 7. Uczestnictwo w wyjazdach turystycznych według sytuacji materialnej

N =	Sytuacja materialna			
	Ogółem	dobra	średnia	zła
	3996	545	2195	1249
Wyjeżdżałem(am) w kraju lub za granicę (co najmniej 1 nocleg)	59,9	84,5	63,8	42,4
Wyjeżdżałem(am) w kraju (co najmniej 1 nocleg)	55,0	76,4	58,4	39,8
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 5 i więcej dni	33,9	58,5	35,5	20,1
Wyjeżdżałem(am) w kraju na 2-4 dni	36,9	49,0	39,4	27,1
Wyjeżdżałem(am) za granicę (co najmniej 1 nocleg)	14,5	35,7	14,6	5,1
Nie wyjeżdżałem(am)	40,1	15,5	36,2	57,6

II. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według celów i wybranych cech osób badanych (%)

Jaki był główny cel Pana(i) wyjazdu lub dwóch najdłuższych z kilku wyjazdów w 2000 roku (na co najmniej 5 dni)? (Tylko jedna odpowiedź dla każdego wyjazdu).

Tab. 8. Cele wyjazdów według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	mężczyzna kobieta
		1353	631 722
Turystyczno-wypoczynkowy		53,5	53,6 53,5
Odwiedziny u krewnych, znajomych		37,6	32,9 41,7
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)		8,2	14,7 2,6
Zdrowotny (np. sanatorium)		6,4	5,0 7,6
Religijny		1,3	1,5 1,2
Inny, np. szkoleniowy, sportowy		2,9	3,2 2,7

Tab. 9. Cele wyjazdów według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat 60 i więcej
		1353	218	303	230	236	180 186
Turystyczno-wypoczynkowy		53,5	57,0	63,7	61,7	56,9	44,4 27,5
Odwiedziny u krewnych, znajomych		37,6	43,2	34,2	26,9	34,8	36,5 54,3
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)		8,2	2,8	9,3	12,2	10,4	11,7 1,9
Zdrowotny (np. sanatorium)		6,4	0,0	2,1	4,0	4,9	12,6 19,6
Religijny		1,3	0,8	1,7	0,5	0,0	1,8 3,6
Inny, np. szkoleniowy, sportowy		2,9	4,3	4,1	1,9	2,9	2,4 1,2

Tab. 10. Cele wyjazdów według wykształcenia

	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
N =	1353	230	279	630	210
Turystyczno-wypoczynkowy	53,5	35,1	37,4	63,4	64,8
Odwiedziny u krewnych, znajomych	37,6	54,3	45,6	31,9	26,5
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)	8,2	2,9	12,7	6,8	12,8
Zdrowotny (np. sanatorium)	6,4	11,5	6,4	4,3	7,2
Religijny	1,3	2,4	0,7	1,2	1,3
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	2,9	1,3	3,9	2,3	5,2

Tab. 11. Cele wyjazdów według pracy zawodowej

	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
N =	1353	622	731
Turystyczno-wypoczynkowy	53,5	61,3	47,0
Odwiedziny u krewnych, znajomych	37,6	28,7	45,2
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)	8,2	13,8	3,5
Zdrowotny (np. sanatorium)	6,4	3,8	8,6
Religijny	1,3	0,6	2,0
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	2,9	1,9	3,8

Tab. 12. Cele wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej

N =	Ogółem	Grupa społeczno-zawodowa							
		rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
		1353	15	194	191	213	277	309	102
Turystyczno-wypoczynkowy	53,5	15,1	49,9	66,7	68,1	33,7	63,9	34,4	54,6
Odwiedziny u krewnych, znajomych	37,6	38,3	35,7	28,3	24,5	47,8	37,8	57,5	37,7
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)	8,2	12,1	13,0	10,1	16,7	2,4	3,3	7,2	11,0
Zdrowotny (np. sanatorium)	6,4	13,2	3,6	1,8	5,5	19,4	0,3	3,7	6,2
Religijny	1,3	0,0	0,0	0,0	0,4	3,0	2,2	0,0	2,2
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	2,9	21,1	1,8	1,7	1,9	2,0	4,4	6,0	0,0

Tab. 13. Cele wyjazdów według miejsca zamieszkania

		Miejsce zamieszkania					
		Ogółem	wieś	miasto	miasto	miasto	miasto
				do 20 tys. mieszk.	21-100 tys.	101-500 tys.	ponad 500 tys.
N =		1353	274	170	292	355	262
Turystyczno-wypoczynkowy		53,5	37,6	45,9	54,5	54,4	72,8
Odwiedziny u krewnych, znajomych		37,6	41,6	41,0	38,0	40,8	26,6
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)		8,2	8,9	9,0	8,9	6,5	8,7
Zdrowotny (np. sanatorium)		6,4	11,9	5,5	4,8	5,5	4,2
Religijny		1,3	1,4	1,1	1,3	1,3	1,5
Inny, np. szkoleniowy, sportowy		2,9	3,5	4,0	2,0	3,1	2,4

Tab. 14. Cele wyjazdów według sytuacji materialnej

N =	Sytuacja materialna			
	Ogółem	dobra	średnia	zła
	1353	319	780	251
Turystyczno-wypoczynkowy	53,5	73,5	50,2	38,1
Odwiedziny u krewnych, znajomych	37,6	23,3	40,5	46,8
Służbowy (załatwianie interesów, udział w konferencjach)	8,2	7,6	8,9	7,0
Zdrowotny (np. sanatorium)	6,4	3,0	6,2	11,5
Religijny	1,3	2,5	1,0	0,8
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	2,9	2,9	2,9	3,0

III. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według form organizacyjnych i wybranych cech osób badanych (%)

W jaki sposób organizował(a) Pan(i) swój wyjazd lub dwa najdłuższe z wyjazdów krajowych trwających co najmniej 5 dni? (Tylko jedna odpowiedź dla każdego wyjazdu).

Tab. 15. Organizacja wyjazdów według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	1353	631	722
Wykupiony wcześniej w biurze podróży	5,5	4,4	6,5
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	20,4	14,1
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	81,3	83,7

Tab. 16. Organizacja wyjazdów według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
		1353	218	303	230	236	180
Wykupiony wcześniej w biurze podróży	5,5	7,6	3,0	6,2	6,8	5,8	4,4
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	21,2	17,0	18,9	14,8	14,5	15,3
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	81,1	86,7	76,6	81,7	83,6	85,4

Tab. 17. Organizacja wyjazdów według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	1353	230	279	630	210
Wykupiony wcześniej w biurze podróży	5,5	4,5	3,5	6,3	7,1
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	13,0	17,9	16,8	21,4
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	86,7	80,6	83,2	78,9

Tab. 18. Organizacja wyjazdów według pracy zawodowej

	N =	Praca zawodowa		
		Ogółem	pracujący	nie pracujący
		1353	622	731
Wykupiony wcześniej w biurze podróży	5,5	6,8	4,4	
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	17,4	16,7	
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	80,0	84,8	

Tab. 19. Organizacja wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej

	N =	Grupa społeczno-zawodowa								
		Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
		1353	15	194	191	213	277	309	102	49
Wykupiony wcześniej w biurze podróży	5,5	6,3	3,5	8,9	6,9	4,0	6,0	1,9	8,0	
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	11,1	13,2	18,0	19,9	15,9	20,1	11,0	18,8	
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	82,6	84,8	76,2	80,6	84,1	83,1	90,5	78,3	

Tab. 20. Organizacja wyjazdów według miejsca zamieszkania

N =	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
	1353	274	170	292	355	262
Wykupiony wcześniej w biurze po- dróży	5,5	2,7	3,1	6,7	5,2	9,2
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	19,2	15,3	19,0	14,6	17,0
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	80,8	86,4	79,1	86,2	81,1

Tab. 21. Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1353	319	780	251
Wykupiony wcześniej w biurze podróży	5,5	6,5	5,9	3,0	
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, organizację społeczną, itp.	17,1	19,4	17,6	12,2	
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	82,6	82,2	81,2	87,8	

IV. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według rodzajów zakwaterowania i wybranych cech osób badanych (%)

Z jakiego rodzaju noclegów korzystał(a) Pan(i) w czasie swojego wyjazdu lub dwu najdłuższych wyjazdów krajowych w 2000 r. trwających co najmniej 5 dni? (Można wybrać najwyżej dwie odpowiedzi dla każdego z wyjazdów).

Tab. 22. Rodzaje zakwaterowania według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	kobieta
		1353	722
Hotel, motel		3,9	3,1
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe		5,8	5,1
Pensjonat		9,7	9,0
Ośrodek (dom) wczasowy		10,8	10,1
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy		5,5	6,7
Kwatera prywatna		12,8	12,9
Domek kempingowy		5,4	6,0
Namiot, przyczepa kempingowa		6,4	4,2
Mieszkanie krewnych, znajomych		47,0	49,4
Domek letniskowy na działce		4,9	5,4
Inne		4,0	3,2

Tab. 23. Rodzaje zakwaterowania według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
		1353	218	303	230	236	180
Hotel, motel		3,9	1,4	6,3	4,5	4,4	4,0
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe		5,8	5,0	8,6	6,4	6,2	4,2
Pensjonat		9,7	8,1	9,8	16,7	8,3	11,2
Ośrodek (dom) wczasowy		10,8	14,8	9,1	13,5	9,1	9,9
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy		5,5	0,0	2,3	3,6	5,6	9,9
Kwatera prywatna		12,8	9,8	16,1	16,0	13,8	12,2
Domek kempingowy		5,4	7,2	4,6	8,3	6,5	2,7
Namiot, przyczepa kempingowa		6,4	9,3	12,9	5,5	3,3	1,6
Mieszkanie krewnych, znajomych		47,0	55,3	44,7	33,9	46,5	44,9
Domek letniskowy na działce		4,9	0,8	4,4	3,6	7,5	8,4
Inne		4,0	6,1	4,3	3,4	2,0	4,3

Tab. 24. Rodzaje zakwaterowania według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	1353	230	279	630	210
Hotel, motel	3,9	1,6	1,5	3,5	10,5
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe	5,8	1,4	5,5	6,7	8,5
Pensjonat	9,7	3,6	6,0	11,0	17,6
Ośrodek (dom) wczasowy	10,8	9,9	6,6	13,2	10,5
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy	5,5	9,6	5,8	3,6	6,3
Kwatera prywatna	12,8	5,5	10,9	14,5	18,2
Domek kempingowy	5,4	4,6	3,7	6,5	5,5
Namiot, przyczepa kempingowa	6,4	4,2	3,4	9,8	2,6
Mieszkanie krewnych, znajomych	47,0	63,7	53,8	41,5	36,2
Domek letniskowy na działce	4,9	1,9	4,5	5,1	8,1
Inne	4,0	4,0	5,0	3,6	3,9

Tab. 25. Rodzaje zakwaterowania według pracy zawodowej

N =	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
	1353	622	731
Hotel, motel	3,9	5,7	2,4
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe	5,8	6,9	5,0
Pensjonat	9,7	12,8	7,1
Ośrodek (dom) wczasowy	10,8	11,4	10,4
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy	5,5	4,0	6,8
Kwatera prywatna	12,8	15,8	10,3
Domek kempingowy	5,4	6,4	4,6
Namiot, przyczepa kempingowa	6,4	4,9	7,6
Mieszkanie krewnych, znajomych	47,0	40,4	52,5
Domek letniskowy na działce	4,9	5,1	4,7
Inne	4,0	3,2	4,7

Tab. 26. Rodzaje zakwaterowania według grupy społeczno-zawodowej

	Ogółem	Grupa społeczno-zawodowa							
		rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
N =	1353	15	194	191	213	277	309	102	49
Hotel, motel	3,9	0,0	1,6	4,1	11,0	1,8	2,4	3,4	5,6
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe	5,8	0,0	6,8	5,2	9,0	2,2	7,5	3,9	7,0
Pensjonat	9,7	0,0	5,3	15,0	18,1	5,5	9,6	6,2	5,1
Ośrodek (dom) wczasowy	10,8	0,0	7,5	15,6	10,2	9,2	14,0	4,4	15,0
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy	5,5	13,4	3,6	1,4	6,2	15,1	0,3	2,8	8,4
Kwatera prywatna	12,8	6,3	14,8	17,7	16,8	8,9	10,7	12,6	8,3
Domek kempingowy	5,4	0,0	4,1	9,7	6,2	2,4	7,4	4,4	0,0
Namiot, przyczepa kempingowa	6,4	0,0	5,8	4,9	4,8	2,1	14,0	2,9	6,5
Mieszkanie krewnych, znajomych	47,0	62,9	51,7	35,7	32,1	52,1	49,5	63,5	50,8
Domek letniskowy na działce	4,9	0,0	5,2	3,7	7,4	7,2	2,8	2,3	4,4
Inne	4,0	27,4	1,1	2,7	2,9	4,1	5,6	4,1	6,3

Tab. 27. Rodzaje zakwaterowania według miejsca zamieszkania

	Ogółem	Miejsce zamieszkania				
		wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
N =	1353	274	170	292	355	262
Hotel, motel	3,9	1,7	3,7	4,1	4,6	5,3
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe	5,8	5,9	3,5	4,5	6,2	8,3
Pensjonat	9,7	7,8	8,0	11,4	7,7	13,6
Ośrodek (dom) wczasowy	10,8	10,0	5,7	14,4	8,3	14,4
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy	5,5	10,3	5,3	4,2	4,8	3,0
Kwatera prywatna	12,8	8,4	13,1	11,3	13,7	18,0
Domek kempingowy	5,4	1,2	6,6	5,2	6,9	7,4
Namiot, przyczepa kempingowa	6,4	6,2	5,0	4,6	8,4	6,7
Mieszkanie krewnych, znajomych	47,0	50,9	55,9	46,1	48,9	35,4
Domek letniskowy na działce	4,9	0,5	0,9	5,3	5,0	11,3
Inne	4,0	6,5	3,1	5,0	2,5	2,9

Tab. 28. Rodzaje zakwaterowania według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1353	319	780	251
Hotel, motel		3,9	6,5	3,9	0,9
Hotel niższej kategorii, dom wycieczkowy, schronisko, schronisko młodzieżowe		5,8	8,1	4,7	6,5
Pensjonat		9,7	15,7	9,1	4,0
Ośrodek (dom) wczasowy		10,8	14,1	9,6	10,3
Sanatorium lub inny ośrodek leczniczy		5,5	2,9	5,1	10,1
Kwatera prywatna		12,8	16,6	13,5	6,3
Domek kempingowy		5,4	6,4	5,6	3,4
Namiot, przyczepa kempingowa		6,4	10,7	5,4	3,5
Mieszkanie krewnych, znajomych		47,0	36,7	48,4	55,9
Domek letniskowy na działce		4,9	6,1	5,0	2,6
Inne		4,0	2,7	3,8	6,2

V. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według terminów wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)

W jakim miesiącu 2000 r. zakończył(a) Pan(i) swój wyjazd lub wyjazdy trwające co najmniej 5 noclegów?

Tab. 29. Termin¹¹ wyjazdu według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	1353	631	722
Zima	18,8	20,9	16,9
Wiosna	18,0	19,6	16,7
Lato	76,8	77,4	76,2
Jesień	20,7	23,0	18,7

Tab. 30. Termin wyjazdu według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
							60 i więcej
	1353	218	303	230	236	180	186
Zima	18,8	16,4	26,2	15,9	15,1	17,3	19,2
Wiosna	18,0	14,6	17,4	13,2	19,5	22,4	23,0
Lato	76,8	85,5	78,9	84,1	80,5	63,6	62,0
Jesień	20,7	12,7	19,6	17,5	19,4	27,3	31,1

¹¹ Przyjęto, że zima obejmuje styczeń, luty i grudzień, wiosna – marzec, kwiecień i maj, lato – czerwiec, lipiec i sierpień, jesień – wrzesień, październik i listopad.

Tab. 31. Termin wyjazdu według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	1353	230	279	630	210
Zima	18,8	15,6	21,0	16,9	25,2
Wiosna	18,0	17,7	20,8	15,9	21,4
Lato	76,8	71,0	72,5	81,5	74,2
Jesień	20,7	22,6	22,0	16,9	28,6

Tab. 32. Termin wyjazdu według pracy zawodowej

N =	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
	1353	622	731
Zima	18,8	18,3	19,1
Wiosna	18,0	18,5	17,6
Lato	76,8	78,3	75,4
Jesień	20,7	20,1	21,3

Tab. 33. Termin wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej

N =	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
	1353	15	194	191	213	277	309	102	49
Zima	18,8	36,2	15,0	14,9	21,7	19,4	19,3	23,4	13,9
Wiosna	18,0	21,6	13,8	14,7	25,8	22,1	11,9	22,7	18,8
Lato	76,8	26,6	79,6	78,7	78,2	64,2	87,8	67,9	88,3
Jesień	20,7	46,6	13,7	20,5	23,2	30,1	12,8	22,4	22,7

Tab. 34. Termin wyjazdu według miejsca zamieszkania

	N =	Miejsce zamieszkania					
		Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
		1353	274	170	292	355	262
Zima		18,8	16,9	21,1	17,9	20,2	18,2
Wiosna		18,0	14,1	17,7	17,6	18,0	22,9
Lato		76,8	72,1	76,8	76,8	79,0	78,6
Jesień		20,7	20,1	17,1	22,2	20,0	23,0

Tab. 35. Termin wyjazdu według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1353	319	780	251
Zima		18,8	20,6	17,9	18,9
Wiosna		18,0	15,9	17,9	21,1
Lato		76,8	82,4	76,9	69,3
Jesień		20,7	17,5	21,8	21,8

VI. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach długookresowych według kierunków wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)

Czy Pana(i) wyjazd lub dwa najdłuższe wyjazdy krajowe były wyjazdami: w góry, nad morze, nad jeziora, do miasta, na inne tereny? (zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi).

Tab. 36. Kierunki wyjazdu według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
			mężczyzna
			kobieta
	1353	631	722
W góry	21,4	22,4	20,6
Nad morze	24,4	24,5	24,3
Nad jeziora	19,5	20,5	18,6
Do miast	33,3	34,5	32,3
Na inne tereny	24,7	25,1	24,4

Tab. 37. Kierunki wyjazdu według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
							60 i więcej
	1353	218	303	230	236	180	186
W góry	21,4	17,5	19,1	29,2	22,0	23,0	17,8
Nad morze	24,4	25,2	27,5	27,0	23,3	24,7	16,3
Nad jeziora	19,5	19,5	25,9	23,4	16,9	16,7	10,3
Do miast	33,3	34,5	34,0	22,6	25,1	39,9	47,9
Na inne tereny	24,7	29,5	19,0	24,9	30,7	21,7	23,6

Tab. 38. Kierunki wyjazdu według wykształcenia

	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	N =	1353	230	279	630
W góry	21,4	14,9	19,4	22,0	29,9
Nad morze	24,4	18,1	18,5	27,0	30,1
Nad jeziora	19,5	14,8	13,4	23,0	22,4
Do miast	33,3	44,7	35,4	28,0	33,5
Na inne tereny	24,7	26,6	30,4	22,9	21,1

Tab. 39. Kierunki wyjazdu według pracy zawodowej

	N =	Praca zawodowa	
		Ogółem	
		pracujący	nie pracujący
	1353	622	731
W góry	21,4	24,7	18,7
Nad morze	24,4	27,3	21,9
Nad jeziora	19,5	21,3	18,0
Do miast	33,3	27,2	38,5
Na inne tereny	24,7	23,8	25,5

Tab. 40. Kierunki wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej

N =	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
	1353	15	194	191	213	277	309	102	49
W góry	21,4	6,3	21,2	22,3	31,1	19,5	19,2	17,2	16,6
Nad morze	24,4	5,9	19,6	25,4	35,8	21,2	27,3	8,7	29,1
Nad jeziora	19,5	15,1	14,5	26,0	22,4	12,1	26,5	9,6	21,8
Do miast	33,3	64,6	29,5	22,0	29,6	41,5	33,0	42,5	31,1
Na inne tereny	24,7	23,2	35,1	20,5	16,7	23,5	23,7	37,5	24,1

Tab. 41. Kierunki wyjazdu według miejsca zamieszkania

	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
N =	1353	274	170	292	355	262
W góry	21,4	14,1	17,1	19,1	25,3	29,2
Nad morze	24,4	22,4	22,3	24,6	24,0	28,1
Nad jeziora	19,5	11,1	14,3	22,6	21,2	25,8
Do miast	33,3	44,4	41,8	30,8	27,4	27,0
Na inne tereny	24,7	26,0	20,8	25,3	25,7	24,0

Tab. 42. Kierunki wyjazdu według sytuacji materialnej

	Sytuacja materialna			
	Ogółem	dobra	średnia	zła
N =	1353	319	780	251
W góry	21,4	28,3	21,0	13,8
Nad morze	24,4	31,5	23,5	17,9
Nad jeziora	19,5	31,1	17,2	11,6
Do miast	33,3	27,8	33,2	40,9
Na inne tereny	24,7	16,1	26,0	32,0

VII. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według celów i wybranych cech osób badanych (%)

Jakie były główne cele Pana(i) wyjazdu krajowego lub wyjazdów trwających do 4 dni? (Zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi).

Tab. 43. Cele wyjazdów według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	1473	744	729
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	30,1	27,4
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	58,3	67,9
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	13,2	6,2
Religijny	3,5	1,5	5,6
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	8,3	5,6

Tab. 44. Cele wyjazdów według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
		1473	202	340	250	322	176
			183				
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	45,2	35,3	24,2	29,0	22,6	10,3
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	50,4	61,8	62,7	61,5	66,5	79,2
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	0,7	8,5	16,0	12,8	14,3	3,8
Religijny	3,5	2,4	3,4	0,0	2,7	5,0	9,7
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	8,3	8,6	6,5	7,7	4,9	3,8

Tab. 45. Cele wyjazdów według wykształcenia

	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
N =	1473	293	380	613	186
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	22,5	22,9	33,5	35,2
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	72,1	71,4	58,4	47,4
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	2,3	6,6	9,2	29,1
Religijny	3,5	3,9	2,5	4,6	1,0
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	3,9	3,8	8,4	13,7

Tab. 46. Cele wyjazdów według pracy zawodowej

	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
N =	1473	724	749
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	30,8	26,8
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	58,5	67,5
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	17,6	2,1
Religijny	3,5	1,4	5,5
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	7,5	6,4

Tab. 47. Cele wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej

		Grupa społeczno-zawodowa								
		Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
		N =	1473	46	252	209	212	270	262	159
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	10,2	28,3	34,6	34,8	11,6	48,2	18,7	20,9	
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	86,1	66,7	61,7	41,6	80,9	47,5	74,3	71,5	
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	4,2	7,6	12,9	34,6	1,6	2,5	3,3	10,2	
Religijny	3,5	1,7	0,9	2,6	0,6	8,5	3,7	4,4	2,2	
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	3,2	6,8	5,1	12,2	4,5	10,9	2,8	3,9	

Tab. 48. Cele wyjazdów według miejsca zamieszkania

	N =	Miejsce zamieszkania					
		Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
		1473	482	161	295	350	185
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	18,1	33,8	28,1	32,9	45,5	
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	71,0	60,1	63,3	61,9	46,7	
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	6,7	9,8	9,3	12,1	13,9	
Religijny	3,5	3,7	2,9	4,7	3,2	2,3	
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	4,5	7,9	8,9	7,9	7,8	

Tab. 49. Cele wyjazdów według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1473	267	866	338
Turystyczno-wypoczynkowy	28,8	39,2	28,5	21,2	
Odwiedziny u krewnych, znajomych	63,1	52,4	63,2	71,3	
Służbowy (załatwianie interesów, konferencje itp.)	9,7	15,4	9,2	6,7	
Religijny	3,5	1,8	3,7	4,4	
Inny, np. szkoleniowy, sportowy	7,0	10,4	6,7	5,0	

VIII. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według form organizacyjnych i wybranych cech osób badanych (%)

W jaki sposób organizował(a) Pan(i) najczęściej swój wyjazd (wyjazdy) trwający do 4 dni (z co najmniej jednym noclegiem poza miejscowością zamieszkania)?

Tab. 50. Organizacja wyjazdów według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	1473	744	729
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	0,5	1,1
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	14,1	14,1
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	87,7	89,0

Tab. 51. Organizacja wyjazdów według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
		1473	202	340	250	322	176
							60 i więcej
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	2,1	0,5	0,5	0,6	1,2	0,4
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	30,3	9,1	11,7	14,0	15,9	7,5
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	73,5	93,1	89,1	89,3	88,6	92,9

Tab. 52. Organizacja wyjazdów według wykształcenia

	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
N =	1473	293	380	613	186
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	1,5	0,2	0,6	1,9
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	17,0	5,8	13,1	29,6
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	85,5	95,5	88,7	77,2

Tab. 53. Organizacja wyjazdów według pracy zawodowej

	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
N =	1473	724	749
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	0,9	0,8
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	15,1	13,2
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	87,7	89,0

Tab. 54. Organizacja wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej

	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
N =	1473	46	252	209	212	270	262	159	58
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	0,0	0,4	0,8	1,7	0,2	2,0	0,0	0,0
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	4,5	10,5	12,7	23,0	8,1	25,8	4,6	12,4
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	95,5	91,0	88,7	82,3	93,2	77,5	97,3	92,3

Tab. 55. Organizacja wyjazdów według miejsca zamieszkania

	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
N =	1473	482	161	295	350	185
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	0,2	0,0	0,0	1,6	3,0
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	12,1	12,3	13,9	17,1	15,7
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	88,7	90,2	88,8	87,4	86,8

Tab. 56. Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej

	Sytuacja materialna			
	Ogółem	dobra	średnia	zła
N =	1473	267	866	338
Wyjazd wykupiony w biurze podróży	0,8	1,2	1,0	0,0
Zorganizowany przez zakład pracy, uczelnię, szkołę, organizację społeczną	14,1	20,1	13,3	11,5
Zorganizowany samodzielnie – bez pośrednictwa	88,3	83,0	89,1	90,4

IX. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według rodzajów zakwaterowania i wybranych cech osób badanych (%)

Z jakiego rodzaju noclegów korzystał(a) Pan(i) najczęściej w czasie krajowego wyjazdu (wyjazdów) trwającego do 4 dni (z co najmniej jednym noclegiem poza miejscowością zamieszkania)? Można wybrać najwyżej dwie odpowiedzi.

Tab. 57. Rodzaje zakwaterowania według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		1473	744 729
Hotel, motel, pensjonat, schronisko		14,1	15,4 12,9
Ośrodek (dom) wczasowy		3,1	3,6 2,6
Kwatera prywatna		7,1	6,3 7,8
Domek letniskowy na działce		4,5	5,1 4,0
Mieszkanie krewnych, znajomych		67,1	62,7 71,6
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa		8,2	10,5 5,9
Inne		3,4	4,1 2,6

Tab. 58. Rodzaje zakwaterowania według wieku

	N =	Wiek						
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej
		1473	202	340	250	322	176	183
Hotel, motel, pensjonat, schronisko	14,1	15,8	13,8	17,0	14,6	15,9	6,6	
Ośrodek (dom) wczasowy	3,1	7,4	1,1	3,0	3,0	5,6	0,0	
Kwatera prywatna	7,1	5,0	8,7	8,0	7,0	8,9	3,3	
Domek letniskowy na działce	4,5	3,1	4,0	2,4	7,2	6,5	3,6	
Mieszkanie krewnych, znajomych	67,1	55,9	66,2	66,1	66,1	68,5	83,0	
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa	8,2	16,4	12,9	7,1	5,6	3,8	1,0	
Inne	3,4	2,8	4,2	3,1	1,9	3,6	4,9	

Tab. 59. Rodzaje zakwaterowania według wykształcenia

	N =	Wykształcenie				
		Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
		1473	293	380	613	186
Hotel, motel, pensjonat, schronisko		14,1	8,8	7,6	12,6	40,6
Ośrodek (dom) wczasowy		3,1	2,8	1,6	4,0	4,0
Kwatera prywatna		7,1	4,5	4,1	9,1	10,4
Domek letniskowy na działce		4,5	2,6	2,7	6,3	5,6
Mieszkanie krewnych, znajomych		67,1	73,8	74,6	64,9	48,9
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa		8,2	6,8	8,8	8,9	7,1
Inne		3,4	4,5	3,9	3,2	0,8

Tab. 60. Rodzaje zakwaterowania według pracy zawodowej

	N =	Praca zawodowa		
		Ogółem	pracujący	nie pracujący
		1473	724	749
Hotel, motel, pensjonat, schronisko	14,1	19,0	9,5	
Ośrodek (dom) wczasowy	3,1	3,2	3,0	
Kwatera prywatna	7,1	8,6	5,5	
Domek letniskowy na działce	4,5	5,8	3,4	
Mieszkanie krewnych, znajomych	67,1	62,5	71,5	
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa	8,2	7,6	8,9	
Inne	3,4	2,5	4,2	

Tab. 61. Rodzaje zakwaterowania według grupy społeczno-zawodowej

N =	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
	1473	46	252	209	212	270	262	159	58
Hotel, motel, pensjonat, schronisko	14,1	7,8	8,2	14,6	37,3	5,5	17,6	4,9	9,9
Ośrodek (dom) wczasowy	3,1	1,9	2,5	5,3	2,9	1,3	6,6	0,5	0,0
Kwatera prywatna	7,1	1,7	5,7	11,3	9,5	5,1	7,8	3,9	7,6
Domek letniskowy na działce	4,5	0,0	6,3	3,0	9,1	4,4	3,7	0,0	4,4
Mieszkanie krewnych, znajomych	67,1	82,9	70,3	66,7	46,5	82,5	53,7	79,1	75,3
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa	8,2	5,2	7,5	5,6	9,7	1,8	14,8	13,6	2,5
Inne	3,4	3,7	2,8	2,9	2,5	4,1	5,3	1,1	4,1

Tab. 62. Rodzaje zakwaterowania według miejsca zamieszkania

N =	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
	1473	482	161	295	350	185
Hotel, motel, pensjonat, schronisko	14,1	9,3	15,7	10,6	17,2	25,4
Ośrodek (dom) wczasowy	3,1	2,7	1,5	4,5	4,1	1,5
Kwatera prywatna	7,1	4,3	4,5	8,4	9,7	9,2
Domek letniskowy na działce	4,5	0,9	2,7	4,5	6,3	12,4
Mieszkanie krewnych, znajomych	67,1	74,7	65,2	66,2	66,5	51,6
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa	8,2	7,5	13,5	9,1	5,4	9,6
Inne	3,4	4,0	4,9	3,5	2,6	1,7

Tab. 63. Rodzaje zakwaterowania według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1473	267	866	338
Hotel, motel, pensjonat, schronisko		14,1	27,0	12,7	7,9
Ośrodek (dom) wczasowy		3,1	5,3	2,6	2,9
Kwatera prywatna		7,1	6,5	8,0	4,9
Domek letniskowy na działce		4,5	4,1	5,9	1,6
Mieszkanie krewnych, znajomych		67,1	56,7	67,2	75,3
Domek kempingowy, namiot, przyczepa kempingowa		8,2	10,4	7,9	7,4
Inne		3,4	1,5	3,4	4,8

X. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według terminów wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)

W jakim miesiącu 2000 r. zakończył(a) Pan(i) swój wyjazd lub wyjazdy trwające do 4 dni (z co najmniej 1 noclegiem, ale nie więcej niż 3 noclegami poza miejscowością zamieszkania)?

Tab. 64. Termin¹² wyjazdu według płci

	N =	Płeć		
		Ogółem	mężczyzna	kobieta
		1473	744	729
Zima		30,7	29,7	31,6
Wiosna		37,2	37,4	37,0
Lato		60,8	62,4	59,2
Jesień		40,4	41,3	39,5

Tab. 65. Termin wyjazdu według wieku

	N =	Wiek						
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej
		1473	202	340	250	322	176	183
Zima		30,7	24,2	33,4	41,9	26,9	30,3	24,5
Wiosna		37,2	25,6	35,8	44,9	41,7	40,2	31,5
Lato		60,8	56,4	65,0	64,2	62,7	58,6	52,2
Jesień		40,4	34,8	42,8	40,3	42,1	44,6	35,2

¹² Przyjęto, że zima obejmuje styczeń, luty i grudzień, wiosna – marzec, kwiecień i maj, lato – czerwiec, lipiec i sierpień, jesień – wrzesień, październik i listopad.

Tab. 66. Termin wyjazdu według wykształcenia

	N =	Wykształcenie				
		Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
		1473	293	380	613	186
Zima	30,7	26,3	29,2	29,3	45,0	
Wiosna	37,2	26,5	32,9	40,7	51,9	
Lato	60,8	51,5	65,9	63,4	56,6	
Jesień	40,4	34,3	35,5	41,6	55,9	

Tab. 67. Termin wyjazdu według pracy zawodowej

	N =	Praca zawodowa		
		Ogółem		
		pracujący	nie pracujący	
		1473	724	749
Zima		30,7	35,2	26,3
Wiosna		37,2	43,9	30,8
Lato		60,8	64,4	57,3
Jesień		40,4	43,3	37,6

Tab. 68. Termin wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej

	N =	Grupa społeczno-zawodowa								
		Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
		1473	46	252	209	212	270	262	159	58
Zima	30,7	26,0	29,7	29,8	45,1	23,6	26,2	35,2	32,0	
Wiosna	37,2	36,4	36,9	46,4	49,5	33,2	28,8	31,0	36,0	
Lato	60,8	40,4	67,7	63,7	65,1	55,0	55,7	63,3	63,8	
Jesień	40,4	36,4	37,5	39,8	55,4	39,6	37,9	30,9	47,3	

Tab. 69. Termin wyjazdu według miejsca zamieszkania

	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
	N =	1473	482	161	295	350
Zima	30,7	25,9	32,9	29,8	32,1	39,9
Wiosna	37,2	29,8	36,0	41,0	39,4	47,4
Lato	60,8	58,2	65,5	62,2	63,2	56,9
Jesień	40,4	36,6	42,1	33,8	44,7	51,1

Tab. 70. Termin wyjazdu według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1473	267	866	338
Zima		30,7	39,6	29,6	26,9
Wiosna		37,2	45,0	37,4	31,0
Lato		60,8	60,4	62,0	58,0
Jesień		40,4	48,2	40,1	34,9

XI. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach krótkookresowych według kierunków wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)

Jakiego rodzaju był to wyjazd lub wyjazdy? Zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi.

Tab. 71. Kierunki wyjazdu według płci

N =	Płeć		
	Ogółem	mężczyzna	kobieta
	1473	744	729
W góry	15,4	16,3	14,4
Nad morze	6,2	7,8	4,6
Nad jeziora	12,7	14,6	10,9
Do miast	45,8	44,4	47,3
Na inne tereny	32,4	29,8	35,1

Tab. 72. Kierunki wyjazdu według wieku

N =	Wiek						
	Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej
	1473	202	340	250	322	176	183
W góry	15,4	23,1	15,0	16,3	14,8	16,6	6,1
Nad morze	6,2	4,4	8,6	4,7	6,8	9,1	2,2
Nad jeziora	12,7	19,8	14,0	14,4	11,3	10,5	4,9
Do miast	45,8	33,2	49,4	40,4	40,9	51,8	63,0
Na inne tereny	32,4	27,6	27,6	37,6	37,0	34,2	29,7

Tab. 73. Kierunki wyjazdu według wykształcenia

	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
N =	1473	293	380	613	186
W góry	15,4	12,8	11,0	16,4	25,4
Nad morze	6,2	4,9	5,2	6,3	10,0
Nad jeziora	12,7	11,3	11,3	13,4	15,5
Do miast	45,8	51,9	41,4	44,1	50,5
Na inne tereny	32,4	27,7	37,6	32,8	27,9

Tab. 74. Kierunki wyjazdu według pracy zawodowej

	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
N =	1473	724	749
W góry	15,4	18,0	12,8
Nad morze	6,2	6,9	5,5
Nad jeziora	12,7	13,3	12,2
Do miast	45,8	45,1	46,5
Na inne tereny	32,4	32,9	31,9

Tab. 75. Kierunki wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej

	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
N =	1473	46	252	209	212	270	262	159	58
W góry	15,4	4,3	14,7	17,2	24,2	7,3	23,4	6,2	16,8
Nad morze	6,2	2,0	6,3	5,6	9,4	4,4	7,9	4,7	3,6
Nad jeziora	12,7	1,9	13,8	12,9	17,0	5,9	18,8	12,1	6,9
Do miast	45,8	67,8	39,6	42,5	46,5	58,9	36,4	45,6	53,8
Na inne tereny	32,4	31,5	36,2	36,1	27,6	32,6	25,7	37,1	61,9

Tab. 76. Kierunki wyjazdu według miejsca zamieszkania

	N =	Miejsce zamieszkania					
		Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
		1473	482	161	295	350	185
W góry	15,4	11,1	12,6	12,3	18,1	28,7	
Nad morze	6,2	5,6	10,9	3,0	8,0	5,6	
Nad jeziora	12,7	8,4	10,8	18,5	14,0	14,3	
Do miast	45,8	52,0	48,9	44,6	43,5	33,1	
Na inne tereny	32,4	31,1	26,8	34,1	31,3	40,0	

Tab. 77. Kierunki wyjazdu według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		1473	267	866	338
W góry		15,4	20,6	16,1	9,3
Nad morze		6,2	10,3	5,5	4,7
Nad jeziora		12,7	13,4	12,3	13,1
Do miast		45,8	50,2	46,1	41,7
Na inne tereny		32,4	24,5	32,7	38,2

XII. Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według celów i wybranych cech osób badanych (%)

Jakiego rodzaju była to podróż? (Tylko jedna odpowiedź dla każdej podróży.)

Tab. 78. Cele wyjazdów według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	579	298	281
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	35,6	48,4
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	18,2	21,9
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	12,5	10,6
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	22,8	8,4
Na zakupy	3,3	5,6	1,0
Podróż motywacyjna	1,2	1,5	0,8
Pielgrzymka	3,5	1,2	6,0
Inny	11,1	14,0	8,1

Tab. 79. Cele wyjazdów według wieku

	N =	Wiek						
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej
		579	90	138	110	119	72	49
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	55,1	38,5	43,4	39,1	44,0	26,8	
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	16,2	21,6	14,7	22,7	23,2	23,1	
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	5,4	7,6	10,9	15,2	16,9	19,0	
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	2,6	16,0	23,6	22,5	14,4	8,5	
Na zakupy	3,3	1,8	6,3	3,1	2,1	3,6	1,3	
Podróż motywacyjna	1,2	0,0	2,8	1,0	0,8	1,2	0,0	
Pielgrzymka	3,5	5,3	1,6	2,2	1,7	2,3	15,1	
Inny	11,1	20,5	12,1	11,8	6,3	6,4	8,2	

Tab. 80. Cele wyjazdów według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	579	63	110	281	122
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	28,5	17,4	44,8	63,7
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	28,7	27,1	19,0	11,0
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	19,9	14,3	12,2	2,4
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	2,6	22,2	13,8	22,0
Na zakupy	3,3	0,0	5,3	3,6	2,9
Podróż motywacyjna	1,2	1,5	0,0	1,0	2,5
Pielgrzymka	3,5	1,3	4,3	3,6	4,0
Inny	11,1	20,0	16,1	9,7	5,5

Tab. 81. Cele wyjazdów według pracy zawodowej

N =	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
	579	291	288
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	45,4	38,2
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	17,7	22,3
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	8,0	15,2
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	24,4	7,2
Na zakupy	3,3	4,0	2,7
Podróż motywacyjna	1,2	2,3	0,0
Pielgrzymka	3,5	1,9	5,1
Inny	11,1	6,1	16,2

Tab. 82. Cele wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej

	Ogółem	Grupa społeczno-zawodowa							
		rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
N =	579	15	63	76	141	78	131	61	15
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	14,4	24,3	51,6	53,8	24,7	55,9	14,6	57,2
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	14,9	22,9	11,8	19,1	27,9	16,5	32,9	0,0
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	32,5	7,9	7,2	5,7	25,6	4,4	26,0	15,1
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	19,7	25,4	20,6	25,6	4,4	5,4	13,8	14,7
Na zakupy	3,3	7,9	6,9	4,5	1,8	4,1	2,7	1,8	0,0
Podróż motywacyjna	1,2	9,8	2,1	1,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Pielgrzymka	3,5	8,7	0,0	1,5	2,3	10,5	4,3	0,0	5,7
Inny	11,1	8,7	12,4	5,6	5,7	10,6	16,1	17,3	20,8

Tab. 83. Cele wyjazdów według miejsca zamieszkania

	N =	Miejsce zamieszkania					
		Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
		579	106	88	121	142	122
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	16,8	34,6	42,0	50,7	58,3	
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	20,5	19,6	23,1	22,8	13,6	
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	24,5	13,0	9,1	8,4	5,5	
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	15,3	19,2	13,8	12,2	20,1	
Na zakupy	3,3	6,7	2,6	2,4	1,5	4,1	
Podróż motywacyjna	1,2	2,2	1,5	2,5	0,0	0,0	
Pielgrzymka	3,5	4,5	4,9	4,6	1,1	3,5	
Inny	11,1	16,6	13,8	12,5	10,0	4,4	

Tab. 84. Cele wyjazdów według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		579	195	320	64
Wyłącznie wakacje, urlop	41,8	58,4	37,9	10,0	
Odwiedziny u krewnych, znajomych (połączone z wakacjami, wypoczynkiem urlopowym)	20,0	15,4	22,0	24,3	
Odwiedziny u krewnych, znajomych (bez wakacji)	11,6	5,6	12,5	25,6	
Podróż służbowa w interesach, udział w konferencji, kongresie itp.	15,8	13,7	16,1	21,1	
Na zakupy	3,3	3,5	2,7	6,1	
Podróż motywacyjna	1,2	1,8	1,0	0,0	
Pielgrzymka	3,5	3,4	3,6	3,8	
Inny	11,1	10,6	11,2	12,6	

XIII. Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według form organizacyjnych i wybranych cech osób badanych (%)

W jaki sposób organizował(a) Pan(i) swoją podróż, lub dwie ostatnie z podróży zagranicznych? (Tylko jedna odpowiedź dla każdej podróży.)

Tab. 85. Organizacja wyjazdów według płci

N =	Płeć		
	Ogółem	mężczyzna	kobieta
	579	298	281
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora	32,8	26,4	39,5
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)	10,5	8,5	12,6
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany	62,0	71,7	51,7

Tab. 86. Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej

N =	Wiek						
	Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej
	579	90	138	110	119	72	49
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora	32,8	53,2	21,6	28,7	31,7	32,3	39,0
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)	10,5	10,8	12,7	8,8	11,3	8,1	8,8
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany	62,0	40,3	67,7	72,9	63,5	63,8	55,2

Tab. 87. Organizacja wyjazdów według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	579	63	110	281	122
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora	32,8	32,0	18,5	31,0	50,7
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)	10,5	8,5	9,7	11,9	9,3
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany	62,0	63,1	74,8	61,6	50,1

Tab. 88. Organizacja wyjazdów według pracy zawodowej

N =	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
	579	291	288
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora	32,8	33,8	31,7
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)	10,5	9,3	11,7
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany	62,0	64,3	59,7

Tab. 89. Organizacja wyjazdów według grupy społeczno-zawodowej

N =	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
	579	15	63	76	141	78	131	61	15
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora	32,8	32,9	18,7	38,1	35,1	31,8	43,5	10,3	44,5
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)	10,5	5,2	8,4	11,2	9,5	10,3	10,7	13,2	19,7
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany	62,0	70,5	74,7	56,7	65,7	61,9	48,8	76,5	49,3

Tab. 90. Organizacja wyjazdów według miejsca zamieszkania

N =	Miejsce zamieszkania					
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
	579	106	88	121	142	122
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora	32,8	27,4	29,2	34,4	36,4	34,1
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)	10,5	11,6	13,2	9,2	6,5	13,6
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany	62,0	66,1	62,2	62,9	61,9	57,5

Tab. 91. Organizacja wyjazdów według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		579	195	320	64
Był to wyjazd całkowicie zorganizowany przez biuro podróży lub innego organizatora		32,8	42,8	29,7	18,0
Był to wyjazd częściowo zorganizowany (wykupione tylko niektóre usługi)		10,5	12,6	8,9	10,7
Był to wyjazd samodzielnie zorganizowany		62,0	53,5	65,2	73,0

XIV. Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według rodzajów zakwaterowania i wybranych cech osób badanych (%)

Z jakiego rodzaju noclegów korzystał(a) Pan(i) w czasie swojej podróży lub dwu ostatnich podróży zagranicznych? (Można wybrać najwyżej dwie odpowiedzi dla każdej podróży.)

Tab. 92. Rodzaje zakwaterowania według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	579	298	281
Hotel, motel, pensjonat	39,1	34,9	43,7
Domek wakacyjny, apartament	4,1	4,8	3,5
Kwatera prywatna	15,3	16,7	13,9
Ośrodek wczasowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe	4,1	4,0	4,3
Mieszkanie krewnych, znajomych	36,7	37,2	36,2
Namiot, przyczepa kempingowa	5,9	5,5	6,2
Inne	6,6	9,1	3,9

Tab. 93. Rodzaje zakwaterowania według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
		579	90	138	110	119	72
							60 i więcej
Hotel, motel, pensjonat	39,1	41,9	29,7	44,1	40,3	45,7	36,9
Domek wakacyjny, apartament	4,1	1,6	6,2	3,7	5,5	4,6	0,0
Kwatera prywatna	15,3	11,4	25,1	19,5	10,7	8,1	7,5
Ośrodek wczasowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe	4,1	9,0	1,9	3,6	1,9	3,3	9,0
Mieszkanie krewnych, znajomych	36,7	28,9	35,9	28,4	41,7	45,7	46,5
Namiot, przyczepa kempingowa	5,9	11,6	7,9	7,5	3,0	0,0	1,5
Inne	6,6	7,5	3,6	8,0	9,6	3,4	7,7

Tab. 94. Rodzaje zakwaterowania według wykształcenia

N =	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	579	63	110	281	122
Hotel, motel, pensjonat	39,1	27,3	21,5	35,8	68,6
Domek wakacyjny, apartament	4,1	0,0	2,0	6,0	4,0
Kwatera prywatna	15,3	2,5	17,4	18,7	12,7
Ośrodek wczasowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe	4,1	5,4	0,0	4,0	7,7
Mieszkanie krewnych, znajomych	36,7	56,9	50,8	37,3	10,8
Namiot, przyczepa kempingowa	5,9	7,3	3,2	6,8	5,6
Inne	6,6	3,0	12,2	5,3	6,7

Tab. 95. Rodzaje zakwaterowania według pracy zawodowej

N =	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
	579	291	288
Hotel, motel, pensjonat	39,1	46,9	31,3
Domek wakacyjny, apartament	4,1	6,0	2,3
Kwatera prywatna	15,3	15,4	15,3
Ośrodek wczasowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe	4,1	2,8	5,5
Mieszkanie krewnych, znajomych	36,7	31,0	42,5
Namiot, przyczepa kempingowa	5,9	3,5	8,2
Inne	6,6	6,4	6,8

Tab. 96. Rodzaje zakwaterowania według grupy społeczno-zawodowej

N =		Grupa społeczno-zawodowa							
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
	579	15	63	76	141	78	131	61	15
Hotel, motel, pensjonat	39,1	21,4	29,6	50,6	54,8	30,1	39,8	8,5	57,8
Domek wakacyjny, apartament	4,1	0,0	5,6	6,5	7,2	0,0	2,7	3,1	0,0
Kwatera prywatna	15,3	32,9	15,8	12,9	16,4	6,5	16,2	21,0	13,4
Ośrodek wczasowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe	4,1	0,0	1,7	2,1	3,8	7,7	7,6	0,0	0,0
Mieszkanie krewnych, znajomych	36,7	45,7	41,2	32,9	25,5	54,5	28,7	58,6	22,9
Namiot, przyczepa kempingowa	5,9	0,0	7,3	1,1	4,2	3,2	12,3	5,4	5,1
Inne	6,6	0,0	6,0	5,2	6,0	7,5	5,6	11,3	14,2

Tab. 97. Rodzaje zakwaterowania według miejsca zamieszkania

N =		Miejsce zamieszkania				
	Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
	579	106	88	121	142	122
Hotel, motel, pensjonat	39,1	276	32,7	32,6	40,2	59,1
Domek wakacyjny, apartament	4,1	0,9	4,2	6,1	7,1	1,5
Kwatera prywatna	15,3	21,6	12,9	15,7	14,4	12,2
Ośrodek wczasowy, dom wyciecz- kowy, schronisko młodzieżowe	4,1	1,4	4,6	7,9	2,2	4,7
Mieszkanie krewnych, znajomych	26,7	44,8	43,2	37,8	37,0	23,5
Namiot, przyczepa kempingowa	5,9	6,8	2,5	6,7	7,3	5,1
Inne	6,6	4,2	10,1	5,4	5,9	8,3

Tab. 98. Rodzaje zakwaterowania według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		579	195	320	64
Hotel, motel, pensjonat		39,1	54,3	33,5	20,1
Domek wakacyjny, apartament		4,1	5,0	4,1	1,7
Kwatera prywatna		15,3	15,8	15,4	13,8
Ośrodek wczasowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe		4,1	3,3	4,6	4,3
Mieszkanie krewnych, znajomych		36,7	21,9	41,4	58,9
Namiot, przyczepa kempingowa		5,9	6,9	6,0	2,3
Inne		6,6	6,6	6,6	6,8

XV. Uczestnictwo w zagranicznych wyjazdach turystycznych według terminów wyjazdu i wybranych cech osób badanych (%)

W jakim miesiącu zakończył(a) Pan(i) swój wyjazd lub wyjazdy zagraniczne?

Tab. 99. Termin¹³ wyjazdu według płci

	N =	Płeć	
		Ogółem	
		mężczyzna	kobieta
	579	298	281
Zima	20,3	26,8	13,4
Wiosna	25,8	33,0	18,2
Lato	59,9	57,0	63,1
Jesień	30,3	34,9	25,4

Tab. 100. Termin wyjazdu według wieku

	N =	Wiek					
		Ogółem	15-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat
		579	90	138	110	119	72
							60 i więcej
Zima	20,3	5,2	18,2	21,0	28,4	33,2	13,6
Wiosna	25,8	22,4	17,7	33,0	30,3	23,8	31,2
Lato	59,9	73,3	55,1	63,7	61,9	55,2	42,6
Jesień	30,3	6,1	37,0	32,4	30,6	33,9	45,4

¹³ Przyjęto, że zima obejmuje styczeń, luty i grudzień, wiosna – marzec, kwiecień i maj, lato – czerwiec, lipiec i sierpień, jesień – wrzesień, październik i listopad.

Tab. 101. Termin wyjazdu według wykształcenia

	Wykształcenie				
	Ogółem	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
N =	579	63	110	281	122
Zima	20,3	15,9	25,0	18,5	22,9
Wiosna	25,8	24,4	31,2	22,0	31,2
Lato	59,9	53,7	56,2	63,9	58,7
Jesień	30,3	18,6	42,6	26,9	31,6

Tab. 102. Termin wyjazdu według pracy zawodowej

	Praca zawodowa		
	Ogółem	pracujący	nie pracujący
N =	579	291	288
Zima	20,3	24,8	15,7
Wiosna	25,8	28,7	23,0
Lato	59,9	58,0	61,9
Jesień	30,3	32,9	27,7

Tab. 103. Termin wyjazdu według grupy społeczno-zawodowej

	Grupa społeczno-zawodowa								
	Ogółem	rolnik	robotnik	prac. umysłowy	elita społeczna	emeryt, rencista	uczeń, student	bezrobotny	inne
N =	579	15	63	76	141	78	131	61	15
Zima	20,3	42,5	19,8	18,1	28,9	21,8	6,7	26,0	18,0
Wiosna	25,8	36,7	26,8	20,4	31,0	29,9	16,6	30,0	32,9
Lato	59,9	47,0	50,9	67,5	58,1	47,5	71,6	55,7	70,0
Jesień	30,3	62,2	33,9	30,1	32,8	39,0	13,0	41,9	19,9

Tab. 104. Termin wyjazdu według miejsca zamieszkania

	N =	Miejsce zamieszkania					
		Ogółem	wieś	miasto do 20 tys. mieszk.	miasto 21-100 tys.	miasto 101-500 tys.	miasto ponad 500 tys.
		579	106	88	121	142	122
Zima		20,3	15,5	23,8	15,8	22,5	23,8
Wiosna		25,8	24,6	23,8	21,3	29,2	29,0
Lato		59,9	53,9	65,1	64,3	59,9	57,1
Jesień		30,3	35,8	39,3	20,9	22,9	37,0

Tab. 105. Termin wyjazdu według sytuacji materialnej

	N =	Sytuacja materialna			
		Ogółem	dobra	średnia	zła
		579	195	320	64
Zima		20,3	19,7	20,0	24,0
Wiosna		25,8	30,5	25,7	12,8
Lato		59,9	61,5	60,7	50,6
Jesień		30,3	32,8	27,4	37,7

9013

ISBN 83-88376-50-0